

TALOUSARVIO 2024

Taloussuunnitelma 2024–2026

Kaupunginjohtajan esitys 9.11.2023

**NOKIAN
KAUPUNKI**

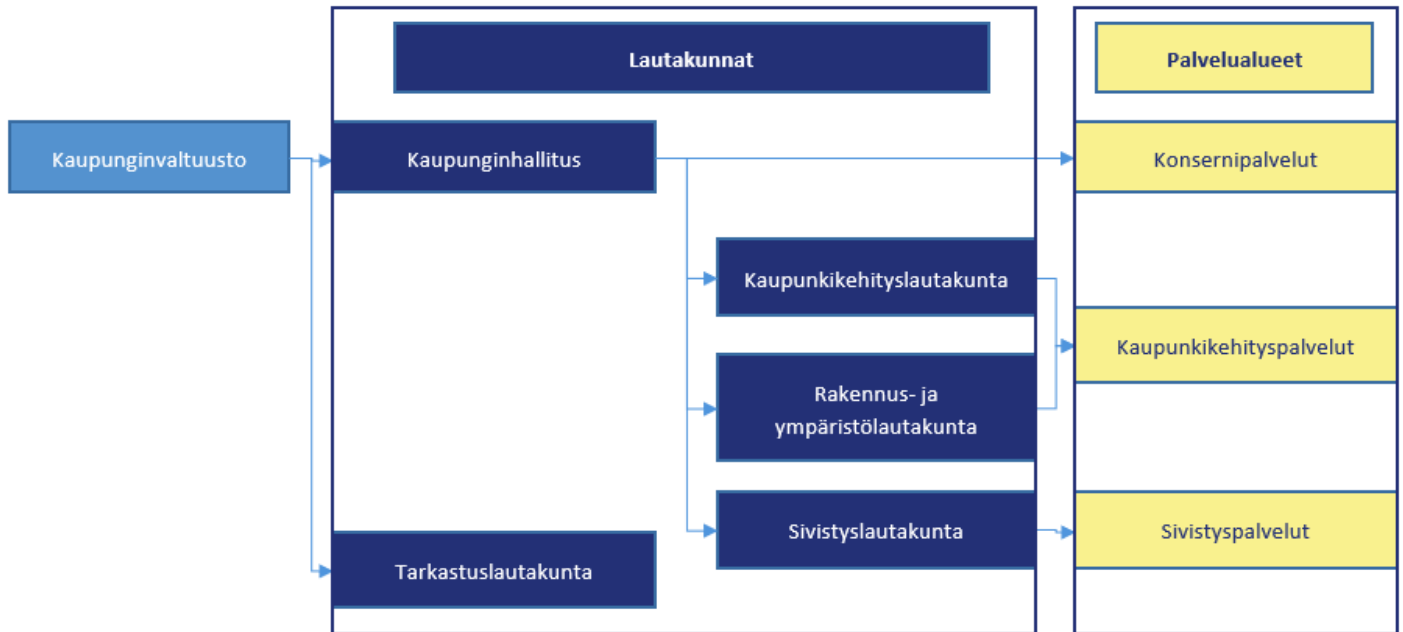
TÄÄLLÄ SYNTYY TTA.

Kannen kuva: Laura Vanzo

Sisällys

Toimintaympäristö ja kehitysnäkymät.....	6
Toimintaympäristö.....	6
Talouden lähtökohdat.....	9
Strategia.....	12
Strategiasta 'Nokia 2030' johdetut tavoitteet.....	14
Riskienhallinta 2024.....	16
Kaupunkikonsernin omistajapoliittiset tavoitteet 2024.....	18
Talousarvio ja taloussuunnitelma 2024-2026.....	20
Organisaatio.....	20
Talousarvion sitovuus ja seuranta.....	24
Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto.....	25
Tilivelvollisuus.....	27
Käyttötalousosa.....	28
Demokratia-palvelualue.....	28
Demokratia-tulosalue.....	29
Yhteistoimintaosuudet-tulosalue.....	32
Konsernipalvelut-palvelualue.....	33
Tukipalvelut-tulosalue.....	35
Tilapalvelut-tulosalue.....	39
Ateria- ja siivouspalvelut -tulosalue.....	42
Kaupunkikehityspalvelut-palvelualue.....	44
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut -tulosalue.....	47
Infrapalvelut-tulosalue.....	50
Maankäyttö-tulosalue.....	54
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu -tulosalue.....	57
Sivistyspalvelut-palvelualue.....	60
Opetuspalvelut-tulosalue.....	62
Varhaiskasvatus-tulosalue.....	67
Hyvinvointi- ja vapaa-aika tulosalue.....	70

Tuloslaskelmaosa	74
Investointiosa	82
Investointien hankeryhmien määrärahat.....	83
Investointikohtainen toteutus suunnitelma.....	84
Rahoitusosa	90
Kaupunkikonsernin talous ja toiminta	92
Kuntakonsernin tunnusluvut	92
Nokian Vesi Oy	93
Nokian Vuokrakodit Oy -konserni	95
Nokian Jäähalli Oy	97
Verte Oy.....	99
Liitteet	101

Avainluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Asukasluku	35 361	35 603	35 959
Tulovero %	21,0 %	8,36 %	8,40 %
Yli/alijäämä	10,6 m€	9,1 m€	1,2 m€
Vuosikate	24,1 m€	23,6 m€	16,5 m€
Poistot	13,6 m€	14,5 m€	15,3 m€
Vuosikate/asukas	682 €	664 €	459 €
Toimintamenot/asukas	6 624 €	3 207 €	3 176 €
Nettoinvestoinnit	20,5 m€	34,7 m€	31,7 m€
Nettoinvestoinnit/asukas	579 €	975 €	883 €
Lainakanta	111,5 m€	126,5 m€	138 m€
Lainaa/asukas	3 154 €	3 554 €	3 839 €

Taulukko tarkistettava

Toimintaympäristö ja kehitysnäkymät

Toimintaympäristö

Väestö

Nokian kaupungin asukasmäärä on kasvanut 2000-luvulla yli 20 %. Vuoden 2022 lopussa nokialaisia oli tilastokeskuksen lopullisen tiedon mukaan 35 346. Ko. vuoden kasvu oli 1,3 %. Hyväksytyssä strategiassa tavoitellaan keskimäärin 0,5 %:n vuosittaista asukasluvun kasvua vuoteen 2030 asti. Talousarviossa 2023 väestönkasvun arvioitiin jatkuvan siten, että vuoden 2023 lopussa asukkaita on 35 603. Väestön määrä on kehittynyt vuoden 2023 aikana ennakkodulla tasolla. Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan kaupungin asukasmäärä oli syyskuun 2023 lopussa 35 499 asukasta, joka tarkoittaa 153 asukkaan kasvua yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana. Talousarviossa ja –suunnitelmassa väestönkasvun arvioidaan jatkuvan siten, että vuoden 2024 lopussa 35 959, vuoden 2025 lopussa 36 318 ja vuoden 2026 lopussa 36 681 asukasta. Tämä tarkoittaa noin 1 %:n kasvua vuosittain.

Nokian kaupunki hyödyntää Tilastokeskuksen väestöennusteen rinnalla omia kasvuskenaarioita. Kasvuun merkittävästi vaikuttava tekijä on kaavoitus. Kaavoitetun rakentamisen realisoitumisella on huomattava vaikutus Nokian väestönkehitykseen 2020-luvun aikana: jos vain 65% valmistelussa olevasta kaavavarannosta toteutuisi, Nokian väestönkehitys jäisi merkittävästi heikommaksi kuin 2010-luvulla. Jos taas kolme neljäsosaa kaavasta toteutuisi, kasvu olisi jonkin verran 2010-lukua vahvempaa ja vastaisi suunnilleen 1 % kasvua. 85% realisoitumisen skenaariossa kasvu olisi taas erittäin voimakasta 2020-luvulla ja ylittäisi jopa 2000-luvun alun kasvutahdin.

Väestörakenne tulee muuttumaan valtakunnallista muutosta myötäillen myös Nokialla merkittävästi. Väestön ikärakenne on muuttunut vuosituhaten vaihteeseen verrattuna siten, että 65-vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus asukasmäärästä on kasvanut 7,1 %:lla. Koko maan tasolla 65-vuotta täyttäneiden suhteellinen osuus asukasluvusta on kasvanut 8,5 % vastaavana ajankohtana.

Lähteet: Toteumat Tilastokeskus, Ennusteet Nokian kaupunki

Väestön kehitys	1999	2009	2019	2022	2029	2039
Asukasluku	26 691	31 357	33 929	35 346	38 729	40 006

Tampereen seutukunnan väkiluku oli vuoden 2022 lopussa 421 988 (2021: 421 988) asukasta. Vuoden 2022 aikana kasvu on ollut 1,2 % (4 774 asukasta) tammi-syyskuun aikana (lähde: Tilastokeskus, seutukunnan lukuna SK064 Tampere).

Työllisyystilanne ja elinkeinotoiminnan kehitys

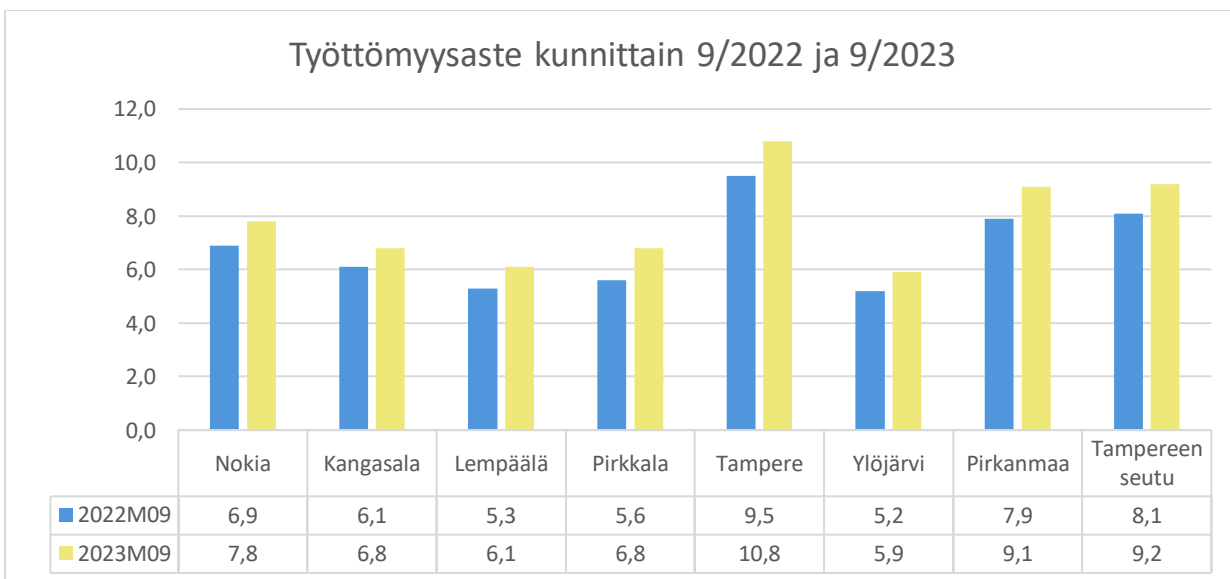
Yleinen alavireinen taloussuhdanne ja talouskehityksen epävarmuus heijastuvat selvästi myös Nokian elinkeinoelämään. Inflaation ja korkotason nousu ovat näkyneet alkuun suhdanneherkillä aloilla kuten rakentamisessa kannattavuuden ja investointiherkkyyden laskuna. Nokialla yritysten sijoittumispalveluissa edelleen tonttikysyntää on ollut varsin kohtuullisesti, mutta kysyntä on kyllä laantunut edellisistä vuosista. Kysynnän hiipuminen näkyy myös vapaana olevien toimitilojen kohdalla. Toisaalta osalla yrityksistä on edelleen vankat investointi- ja kasvusuunnitelmat tulevaisuuteen. Samoin osaavan työvoiman saatavuus on edelleen heikkoa tietyillä aloilla.

Uusyritysperstanta on edelleen hyvällä tasolla. Yritysmäärän nettolisäys tosin hieman hidastuu, koska näyttää siltä, että myös rekisteristä poistuvien aktiivisten yritysten määrä nousee selkeästi. Uusista yrityksistä valtaosa Nokialla syntyy palvelualalle.

Tilanne työmarkkinoilla on vuoden 2023 aikana kääntynyt huonompaan suuntaan, mikä näkyy niin työttömien ja lomautettujen määrän kasvuna kuin uusien avoimien työpaikkojen määrän vähenemisenä. Vuonna 2023 aikana työttömyysaste on ollut nousussa koko maassa, Pirkanmaalla ja Nokialla. Syyskuun 2023 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli koko maassa 9,4 % ja Pirkanmaalla 9,1 % ja Nokialla 7,8 %. Pirkanmaan työllisyyskatsauksen mukaan syyskuussa 2023 työttömien työnhakijoiden määrä Nokialla oli 1 312. Vuositasolla työttömien työnhakijoiden määrä on Nokialla kasvanut 15%. Työttömistä nokialaisista työnhakijoista syyskuussa 2023 oli lomautettuna 112 hakijaa, kun määrä vuonna 2022 vastaavana ajankohtana oli 43 hakijaa.

Syyskuun 2023 Pirkanmaan työllisyyskatsauksen mukaan työttömyys on kasvanut erityisesti rakennus- ja palvelualalla mutta työllisyystilanteen heikentyminen on nähtävissä myös palvelualalla sekä prosessi- ja kuljetustyössä. Syyskuun 2023 työllisyyskatsauksen mukaan seuraavan puolen vuoden aikana työttömien määrän arvioidaan vuositasolla jatkavan kasvuaan. Muutoksen odotetaan kuitenkin olevan maltillinen.

Syyskuun 2023 työvälitystilaston mukaan Nokialla oli 154 avointa työpaikkaa, mikä on jopa 63 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aiemmin. Uusien avoimien työpaikkojen määrä työllisyyskatsauksen tilaston mukaan aleni vuositasolla vertailtaessa kaikissa pääammattiryhmissä. Erityisesti avoimien työpaikkojen määrän muutos on näkyvä rakennus-, korjaus- ja valmistusalan työpaikkojen vähenemisenä.

Asuntorakentaminen

Vuoden 2023 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana asuntoja valmistui 627 kpl (218 kpl tammi-syyskuussa 2022). Valmistuneet asunnot jakoutuivat seuraavasti: pientalot 46 asuntoa (73), rivi- ja ketjutalot 30 asuntoa (26), asuinkerrostalot 551 asuntoa (113).

Vuoden 2023 tammi-syyskuussa myönnettiin rakennuslupia 148 kpl (176 kpl), toimenpidelupia 159 kpl (232kpl), muutoslupia 16 kpl (12 kpl), jatkolupia 22 kpl (17 kpl) ja purkulupia 1 kpl (5 kpl). Uusille rakennuksille myönnetyt rakennusluvut jakautuvat seuraavasti: pientalot 47 kpl (65 kpl), rivi- ja ketjutalot 10 kpl (8 kpl) ja asuinkerros- ja luhtitalot 5 kpl (4 kpl). Uusia asuntoja näissä on kaikkiaan 261 kpl (336 kpl).

Rakennusalan ja etenkin asuntorakentamisen hiljentyminen on näkynyt Nokiallakin viime kuukausina, vaikka lupamääriä tarkasteltaessa ollaankin hyvällä tasolla. Valmistuneiden asuntojen suuri määrä kuluvana vuonna on vielä seurausta edellisvuosien suurista lupamääristä. Rakennuslalle ominaisissa voimakkaissa nousu- ja laskukausissa ollaan nyt laskukauden vaiheessa, mutta ennusteiden mukaan oletettavasti ensi vuonna lähdetään jälleen nousuun. Uusien asuntojen kysyntään sekä lupa- ja aloitusmääriin vaikuttavat materiaalien hinnat, korkotaso ja rahoituksen saaminen aiheuttavat kuitenkin alalla epävarmuutta. Asiakaskontakteja ja tiedusteluja rakentamisasioissa tulee kuitenkin jatkuvasti rakennusvalvontaan, joten varsinaista huolta erityisen merkittävästä rakentamisen vähentymisestä ei meillä ole odotettavissa.

Talouden lähtökohdat

Kansantalous

Valtionvarainministeriön lokakuun 2023 ennusteen mukaan hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt kotitalouksien kulutusta ja investointeja. Suomen talous ei kasva vuonna 2023 edellisvuodesta. Vuonna 2024 hintojen nousu on kotitalouksen tulojen kasvua hitaampaa ja korkojen nousu on ohi. Kotitalouksien ostovoiman kohentuminen lisää kulutusta ja BKT kasvaa 1,2 prosenttia. Talouskasvua heikentää kuitenkin edelleen rakentamisen heikko tilanne. Investointinäkymät ovat kuitenkin muuten valoisat, erityisesti tuulivoimainvestointisuunnitelmia on erittäin paljon. Vuonna 2025 kasvu nopeutuu 1,8 prosenttiin, kun kulutuksen kasvu lisäksi investoinnit lisäävät kotimaista kysyntää.

Julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja hallituksen päättämistä sopeutustoimista huolimatta kasvaa yli kolmen prosentin vuosina 2024 ja 2025. Julkisyhteisöjen alijäämä supistuu hieman ennustejakson loppua kohden, kun talouskasvu kiihtyy ja hallituksen toimet alkavat purra. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, jossa ei ole odotettavissa merkittävää kohenemistä koko ennustejaksolla. Lisäksi ilman hyvinvointialueiden tai kuntien omia toimia paikallishallinnon alijäämä kasvaa ennustejakson loppua kohti.

Useita rakennushankkeiden aloituksia on lykätty huonon asuntomarkkinatilanteen vuoksi. Asuntorakentaminen on hidastunut jo vuoden 2022 alusta lähtien, mutta varsinkin viime vuoden loppupuolelta sekä aloitusten että rakennuslupien määrä on pudonnut selvästi. Vuonna 2022 asuntoinvestoinnit kasvoivat 1,7 prosenttia. Viime vuosien vilkas rakentaminen ja nopeasti muuttunut korkoympäristö ovat kriisiyttäneet uusien asuntojen myyntiä ja lisänneet myymättömien asuntojen varastoa. Tämä jarruttaa uusien asuntojen rakentamisen aloituksia ja vähentää asuntoinvestointeja vuonna 2023. Asuinrakennusinvestoinnit vähenevät vuosina 2023 ja 2024. Kasvun odotetaan elpävän vuonna 2025. Vuodelle 2023 pudotusta ennakoidaan 7,0 prosenttia ja vuodelle 2024 4,0 prosenttia.

Kuntatalous

Vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, mutta sote-uudistuksen vuoksi siihen liittyy edelleen epävarmuutta. Käännös heikompaan on kuitenkin edessä alkuvuoden suotuisan tulokehityksen hiipuesssa. Kuntahallinnossa paineita aiheuttaa etenkin kustannusten nopea nousu, sillä henkilöstökulut muodostavat kuntahallinnon suurimman kuluerän ja vuoden 2023 sopimuskorotukset kertaerineen nostivat palkkoja tavallista enemmän.

Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat vuosina 2024–2027 pääasiassa hintojen kasvun vuoksi, sillä koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve pysyy painelaskelmassa kehysvuosina laskevana syntyvyyden laskun ja ikäluokkien pientymisen vuoksi. Poikkeuksen tähän muodostaa ainoastaan vuosi 2025, jolloin kunnille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä ja samalla niiden rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Kunta-alan sopimuskorotukset nostavat henkilöstökustannuksia n. 3 prosenttia vuonna 2024. Sopimuskorotusten kasvu jää vuonna 2024 kuluvaan vuoteen huomattavasti maltillisemmalle tasolle kunta-alan henkilöstölle vuonna 2023 maksettujen kertaerien poistumisen vuoksi. Henkilöstökustannusten kasvua hillitsee ensi vuonna työttömyysvakuutusmaksun merkittävä alentaminen, jonka vaikutus ulottuu myös verotuloihin positiivisesti. Vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalkvelujen hintaindeksin muutos on keskimäärin 3,1 prosenttia vuodessa vuosina 2024–2027.

Mittaviin julkisen talouden sopeutustoimiin tähtäävän hallitusohjelman vaikutuksia kuntahallintoon voidaan pitää toistaiseksi varsin maltillisina. Hallituksen päätösten merkittävimmät suoraan kuntiin vaikuttavat panostukset kohdistuvat mm. perusopetuksen vahvistamiseen ja tasa-arvon edistämiseen opetuksessa. Lisäksi hallituksen päätös kiinteistöveron alarajan korotuksesta lisää kuntien verotuloja n. 108 milj. euroa vuodesta 2024 alkaen. Suurin hallituksen suoraan kuntiin kohdistama leikkaus on valtionosuuksien yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024-2027, jonka vaikutus kumuloituu vuoteen 2027 mennessä 111 milj. euroon.

Paikallishallinnossa investointipaineet jatkuvat. Uuden hallituksen päätökset voivat vaikuttaa huomattavasti julkisten investointien kehitykseen tulevina vuosina. Kuntahallinnon investointipaineiden arvioidaan pysyvän mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja vihreän siirtymän vuoksi. Investointiympäristön epävarmat näkymät ja noussut korkotaso voivat kuitenkin lykätä investointeja eteenpäin tai estää niiden toteutumisen. Investointien oletetaan palaavan normaalille kasvu-uralleen vuoden 2023 jälkeen.

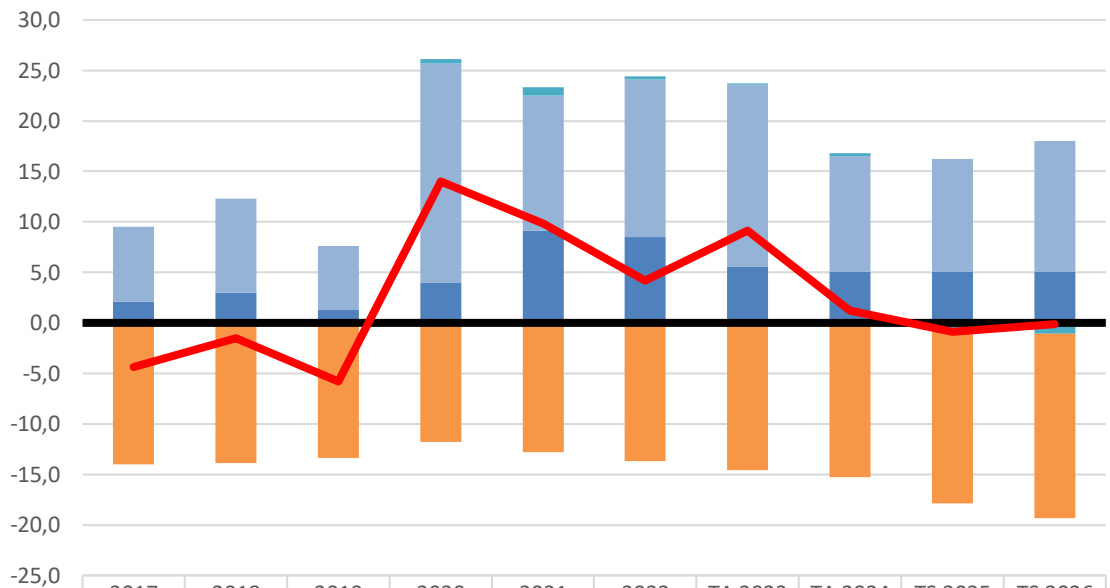
Kokonaisuutena kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan heikkenevän suunnitelmakaudella. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa kuluvana vuonna, mutta alijäämä alkaa kasvaa jo ensi vuonna menojen kasvaessa tuloja nopeammin. Kuntahallinnon alijäämä kasvaa 0,4 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen kehyskauden lopulla, mikä merkitsee sopeutuspainetta kunnille tuleville vuosille. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa.

Nokian kaupungin talous

Nokian kaupungin tilinpäätös on ollut ylijäämäinen vuosina 2020, 2021 ja 2022. Vuodelle 2023 ennustetaan myös ylijäämää. Kuten muillakin kunnilla, talouden ennustetaan kiristyvän tulevina vuosina. Nokian väestö on kehittynyt hyvin ja tämä on kasvattanut toisaalta toimintatuottoja ja verotuloja, mutta toisaalta myös toimintamenoja. Esimerkiksi muuttoliikkeen tuoma lapsimäärän kasvu on aiheuttanut painetta päiväkotiverkolle. Vuonna 2023 tilitetään ennen sote -uudistusta voimassa olleilla korkeammilla veroprosenteilla kuntien ”verohännät”, mikä nostaa hetkellisesti verotulot korkealle tasolle vuonna 2023. Tämä vaikutus poistuu vuodesta 2024 alkaen ja verotulot supistuvat. Syksyllä 2023 valmisteltiin muutostalousarvio, jossa lisämäärärahaa tarvittiin sivistyspalveluiden ja kaupunkikehityspalveluiden palvelualueille. Erityisesti sivistyspalveluissa kustannusten nousulle on ollut paineita ja palvelualueen taloutta tulee seurata ja johtaa aktiivisesti, jotta vuoden 2024 talousarvioasetelmassa pysytään.

Nokian kaupungin talouden riskit liittyvät yleiseen talouskehitykseen erityisesti rakentamisen hiljentymisen vuoksi. Rakennuslupien määrä on ollut laskussa, samoin avoimien työpaikkojen määrä Pirkanmaalla ja Nokiolla. Suunnitelmakaudella on merkittäviä investointipaineita, mitkä tulevat rasittamaan tuloslaskelmaa poistoina erityisesti suunnitelmakauden jälkeen. Mikäli talouden tilannekuva heikkenisi nyt syksyllä 2023 ajatelluista skenaarioista ja esimerkiksi verotuloarvio laskisi merkittävästi työllisyyden negatiivisen kehityksen vuoksi, tulee kaupungin tarvittaessa arvioida talousarviota uudelleen vuoden kuluessa.

Nokian talouskehitys, milj. euroa

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Poistot	-14,0	-13,9	-13,4	-11,8	-12,8	-13,7	-14,6	-15,3	-17,2	-18,2
Rahoitus- ja korkokulut				0,4	0,8	0,3	0,1	0,3	-0,7	-1,1
Vuosikate ilman maanmyyntiä	7,4	9,3	6,3	21,7	13,4	15,6	18,0	11,4	11,1	12,9
Maanmyyntivoitot	2,1	3,0	1,3	4,0	9,1	8,5	5,6	5,1	5,1	5,1
Yli/alijäämä	-4,4	-1,5	-5,8	14,0	9,8	4,2	9,1	1,2	-0,9	-0,1

Kaupungin taseen oman pääoman mukaan ylijäämää oli kertynyt vuoden 2022 loppuun mennessä 34,2 milj.€. Muutostalousarvion 2023 perusteella ylijäämää kertyy noin 9,1 miljoonaa euroa. Suunnitelmakaudella 2024-2026 vain 0,3 milj.€ lisää. Suunnitelmakauden lopussa ylijäämiä tulee olemaan 43,0 milj.€. Kasvava lainamäärä heikentää kaupungin omavaraisuusastetta edelleen pudoten 37 %:iin (42,6% tp2022). Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Strategia

Kaupunginvaltuusto päätti päivitetystä kaupunkistrategiasta marraskuun 2021 valtuuston kokouksessa.

Nokian kaupungin strategia, Elinvoimainen ja ekologinen Nokia 2030:

Toimintaa ohjaavat periaatteet on strategiassa kuvattu seuraavasti:

Palvelemme

Tarjoamme ja kehitämme kuntalaisille laadukkaita palveluita asiakas- ja tarvelähtöisesti esimerkillisellä palveluasenteella. Toimimme eettisesti kestäväällä tavalla ja ratkaisumme perustuvat korkeaan ammatilliseen osaamiseen. Viestimme aktiivisesti nykyisille ja tuleville kuntalaisille.

Välitämme

Pidämme huolta työhyvinvoinnista. Kehitämme johtamista sekä työyhteisötaitoja. Kuulemme työntekijöitä asioiden valmistelussa. Huolehdimme työvoiman saatavuudesta ja pysyvyydestä.

Toimimme tuottavasti

Toimintamme verorahoilla on tehokasta, taloudellista ja vaikuttavaa. Kohdistamme voimavarat palvelujen käyttäjiin. Toimimme ratkaisukeskeisesti. Noudatamme demokratian ja hyvän hallinnon periaatteita.

Uudistumme

Kehitämme toimintaamme rohkeasti ja kannustamme uudistumiseen. Rohkaisemme jokaista jakamaan ideansa ja tietonsa muiden kanssa. Verkostoidumme monipuolisesti yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa kaupunkiseudulla, kansallisesti ja kansainvälisesti. Osallistumme mahdollisuuksien mukaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiohankkeisiin.

Strategisten painopisteiden kuvaukset ovat seuraavat:

Painopiste 1: Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen

Toimimme asukaslähtöisesti sekä kannustamme ja luomme mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan. Ennakoimme hyvinvointia haastavia ilmiöitä. Vahvistamme nokialaisten omaa vastuunkantoa hyvinvointia edistävillä palveluilla sidosryhmien kanssa. Rakennamme vahvistavan ja turvallisen kasvu- ja oppimispolun sekä mahdollistamme elinikäisen oppimisen.

Painopiste 2: Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne

Turvaamme kaupungin pitkäaikaisen kasvun aktiivisella maapolitiikalla. Suunnittelemme monipuolisia, kaupunkikuvallisesti laadukkaita asuin- ja yritysalueita sekä rakennamme asemanseutua ja tiivistämme keskustaa. Kehitämme ranta-alueita virkistyskäytölle ja asumiselle. Ennakoimme palveluverkkotarpeet kaupungin kasvaessa. Kehitämme liikenneverkkoamme ja edistämme sujuvaa liikkumista ja asiointia.

Painopiste 3: Pirkanmaan paras yrityskunta

Edistämme yhdessä yritysten kanssa kansainvälisesti tunnettua bio- kierto- ja energiatalouden Eco3 –yritysalueita sekä muuta ympäristöystävällistä liiketoimintaa ja liiketoimintojen ekosysteemejä. Tuemme yritysten kasvua ja toimimme aktiivisena kumppanina yritysten kanssa. Toteutamme mahdollisuuksien mukaan pienhankintoja lähialueilta. Yrityspalveluissa toimimme tehokkaasti ja nopeasti. Toteutamme uusia ratkaisuja työvoiman ja työmarkkinoiden tarpeisiin.

Painopiste 4: Kestävä ja turvallinen Nokia

Huolehdimme ympäristön kestävydestä ottamalla omassa toiminnassamme käyttöön uusia ekologisesti kestäviä ratkaisuja. Vaalimme luonnon monimuotoisuutta. Kehitämme yhdenvertaisia mahdollisuuksia luonnossa virkistäytymiseen. Lisäämme elinympäristön siisteyttä ja turvallisuutta.

Strategiasta 'Nokia 2030' johdetut tavoitteet

Vuoteen 2030 tähtäävän strategian painopisteiden toteuttaminen realisoituu vuosittain talousarviossa asetettavina tavoitteina. Tavoitteiden toteutumista seurataan kaupunginhallituksen päättämien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Seuraavassa on esitetty yhteenveto strategian painopisteiden mukaan johdettujen toiminnallisten tavoitteiden jakautuminen palvelu- ja tulosalueittain.

Tavoitteiden lukumäärät palvelualueittain, tulosalueittain	Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Kestävä ja turvallinen Nokia	Pirkanmaan paras yritys kunta	Yhteensä
Sivistyspalvelut yht.	8	0	1	1	10
Opetuspalvelut	3	0	0	1	4
Varhaiskasvatus	3	0	0	0	3
Hyvinvointi ja vapaa-aika	2	0	1	0	3
Kaupunkikehityspalvelut yht.	1	10	4	7	22
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	1	0	3	0	4
Infrapalvelut	0	5	1	4	10
Maankäyttö	0	5	0	1	6
Rakennusvalvonta ja ympäristö	0	0	0	2	2
Konsernipalvelut yht.	5	0	1	7	13
Tukipalvelut	3	0	0	0	3
Tilapalvelut	0	0	1	5	6
Aterian- ja siivouspalvelut	2	0	0	2	4
Yhteensä	14	10	6	15	45

Strategiaan sisältyvät politiikkaohjelmat ja kärkihankkeet ovat seuraavat:

Politiikkaohjelmat	Kärkihankkeet	Käsittelytilanne
Hyvinvointiohjelma	Osallisuuden edistäminen	Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.9.2022
Strateginen yleiskaava	Elävä ja elinvoimainen keskusta, Rantojen kaupunki, Liikenneyhteyksien ja liikumisen kehittäminen	Luonnos oli nähtävillä 11.5. – 12.6.2023. Ehdotusvaihe keväällä 2024 ja hyväksyntäkäsittely vuoden 2024 loppuun mennessä.
Elinkeino-ohjelma	Eco3:n jatko-ohjelma	Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.9.2022
Elinympäristöohjelma	Hiilineutraalikunta	Valtuustokäsittely 12.12.2022

Strategian toteutumista seurataan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Strategian toteutumista seurataan seuraavilla mittareilla vuoteen 2030:

Seurantamittari*	Nokian lähtötaso vuonna 2017	Nokian viimeisin tilastotieto	Koko maan arvo	Nokian tavoitetaso vuonna 2030
1. Avoimen sektorin osuus (%) työpaikoista	69,9 %	69,1 % (2021)	70,3 % (2021)	70-72 %
2. Yritysten liikevaihdon muutos%	8,8 %	16,9 % (2021)	10,4 % (2021)	Positiivinen
3. Aloittaneet yritykset (1 000 as. kohden)	3,7‰	6,34 ‰ (2022)	7,40‰ (2022)	6-7‰
4. Taloudellinen huoltosuhde	135,3	124,5 (2021)	133,4 (2021)	Koko maan arvoa alempi
5. Työttömyysaste (%)	10,9 %	7,5 % (2023/8)	9,4 % (2023/8)	2 %-yks. alempi kuin koko maan arvo.
6. Työllisyysaste (%)	73,5 %	77,3 % (2021)	72,4 % (2021)	3 %-yks. korkeampi kuin koko maan arvo.
7. Nokian investoinnit (julkiset ja yksityiset)		336 M€ (2021-2022)		1 mrd euroa vuoteen 2030 mennessä
8. Tehdyt asuntokaupat (10 000 as. kohden)	122,7	142,6 ‰ (2022)	126,9 (2022)	Yli 100 %
10. Vain perusasteen käyneet (%) väestöstä	27,2 %	23,9 % (2022)	25,3 % (2022)	Alle 25 % yli 15-vuotiaasta väestöstä
11. Korkea-asteen suorittaneet (%) väestöstä	29,2 %	31,4 % (2022)	33,3 % (2022)	Koko maan arvoa korkeampi
12. Tulonsaajien keskitulot (€/as.)	30 371	33 889 (2021)	34 186 (2021)	Koko maan arvoa korkeampi
13. BKT euroa per asukas (seudun luku)	40 124	42 709 (2020)	43 049 (2020)	Koko maan arvoa korkeampi
14. Kunnallisverotettavat tulot €/as.	16 962*	18 688 (2021)	18 953 (2021)	Koko maan arvoa korkeampi
15. Asuntotuotanto (10 000 as. kohden)	54,0	93,9 ‰ (2022)	74,6 (2022)	Koko maan arvoa korkeampi
16. Väestönmuutos %/v	0,3 %	1,3 % (2022)	0,3 % (2022)	0,5 %/v
17. Vieraskielisten osuus (%) väestöstä	2,5 %	3,2% (2022)	8,9 % (2022)	3-6 %

Lähteet: Tilastokeskus, väestö; yritykset; työmarkkinat; asuminen; rakentaminen; koulutus; kansantalous: THL, SotkaNet –tilasto- ja tietopalvelu: Kuntaliitto, taloudellisia tunnuslukuja

*Poistettu strategiamittari 9. THL:n ikävakioitu sairastavuusindeksi, koska mittaria ei enää tuoteta.

Palvelualueiden ja tulosalueiden strategisten avainmittareiden laskennassa on käytetty seuraavia väestöennusteita:

Vuosi	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asukasluku	35 361	35 603	35 959	36 318	36 681

Riskienhallinta 2024

Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7) kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kaupungin hallintosäännössä sekä muissa kaupungin ohjeissa ja määräyksissä on sanottu. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet Nokian kaupunkikonsernissa on päivitetty kaupunginvaltuuston päätöksellä 14.11.2022.

Kuntaliiton suositusten mukaan taloussuunnitteluprosessi tulee kytkeä osaksi riskienarviointia. Talousarvion laadinnan yhteydessä tulee analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa kunnan ja kuntakonsernin tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavien tapahtumien tunnistamisen ja arvioinnin tulee siten olla osa tavoitteiden asettamista. Tavoitteiden saavuttamiseksi määritellään toteutettavat toimenpiteet, joiden tuloksellisuutta hallituksen sekä lauta- ja johtokuntien tulee seurata ja arvioida luotettavaan tietoon perustuen riittävän ajantasaisesti.

Nokian kaupungin riskienhallintaprosessi sisältää seuraavat osat:

- riskienhallinnan ohjeistus
- riskien tunnistaminen (toimintaympäristön muutos, riskikartoitus talousarvion yhteydessä)
- riskien arviointi (riskikartoitus: todennäköisyys ja vaikuttavuus)
- riskeihin vastaaminen (riskikartoitus: priorisointi, toimenpiteet, vakuutukset)
- raportointi ja seuranta
- kehittäminen.

Tulosaluekohtaiset riskit esitetään ja niiden seuranta ja raportointi toteutetaan Nokian kaupungissa sähköisellä riskienhallintaohjelmistolla (Granite).

Vuodelle 2024 ennakoitujen, merkittävien strategisten, taloudellisten, operatiivisten riskien sekä vahinkoriskien esitetään alla olevassa kaaviossa.

Kuntien toimintaympäristössä on viime vuosina tapahtunut – ja tulee tulevinakin vuosina tapahtumaan – merkittäviä muutoksia. Jo pitkään jatkunut kuntien väestöllinen eriytymiskehitys on johtanut kuntien toiminnan ja talouden näkökulmasta hyvin erisuuntaisiin ja – asteisiin muutospaineisiin. Suurissa ja kasvavissa kunnissa kuten Nokialla investointipaineet ovat kovat, kun taas pienissä kunnissa palvelutarve laskee ja palveluverkon sopeutus on vaikeaa. Siitäkin huolimatta, että investoinnit vaativat huomattavaa taloudellista panostusta, kaupungin on hyvä pitkällä aikavälillä *turvata väestönkehityksensä ja elinvoimaisuutensa*.

Viime vuosien kuntasektoria koskeva merkittävin uudistus, eli sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden siirtyminen hyvinvointi alueille on tuonut kunnille aivan uudenlaisen yhteistyökumppanin. Niin sanotussa *yhdyspintatyössä* toimivat prosessit ovat rakentumassa ja yhteinen ymmärrys asiakkaiden tarpeista ja niiden täyttämistä vasta syntymässä. Uudistumisen onnistumisen mittarina tulee pitää sitä, kuinka hyvin asiakkaan lakisääteiset ja ennaltaehkäisevät palvelut pystytään yhteistyössä turvaamaan ja toteuttamaan taloudellisesti ja tehokkaasti.

Vuodesta 2024 alkaen *kuntatalous* on erityisellä koetuksella. Vuodet 2020 ja 2021 ovat olleet kuntataloudessa varsin hyviä ja arvioiden mukaan hyvä kehitys on jatkunut vielä 2023 vuoden aikana. Tähän on vaikuttanut ennen kaikkea valtion huomattava koronan hoitoon liittyvä kuntasektorin talouden tukipaketti. Vuoden 2023 poikkeuksellisen hyvään taloustilanteeseen on taas syynä sote-uudistuksesta johtuva kuntien verotulojen niin sanottu verohäntä, joka poistuu pääosin vuodesta 2024 lukien. Tämä poikkeuksellinen tilanne tulee huomioida investoinneista päätettäessä.

Investointien onnistuminen on entistä riskialttiimpaa. Raaka-aineiden ja työvoiman saatavuus sekä hinta-markkinoiden epävakaus vaikeuttavat ja mahdollisesti hidastavat investointien läpivientiä. Pahimmillaan edellä mainituista syistä investointeja joudutaan siirtämään tai joudutaan maksamaan suunniteltua korkeampia kustannuksia.

Kuntasektorilla *työvoimapulaa* on erityisesti varhaiskasvatuksessa ja opetussektorilla. Infrasektorilla osaavasta työvoimasta kilpaillaan yritysten kanssa, ja kuntien on vaikea saada tämän alan huippuosaajia.

Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2025 alkaen työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille. Nokian kaupunginvaltuusto on 9.10.2023 hyväksynyt 15 Pirkanmaan kunnan yhteistoimintasopimuksen, jonka mukaan Tampereen kaupunki toimii vastuukuntana ja vastaa yhteistoiminta-alueen eli kyseisen työllisyysalueen työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä hallinnon ja päätöksenteon tehtävistä ja niiden organisoinnista. Työvoimapalveluiden uudistuksen valmisteluu jatkuu vuonna 2024 ja tavoitteena on palvelujen sekä tehtävien sujuva ja hallittu siirto valtiolta työllisyysalueelle. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu muodostaa kunnille uuden valtiosuustehtävän, johon kunnille osoitetaan täysimääräinen rahoitus.

Kyberturvallisuus haastaa tulevina vuosina entistä vahvemmin myös kunnat - niihin kohdistuu jo nykyisellään paljon kalastelua ja huijauksia sekä kyberhyökkäyksiä. Organisaatioiden kykyä havaita ja puuttua toimintaa vaarantaviin vakaviin tietoturvahäiriöihin on jatkuvasti kehitettävä. Lisäksi henkilöstön tietoisuutta on hyvä kasvattaa ns. informaatiovaikuttamisesta. Informaatiovaikuttaminen on merkittävästi lisääntynyt Ukrainan sodan jatkuessa ja pitkittyessä.

Vahinkoriskien varalta kaupungin tulee ylläpitää ja kehittää erilaisia turvallisuustoimenpiteitä, ja lisätä aktiivisesti mm. kameravalvontaa niin kaupungin kiinteistöissä kuin katuvalvonnassa. Vakuutuksilla kaupunki voi merkittävästi vähentää omaisuusriskejään pitämällä vakuutukset ajan tasalla ja kehittämällä vakuutusturvan sisältöjä yhdessä vakuutusyhtiön kanssa.

Kaupunkikonsernin omistajapoliittiset tavoitteet 2024

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Nokian kaupungin omistajapoliittiset linjaukset 9.12.2019 ja ne tulivat voimaan 1.1.2020. Omistajapoliittisten linjausten lähtökohtana ovat kunnan kehittämistavoitteet ja niiden tarkoituksena on tukea strategian toteutusta. Linjauksissa määritellään kunnan pääoman ja eri omaisuususerien omistamiseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet.

Nokian kaupunki ohjaa tytäryhtiöidensä toimintaa omistajapoliittisten linjausten, konserniohjeen, yhtiöjärjestyksen, osakassopimusten ja talousarvion avulla sekä yhtiössä tapahtuvan hallitustyöskentelyn kautta. Omistajapoliittiset linjaukset tarkistetaan kerran valtuustokaudessa, tarvittaessa useammin. Omistajapoliittisia linjauksia voidaan täydentää talousarviossa ja toimialakohtaisissa ohjelmissa, kuten kaupungin maapoliittisessa ohjelmassa ja kiinteistöomaisuuden salkutusasiakirjassa.

Nokian kaupungin tavoitteena on toimia aktiivisena ja johdonmukaisena omistajana, joka kehittää kaupunkikonsernin toimintaa kaupunkilaisten hyväksi. Toteuttaessaan kaupungin tehtävää tytäryhtiön ensisijaisena tavoitteena ei ole osingonjako, vaan tehokas ja vaikuttava toiminta. Palvelujen hinnoittelun tulee mahdollistaa korjaus- ja korvaavat investoinnit sekä toiminnan ylläpito. Markkinoilla toimivien yhtiöiden tavoitteena on tuottaa omistajilleen myös pitkäjänteisesti taloudellista lisäarvoa. Kaupungin takaamille lainoille maksetaan takausprovisio. Kaupunkikonsernin tytäryhtiöille asetettavat yhtiökohtaiset osinkotavoitteet määritellään vuosittain talousarviossa.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Nokian kaupungin konserniohjeen, joka tuli voimaan 1.7.2019. Sen mukaan kaupunginvaltuusto päättää talousarviossa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden lyhyen aikavälin tavoitteista, joilla kaupunkistrategiaa toteutetaan.

Nokian kaupunkikonsernin talousarvio ja taloussuunnitelma sisältää toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet myös tytäryhtiöiden osalta. Tytäryhteisöjen tiedot sisällytetään myös tilinpäätökseen ja osavuositarkastuksiin. Tässä talousarviossa on esitetty tytäryhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet: Nokian Vesi Oy, Nokian Vuokrakodit Oy, Verte Oy ja Nokian Jäähalli Oy.

Nokian kaupungin omistajana tytäryhtiöille asettamat omistajapoliittiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat seuraavat:

Nokian Vuokrakodit Oy

- maksettu osinko on ARA-säännösten mahdollistama enimmäismäärä
- omistaja-arvo kehittyy positiivisesti
- käyttöaste on korkea
- kiinteistöjen korjausvelan määrää vähennetään
- hallittu kasvu
- Nokian kaupungin hallinnoimien vuokra-asuntojen siirtäminen yhtiöön selvitetään

Nokian Vesi Oy

- maksettu osinko on 150 000 euroa
- kilpailukykyinen hinnoittelu vesi- ja jätevesimaksuissa huomioiden kuitenkin investointien rahoittaminen
- erinomainen teknis-taloudellisesti toteutettu jätevedenpuhdistamo
  - laajennettavuus (modulaarisuus)
  - erinomaiset puhdistustulokset huomioiden myös tiukkenevat määräykset
  - aikataulun pitävyyys
  - kustannusten hallinta
- puhtaan veden riittävyyden varmistaminen kaupungin kasvulle

Nokian Jäähalli Oy

- tilikauden tulos on vähintään +/- 0
- synergiaetujen hakeminen erityisesti uimahalli-investoinnissa
- käyttöasteiden nostaminen

Verte Oy

- tilikauden tulos on vähintään +/- 0
- ulkopuolisen hankerahoituksen saaminen
- invest in hankesalkun muodostaminen 2030
- toiminnan jatkuvuuden varmistaminen

Talousarvio ja taloussuunnitelma 2024-2026

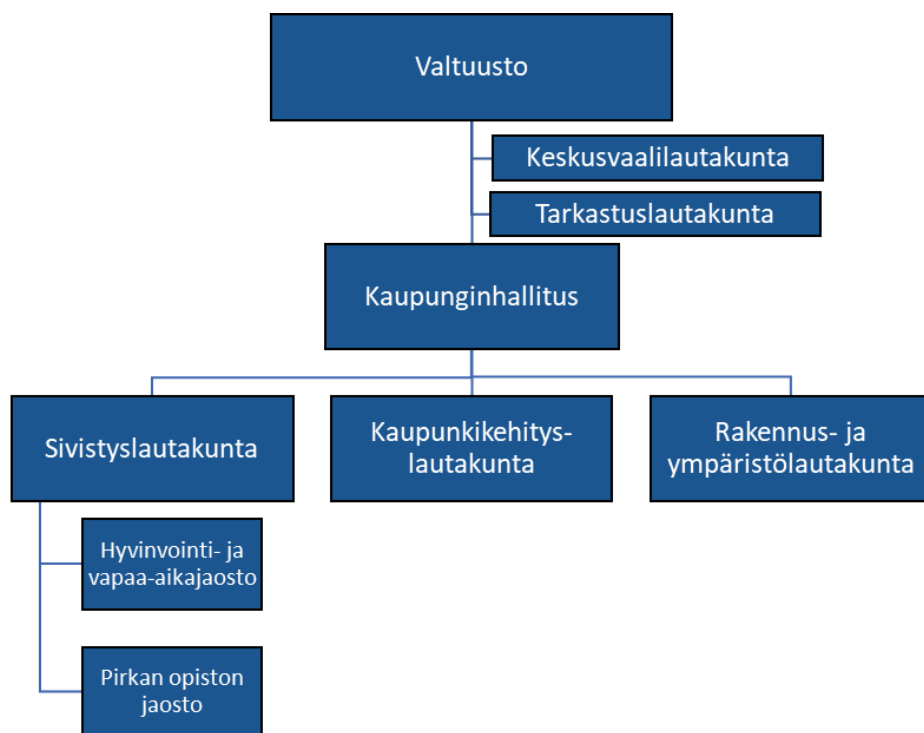
Talousarvion yhteydessä käsitellään myös taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi.

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Taloussuunnitelmassa on esitettävä toimenpiteet edellisiltä tilikausilta kertyneen tai kuluvalta tilikaudelta kertyvän alijäämän kattamiseksi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Syyskuun 2023 tulosennuste on positiivinen. Taloussuunnitelma on ylijäämäinen.

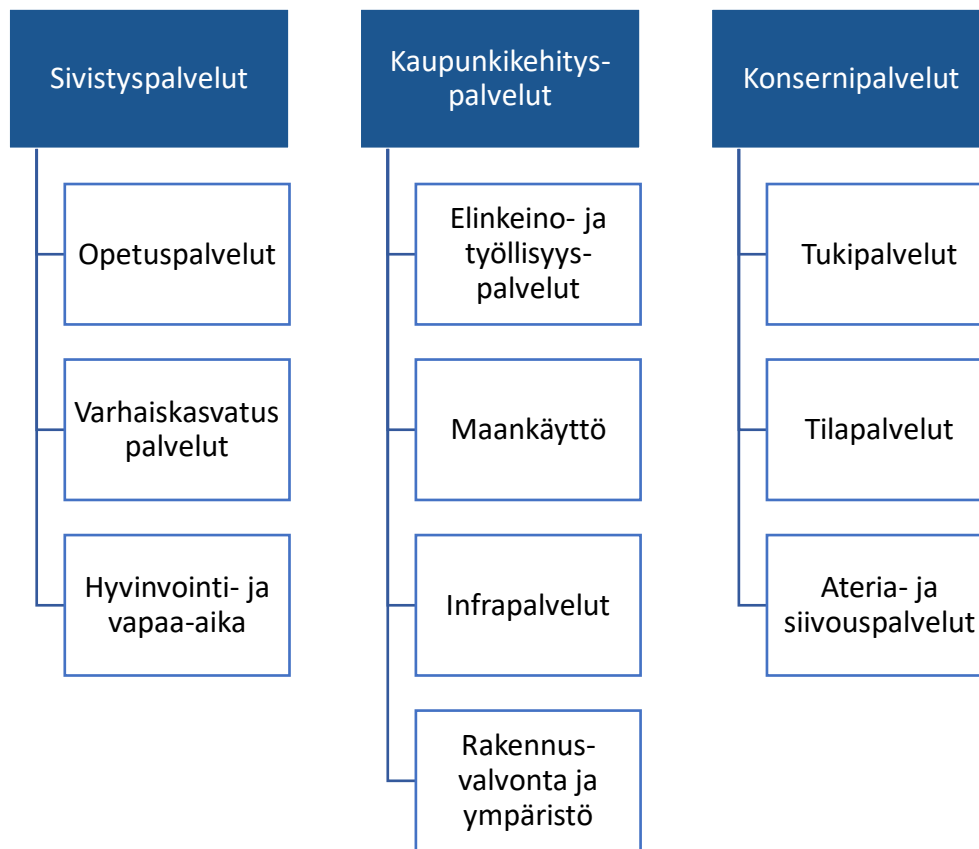
Organisaatio

Luottamushenkilötoimielimet

Luottamushenkilötoimielinrakenne

Nokian kaupungin henkilöstöorganisaatio

Nokian kaupungin henkilöstöohjelma pohjautuu kaupunkistrategiaan. Henkilöstöohjelma sisältää kolme painopistealuetta: osaamme, voimme hyvin ja onnistumme. Henkilöstön työn lähtökohtana on asiakaslähtöinen työote ja jokaisen velvollisuutena ja oikeutena on huolehtia ammattitaidostaan nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Toimiva työyhteisö on jokaisen työntekijän vastuulla ja se edellyttää aktiivisesti yhteistyötä eri suuntiin. Hyvä johtaminen ja esimiestyö luovat perustan hyvälle työsuoritukselle, innovoimme rohkeasti ja vapautamme aikaa hallinnollisista prosesseista asiakastyöhön.

Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat henkilöstön määrään. Osaamisen kehittäminen painottuu tulevana vuosina muun muassa tietoteknisen ja asiakaspalveluosaamisen kehittämiseen. Ammatillista perusosaamista laajennetaan ja syvennetään samalla, kun monialaista osaamista tarvitaan lisää. Työnantaja tukee henkilöstöä ammattitaidon vahvistamisessa mahdollistamalla koulutuksiin osallistumisen ja myös järjestämällä koulutuksia.

Henkilöstöohjelma

Työn vaatimukset muuttuvat yhteiskunnallisen kehityksen myötä nopeasti ja näitä vaatimuksia täsmennetään vuosittain yhteistoiminnassa laadittavassa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa. Pitkäjänteiseen henkilöstösuunnitteluun sisältyy myös henkilöstön työhyvinvoinnin huomioiminen, henkilöstön veto- ja pitovoimatekijöiden kehittäminen.

Kaupunkistrategiasta johdetut koko henkilöstöorganisaatiota koskevat tavoitteet on esitetty Konsernipalveluiden palvelualueen tekstiosiossa tukipalveluiden tulosalueella.

Henkilöstön osaamista seurataan kaupunkikohtaisella osaamisen kehittämisen kartoituksella ja tämä toteutetaan osaamisen kehittämissuunnitelman laatimisen yhteydessä. Henkilökohtaisella tasolla osaamisen kehittämisen tilannetta ja tavoitteita arvioidaan kehityskeskusteluissa.

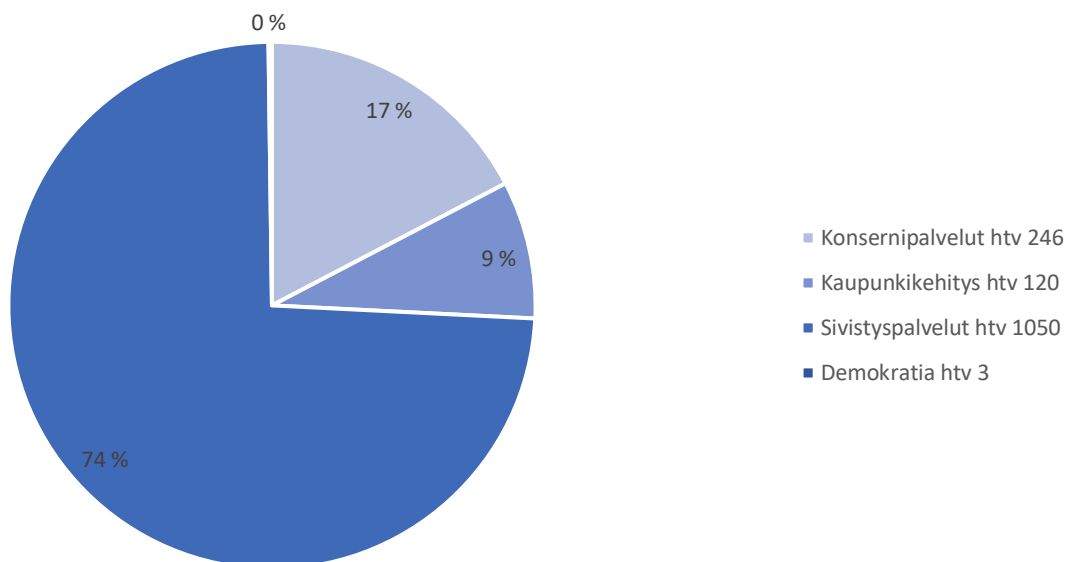
Kaupungin henkilöstön tekemää työpanosta seurataan HTV-luvulla. Henkilötyövuosia on lukuina kolme (HTV1/HTV2/HTV3), joista lukua HTV2 käytetään raportointilukuna niin talousarvion sitovissa tavoitteissa kuin niiden toteutumista raportoitaessa. HTV2-luku muodostuu seuraavan kaavan perusteella: $HTV2 = (\text{Henkilön palveluksessa olopäivät} - \text{palkattomat poissaolopäivät}) / 365 \times \text{henkilön työsuhteen osa-aikaprosentti} / 100$.

HTV2 kuvastaa siis yhteislukuna henkilöstön työssäoloaikaa, huomioiden työsuhteiden osa-aikaisuudet ja kaikki myönnettyt palkattomat vapaat. On syytä huomioda, että palkallisia poissaoloja (kuten vuosilomat) ei vähennetä HTV2-luvussa. HTV2 kertoo siis lukuna sen henkilötyövuosimäärän, joista aiheutuu henkilöstökustannuksia kaupungille.

HTV2:n arvioidaan kasvavan, vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion yhteisluvusta 1380:sta vuoden 2023 talousarvion yhteislukuun 1 419.

Yksityiskohtaiset tiedot vakanssilisäyksistä on koottu talousarvion liitteelle 4. Henkilöstösuunnitelma. Merkittävin henkilöstömäärän kasvu kohdistuu Opetuspalveluiden ja Varhaiskasvatuksen tulosalueille.

Henkilötyövuodet 2024, yhteensä HTV 1419

Talousarvion sitovuus ja seuranta

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Hallintosäännön 73§ mukaan valtuusto päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä, mitkä ovat sitovina hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kunnan viranomaisia.

Strategiaosa: tavoitteet ja toiminnan kuvaus vuonna 2024

Käyttötalousosa: Ulkoiset toimintatuotot ja ulkoiset toimintakulut palvelualueittain. Toimintamenoja ei saa palvelualuekohtaisesti ylittää ja tuloarviot ovat vähimmäisarvioita. Strategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet tulosaluetasolle asti sekä henkilötyövuosien enimmäismäärät palvelualueittain sekä erikseen päätettävät leasinghankinnat palvelualueittain.

Investointiosa: Investointimäärärahat ovat sitovia hankeryhmittäin (tilatekniikka, infra, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, sijoitukset). Ict-järjestelmäinvestoinnit ovat sitovia hankekohtaisesti. Vuoden aikana esiin tuleva investointitarve, enintään 100 000 €, voidaan toteuttaa lautakunnan hyväksynnällä, jos se sopii hankeryhmän kokonaissummaan, eikä aiheuta jo päätetystä investoinnista luopumista.

Rahoitusosa: verotuloarvio, valtionosuustuloarvio, korko- ja muut rahoituskulut. Lainakannan muutokset nettona.

Palvelualueet valmistelevat talousarvion hyväksymisen jälkeen käyttösuunnitelmat lautakuntien/jaostojen käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi kaupunginhallituksen antamien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Talousarvion toteutumista seurataan vuoden aikana neljännesvuosittain osavuosisikatsauksissa, mitkä sisältävät sekä tavoitteiden että talouden seurannan. Tilinpäätös sisältää koko vuoden talousarvion toteutumisvertailun.

Tytäryhteisöjen osalta kaupungin määräysvallassa olevat yhtiöt raportoivat osavuosisikatsausten yhteydessä neljännesvuosittain. Raportointi sisältää toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seurannan.

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

(Ulkoiset erät, jotka sitovia)

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
DEMOKRATIA JA YHTEISTOMINTA	B	2 452	194
Kaupunginhallitus			
Demokratia		1 131	194
Yhteistoiminta		1 321	0
KONSERNIPALVELUT	B	29 786	4 511
Sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot)			
Kaupunginhallitus			
Tukipalvelut		4 681	201
Tilapalvelut		15 913	4 245
Ateria- ja siivouspalvelut		8 424	64
KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT	B	15 105	11 314
Sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot)			
Kaupunkikehityslautakunta			
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut		4 581	89
Infrapalvelut		4 752	1 750
Maankäyttö		2 484	8 808
Rakennus- ja ympäristölautakunta			
Rakennusvalvonta ja ympäristö		1 048	668
SIVISTYSPALVELUT	B	66 854	7 750
Sisältää tulosalueiden ja hallinnon määrärahat ja tuloarviot)			
Sivistyslautakunta			
Opetuspalvelut		37 673	4 798
Varhaiskasvatus		24 394	1 931
Vapaa-aikapalvelut		3 860	1 014

Talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

(Ulkoiset erät, jotka sitovia)

TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		87 152
Valtionosuudet	B		19 452
Rahoitustuotot ja -kulut	N		321
INVESTOINTIOSA			
Kaupunginhallitus			
ICT-järjestelmät	B	172	
Osakkeet	B	1 000	
Tilapalvelut	B	16 032	250
Sivistyspalvelut			
Koneet ja kalusto	B	500	
Kaupunkikehityslautakunta			
Maa- ja vesialueet	B	1 070	100
Infrapalvelut	B	13 415	98
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	B	0	
Antolainasaamisten vähennys	B		1 626
Lainakannan muutokset	N		13 563
Oman pääoman muutokset			
Vaikutus maksuvalmiuteen		0	53
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		146 385	146 385

1) Sitovuus: N = nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaisesti kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto hyväksyy myös kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus vastaa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sisäinen valvonta on osa kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä.

Nokian kaupungissa tilivelvolliset on määritelty hallintosäännön 78 §:ssä seuraavasti:

”Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Nokian kaupungissa tilivelvollisia ovat valtuustoa lukuun ottamatta kaikkien kuntalain 30 §:n mukaisten toimielinten jäsenet. Toimiessaan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen.

Kaupunginjohtaja ja palvelualuejohtajat ovat tilivelvollisia viranhaltijoita, joilla on kokonaisvastuu vastuualueensa toiminnasta ja taloudesta. Lisäksi tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielimessä esittelijänä toimivat viranhaltijat, tulosaluejohtajat, hallintojohtaja, laskentapäällikkö, henkilöstöjohtaja ja tietohallintopäällikkö.”

Tilivelvollinen vastaa johtamansa toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, ylläpidosta ja kehittämisestä. Tilivelvollisen toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi ja häneltä voidaan evätä vastuuvapaus sekä oman että alaisensa toiminnan johdosta. Johdolla on aktiivinen selonottovelvoite vastuualueensa toiminnasta. Esimiehellä on aina alaisensa toiminnan valvontavastuu tilivelvollisuusaseman puuttumisesta huolimatta.

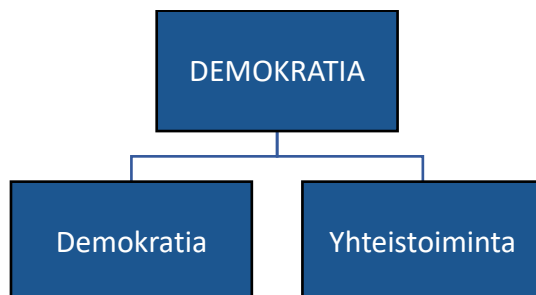
Käyttötalousosa

Demokratia-palvelualue

10 DEMOKRATIA YHTEENSÄ	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	75 133	116 467	194 400	60 000	0
Toimintatulot sisäiset	985	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-5 190 416	-2 293 550	-2 451 925	-2 397 151	-2 279 493
Henkilöstökulut	-675 818	-492 634	-738 359	-656 275	-569 496
Palvelujen ostot	-4 165 973	-1 380 120	-1 357 588	-1 381 130	-1 365 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 825	-7 950	-9 800	-10 678	-5 356
Avustukset	-10 735	-14 000	-14 000	-14 210	-14 423
Muut toimintakulut	-324 064	-398 846	-332 178	-334 858	-324 498
Toimintamenot sisäiset	-151 489	-146 554	-133 392	-136 060	-138 780
Toimintakate yhteensä	-5 265 787	-2 323 637	-2 390 917	-2 473 211	-2 418 273
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	-5 761 602	-2 323 637	-2 390 917	-2 473 211	-2 418 273

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

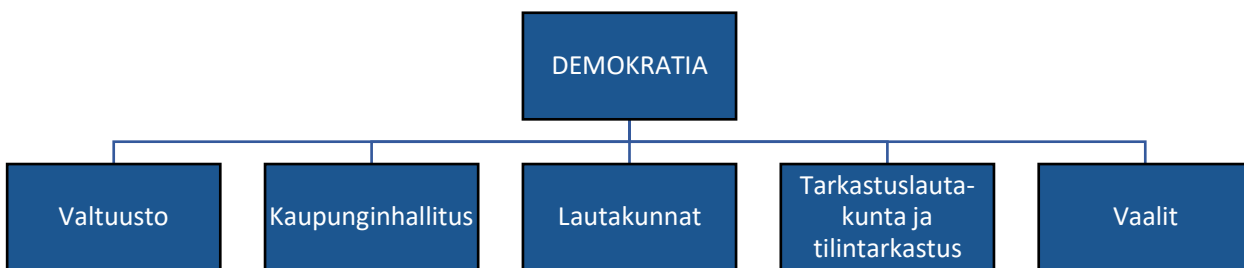
Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	147	58	68	66	62
Henkilötyövuodet HTV2 (sitova)	1,5	2	3		

Demokratia-tulosalue

1000 DEMOKRATIA	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	75 133	56 254	194 400	60 000	0
Toimintatulot sisäiset	985	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-876 212	-931 495	-1 131 045	-1 061 018	-918 075
Toimintamenot sisäiset	-143 617	-140 372	-123 598	-126 071	-128 591
Toimintakate yhteensä	-943 711	-1 015 613	-1 060 243	-1 127 089	-1 046 666
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	-1 439 526	-1 015 613	-1 060 243	-1 127 089	-1 046 666

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

Tehtävä

Julkisessa organisaatiossa asiat päätetään edustuksellisesti. Luottamustoimielinten tehtävänä on käyttää kuntalain ja erityislakien sekä hallintosäännön mukaista poliittista päätösvaltaa. Kuntalain mukaan luottamushenkilön tulee edistää kunnan ja sen asukkaiden etua sekä toimia luottamustehtävässään arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Vuosi 2024 on viimeinen täysi kalenterivuosi nykyiselle kaupunginvaltuustolle, sillä seuraavat kuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2025. Loppuvuodesta 2024 päätetään hallintosäännön muutoksista, joilla on vaikutusta seuraavan valtuustokauden toimintaan. Tärkeitä seuraavaa valtuustokautta koskevia ratkaisuja hallintosäännössä ovat erityisesti poliittisen johtamisjärjestelmän rakenne sekä luottamushenkilöiden palkkiosääntö. Hallintosäännön muutostarpeita tulee myös muuttuvan lainsäädännön johdosta. Erityisesti 1.1.2025 voimaan tuleva uusi rakentamislaki edellyttää hallintosääntöön muutoksia. Hallintosäännön muutoksia (päivityksiä) jouduttaneen käsittelemään useammassa vaiheessa.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Vuoden 2024 aikana järjestetään kahdet vaalit: Presidentinvaalien vaalipäivän äänestys on 28.1.2024. Mahdollisen toisen vaalin vaalipäivän äänestys on 11.2.2024. Europarlamenttivaalien vaalipäivän äänestys on 9.6.2024. Kunnat toimeenpanevat alueellaan vaalit. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleista, presidentinvaaleista ja europarlamenttivaaleista kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa

äänioikeutettua kohden. Presidentinvaaleissa korvaus suoritetaan kaksinkertaisena, jos vaalissa toimitetaan toinen kierros.

Vuoden 2025 alusta tulee voimaan työvoimapalveluiden uudistus, jolloin nykyisiltä TE-keskuksilta siirtyvät työvoimapalvelut kuntien vastuulle. Nokian kaupunginvaltuusto on 9.10.2023 hyväksynyt osaltaan Nokian liittymisen Tampereen vastuukuntana johtamaan työllisyysalueeseen, mihin Tampereen kaupunkiseudun (8 kuntaa) lisäksi kuuluu 7 - 9 muuta pirkanmaalaista kuntaa. Viimekädessä valtioneuvostolla on toimivalta päättää työllisyysalueen muodostamisesta.

Vuoden 2024 keskeisenä tehtävänä on TE2025 uudistukseen liittyvän liiketoimintasiirron toteuttaminen. Myös vuoden 2023 alusta voimaantulleen hyvinvointialueuudistuksen johdosta on edelleen tarpeen arvioida kunnan ja hyvinvointialueen rajapintojen toimivuutta erityisesti hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueelle kaupunki on vuokrannut hallinnoimansa sote-toimitilat Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Hyvinvointialueilla on oikeus ja velvollisuus vuokrata sote-toimitilat 31.12.2025 asti ja sen jälkeen yhden vuoden optiokaudeksi. Tämän siirtymäkauden jälkeen kaupungin on yhtiötettävä omistamansa hyvinvointialueille vuokrattavat sote-toimitilat kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevien säännösten mukaisesti siltä osin kuin vuokraustoimintaa jatketaan. Kaupunki valmistautuu yhtiöittämisvelvollisuuteen ja valmistelee sote-tilojen yhtiöittämistä.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman yhtenä tavoitteena on sidosyksikköhankintoja koskevan sääntelyn kehittäminen. Hallitusohjelmassa mainitaan keinona mm., että sidosyksikön omistukselle asetetaan yleisen edun huomioon ottava vähimmäisomistusprosentti (10 %). Mahdollisista hankintalainsäädännön muutoksista ei ole vielä tietoa, mutta uusia sidosyksikköhankintoja suunniteltaessa varaudutaan mahdollisiin lainmuutoksiin. Lisäksi arvioidaan kaupungin yhtiömuotoisten sidosyksiköiden omistamisen tarkoituksenmukaisuus.

Osallistavan budjetoinnin käytännöt ovat yleistyneet viime vuosina Suomessa ja maailmalla osana julkisen talouden suunnittelua. Osallistava budjetointi on prosessi, jossa kansalaisille annetaan mahdollisuus vaikuttaa budjetin määrärahojen kohteiden valintaan. Mallia voidaan käyttää kaikilla hallinnon tasoilla, mutta useimmat kokeiluista on tehty kaupunki- tai aluetasolla.

Suomessa osallistava budjetointi nousi julkiseen keskusteluun vuonna 2011 Sitran Uusi demokratia -projektin myötä. Hankkeessa ideoitiin keinoja lisätä kansalaisten osallistumista päätöksentekoon. Vuonna 2012 Helsingin kaupunki ja Sitra toteuttivat 100 000 euron määrärahalta kaupunkilaisten kehitysehdotuksia, jotka koskivat kirjastoja.

Kuntastrategian "Elinvoimainen ja ekologinen Nokia" yksi kärkihanke on osallisuuden edistäminen. Demokratian tulosalueelle vuodelle 2024 on budjetoitu 50 000 euron määräraha osallistavan budjetoinnin käyttöönoton laajentamiseen Nokialla. Kaupunginhallitus päättää talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa tai myöhemmin erikseen määrärahan tarkemmasta kohdentamisen ja käytön periaatteista.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	25	26	31	29	25
Henkilötyövuodet HTV2	1,5	2	3		

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimielinten työn kehittäminen ja itsearviointi	Tammikuussa 2022 itsearviointi toteutettiin vuodesta 2022 kaupunginhallituksen ja lautakuntien osalta. Vastausten indeksiarvot paranivat aikaisemmasta ja ovat varsin hyvällä tasolla. Toimielimittäin päätetään kehittämistoimista.	Itsearviointi toteutettu ja siitä johdettu kehittämistoimenpiteitä	Itsearviointi toteutettu ja siitä johdettu kehittämistoimenpiteitä	Itsearviointi toteutettu ja siitä johdettu kehittämistoimenpiteitä	Itsearviointi toteutettu ja siitä johdettu kehittämistoimenpiteitä

Yhteistoimintaosuudet-tulosalue

1200 YHTEISTOIMINTAOSUUDET	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	0	60 213	0	0	0
Toimintatulot sisäiset	0	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-4 314 204	-1 362 055	-1 320 880	-1 336 133	-1 361 418
Toimintamenot sisäiset	-7 872	-6 182	-9 794	-9 989	-10 189
Toimintakate yhteensä	-4 322 076	-1 308 024	-1 330 674	-1 346 122	-1 371 607
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	-4 322 076	-1 308 024	-1 330 674	-1 346 122	-1 371 607

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja Eero Väättäinen

Tehtävä

Yhteistoimintaosuuksissa on kyse palveluista, joita Nokian kaupunki järjestää joko lainsäädännön perusteella tai vapaaehtoisesti muiden kuntien tai yhteisöjen kanssa. Tästä poiketen seuraavat yhteistoimintaosuudet on kuitenkin budjetoitu suoraan ao. palvelualueelle:

- kaupunkiseudun joukkoliikenteeseen liittyvät yhteistoimintaosuudet on budjetoitu kaupunkikehityspalveluihin
- elinkeinotoimintaan ja maatalouteen liittyvät yhteistoimintaosuudet on budjetoitu kaupunkikehityspalveluihin

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Talousarvio 2024 sisältää suurimpina Nokian kaupungin maksuosuuksina seuraavat määrärahat:

Määrärahat	TA 2023	TA 2024
Verotuskustannukset valtiolle (veronkanto)	373 584	413 338
Ympäristöterveydenhoito (Pirteva)	280 789	375 425
Pirkanmaan liitto	249 980	256 078
Kuntaliitto	77 000	78 000
Tampereen kaupunkiseudun KY	102 312	113 970

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Ei ole tiedossa oleellisia muutoksia tulosalueen toiminnassa vuonna 2024.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintamenot €/ asukas	122	38	37	37	37

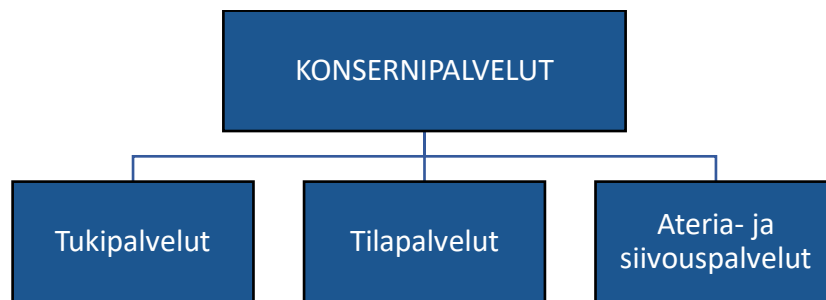

Konsernipalvelut-palvelualue

20 KONSERNIPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	2 618 163	4 064 338	4 510 555	4 575 921	4 396 991
Toimintatulot sisäiset	34 054 578	30 645 531	34 353 761	35 040 836	35 741 654
Toimintamenot ulkoiset	-29 489 917	-27 323 775	-29 786 244	-30 329 696	-30 883 226
Henkilöstökulut	-11 277 690	-11 057 601	-11 652 838	-11 885 934	-12 123 651
Palvelujen ostot	-6 111 211	-6 523 200	-7 783 220	-7 938 887	-8 097 649
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 027 461	-6 558 124	-6 965 313	-7 069 770	-7 175 824
Avustukset	-308 344	-140 000	-140 000	-142 100	-144 232
Muut toimintakulut	-5 869 611	-3 154 850	-3 349 873	-3 400 105	-3 451 112
Toimintamenot sisäiset	-2 411 409	-1 935 414	-4 179 033	-4 155 502	-4 347 859
Toimintakate yhteensä	4 771 415	5 450 680	4 899 039	5 024 459	4 907 560
Poistot ja arvonalentumiset	-6 350 335	-6 765 025	-7 959 323	-9 182 721	-8 859 699
Tulos	-1 578 919	-1 314 345	-3 060 284	-4 158 262	-3 952 139

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuhenkilö: talousjohtaja Mikko Koskela

Konsernipalvelut tarjoavat kaupunkiorganisaatiolle palveluja, jotka tukevat ja luovat toimintaedellytyksiä palvelujen tuottamiseksi nokialaisille. Palvelujen lisäksi palvelualue vastaa kaupungin kiinteistöomaisuudesta ja sen tehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä. Keskitetyt konsernipalvelut kokoavat asiantuntemuksen ja kehittämisvoiman ja mahdollistavat muiden palvelualueiden keskittymisen niiden ydintehtävään.

Tavoitteena on edistää toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja laatua. Tavoite toteutuu, kun asioiden käsittelyssä toteutuvat hyvän hallinnon periaatteet, palveluja ja organisaatiota kehitetään tavoitteellisesti, toiminta tapahtuu tarkoituksenmukaisissa tiloissa, toiminta on ennakoivaa sekä kokonaistaloudellista ja kaupungin luottamushenkilöillä ja henkilöstöllä on käytössään ajantasainen ja yhtenäinen tieto.

Palvelualueen toiminnan painopisteet 2024

Nokian kaupunki rakentaa kasvavana kaupunkina edelleen uutta. Suunnitelmakauden rakennusinvestoinnit ovat merkittävät. Sähköisiä prosesseja edelleen kehitetään eri keinoin.

Konsernipalvelut osallistuvat aktiivisesti palvelualueiden välisen yhteistyön ja erityisesti ennakoivien kehittämisessä.

Konsernipalveluiden tuottamien palveluiden laatua ja asiakastytyväisyyttä seurataan aktiivisesti asiakasyhteistyön ja asiakastytyväisyyskyselyn avulla.

Keskeiset muutokset palvelualueen toiminnassa 2024

Konsernipalveluissa arvioitiin vuonna 2023 laajasti tukipalveluiden tuottamisen laajuus ja tarkoituksenmukaisuus omana tuotantona tai ostopalveluna sekä vaihtoehdot tuotantomallit kaikkien palveluiden osalta.

Konsernipalveluiden palvelualueita kehitetään vuonna 2024 selvityksessä esille nousseiden toimenpiteiden kautta.

Tukipalvelut

Selvityksen toimenpidesuosituksena on että tukipalveluiden tuottamista jatketaan kaikissa tarkastelluissa palveluissa nykyistä toimintamallia kehittäen. Kirjanpito- ja palkanlaskentapalvelun järjestelmäkilpailutukseen resursoidaan tuleville vuosille järjestelmäuudistuksen kustannukset. IT-palvelujen ulkoistus laajenee perustietotekniikan uuden kilpailutuksen myötä 2024 koskettaen myös sivistyspalveluiden (opetuksen) palveluita.

Tilapalvelut

Selvitystyön lopputuloksena toimenpidesuositus on, että Nokian kaupunki neuvottelee Tampereen Tilapalvelut Oy:n kanssa yhteistyömallista, jossa kiinteistönhoidon ja kunnossapidon (33 henkilöä) sekä isännöitsijän ja talonrakennusmestarin (yht. 2 henkilöä) henkilöstö siirretään liikkeenluovutuksella vanhoina työntekijöinä Tampereen Tilapalvelut Oy:n henkilöstöksi vanhoina työntekijöinä. Siirtyvän henkilöstön työehtosopimukseksi tulisi tällä tietoa siirtymäkauden jälkeen AVAINTES. Palveluiden ostosta laaditaan palvelusopimus useammalle vuodelle. Hankittavia palveluita olisivat kiinteistönhoidon ja kunnossapidon lisäksi tarpeen mukaan rakennuttamisen ja kiinteistöhallinnon erilaiset konsulttipalvelut. Nokian kaupunki neuvottelee omistusjärjestelyistä ja omistamisen ehdoista Tampereen Tilapalvelut Oy:stä nykyisten omistajien kanssa. Liiketoimintasiirto toteutettaisiin 1.9.2024 alkaen. Lisäksi resursoidaan sekä kiinteistöhallintoon että ylläpitoon kiinteistömanagerin tehtävä kumpaankin. Rakennuttamisen yksikössä edetään yhteistyömallilla 1-vaihtoehdon mukaisesti hankkien palvelua tarpeen mukaan. Muilta osin Tilapalveluiden tulosalueen toimintaa kehitetään 0+ -vaihtoehdon toimenpiteiden mukaisesti.

Ateria- ja siivouspalvelut

Nokian kaupunki neuvottelee Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa palvelun ulkoistamisesta siten, että: Ateria- ja siivouspalveluiden toiminta siirretään liikkeenluovutuksella: koko henkilöstö (n. 140) siirretään Pirkanmaan Voimia Oy:n palvelukseen liikkeenluovutuksen periaattein vanhoina työntekijöinä ilman erillistä irtisanomissuojaa. Ateria- ja siivouspalvelupäällikön virka jää kaupungille ja virka muutetaan tilaajapäälliköksi. Ateria- ja siivouspalveluiden hankinnasta tehdään useampivuotinen palvelusopimus. Nokian kaupunki neuvottelee omistuksesta ja omistamisen ehdoista Pirkanmaan Voimia Oy:n omistajien kanssa. Siirto toteutetaan 1.8.2024 alkaen mikäli neuvottelut ovat tulokselliset ja toiminnan käynnistäminen on turvallista ja tehokasta.

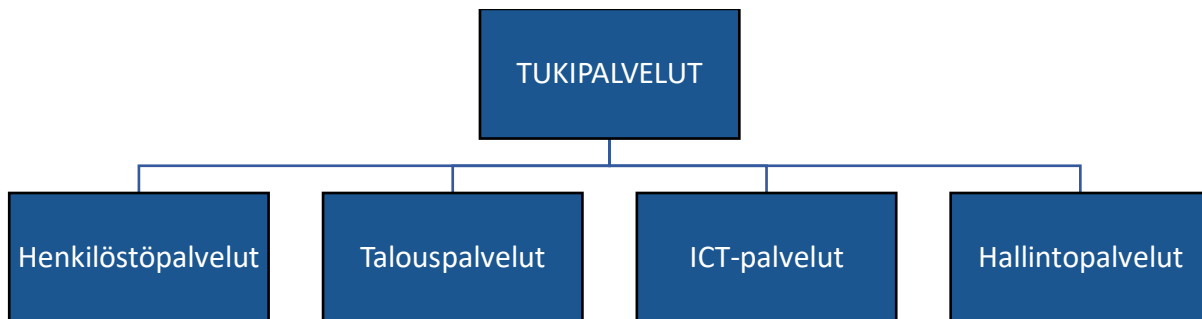
Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastytyväisyys	3,9	3,8	3,9	3,9	4,0
Sairauspoissaolot työpäivinä	24	20	20	18	17
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	834	767	828	835	842
Henkilötyövuodet HTV2 (sitova)	261	249	246		

Tukipalvelut-tulosalue

1400 TUKIPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	244 497	187 450	201 058	203 509	205 991
Toimintatulot sisäiset	4 288 435	3 489 601	3 987 098	4 066 840	4 148 177
Toimintamenot ulkoiset	-4 875 682	-4 351 018	-4 681 062	-4 773 569	-4 867 919
Toimintamenot sisäiset	-307 249	-283 908	-259 374	-264 557	-269 850
Toimintakate yhteensä	-650 000	-957 875	-752 280	-767 777	-783 601
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-37 500	-50 000
Tulos	-650 000	-957 875	-752 280	-805 277	-833 601

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Pirjo Virtanen

Tukipalvelut-tulosaluetta koskevat tavoitteet

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
1. Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	-	Kaupungin verkkosivujen uudistaminen	Kaupungin verkkosivut uudistetaan asiakaslähtöisyyden, saavutettavuuden ja tietoturvan parantamiseksi (v. 2024-2025): - Verkkosivujen konseptointi ja teknisen toteutuksen kilpailutus tehty (v. 2024) - Tekninen toteutus käynnistetty (v. 2024) - Sivuston julkaisu (v. 2025)
1. Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	-	Kokonaissuunnitelma kaupungin sähköisten palveluiden kehittämisestä laadittu ja palveluita on otettu käyttöön	Kaupungintasoinen helpon maksamisen verkkokauppa otettu käyttöön. Lisäksi kaksi muuta tunnistettua kaupunkitasoista joko sisäistä tai ulkoista sähköistä ratkaisua otettu käyttöön. - Kaupungin verkkokauppa - Helppo sisäinen ja ulkoinen ostaminen ja 10 000 euron säästöt laskutuksen vähentymisenä per vuosi - Timmi sähköinen asiointi (Tilavarausten ym. automatisointi - Asiakaspalvelun parantaminen 24/7 ja varausten siirtäminen 80% sähköisiksi. Oman henkilötöyön vähentäminen em. osin. - Yhteiskäyttöinen vuosikello - Erikseen hankittujen ja käytettyjen vuosikellojen poistaminen ja siirto yhteiseen uuteen ratkaisuun (Plandisc)

Tehtävä

Tukipalvelut on konsernipalveluiden tulosalue, joka tarjoaa kaupunkiorganisaatiolle sekä tarvittaessa tytäryhtiöille palveluja, joiden tarve on yhteinen. Keskitettyä asiantuntijapalvelua tuotetaan, jotta palvelualueet voivat keskittyä omaan ydintehtäväänsä. Tukipalvelut tarjoaa seuraavia tehtäviä: henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, kaupunkitason viestintäpalvelut, tietohallintopalvelut, kaupungin demokraattisen päätöksenteon valmistelu, asian- ja asiakirjanhallinta, oikeudelliset asiantuntijapalvelut sekä pysäköinninvalvonta.

Tukipalveluiden tavoitteena on mahdollistaa tehokkaat ja yhtenäiset kaupunkiorganisaation toimintatavat sekä tuottaa joustavia ja laadukkaita asiantuntijapalveluita.

Koko henkilöstöä koskevat strategiasta johdetut talousarviotavoitteet

Strategian tavoite	Mittari	Mittarin tavoitetaso 2024
Johtamisen kehittäminen	Kehityskeskustelut, Tehtävänkuvien läpikäyminen, Esimiestyön onnistuminen.	Kehityskeskustelut käyty 80 % (tilastoon vaikuttavat myös vuoden aikana alkaneet ja päättyneet palvelussuhteet) Kunta 10 tutkimuksen tulokset kehityskeskustelujen vaikuttavuudesta
Osaamisen kehittäminen	Koulutuspäivät	Henkilöstön koulutuspäivien määrä 2023<2024
Perehdytyksen kehittäminen	Perehdytysuunnitelman arviointi ja kehittäminen	Työkalu rakennettu perehdytykseen. Perehdytysuunnitelma päivitetty ja sen käyttöä edistetty.
Työhyvinvoinnin parantaminen, Työnvaarojen arviointi	Terveysprosentti; 0-3 päivää poissaolleiden prosenttiosuus	Terveysprosentti 2023 < 2024
Työhyvinvoinnin parantaminen, Työnvaarojen arviointi	Sairauspoissaolojen määrä	Sairauspoissaolot laskevat 5 %
Työhyvinvoinnin parantaminen, Työnvaarojen arviointi	Tyhy-päivien pitäminen	Tyhy-päivät pidetty Tyhy- ohjeistus arvioitu ja päivitetty
Työhyvinvoinnin parantaminen, Työnvaarojen arviointi	Kunta 10 tutkimus	Kunta10 tutkimuksen kokonaisindeksi paranee
Työhyvinvoinnin parantaminen, Työnvaarojen arviointi	Työn vaarojen arvioinnin ohjelmiston systemaattinen käyttö. Työturvallisuuskoulutusta henkilöstölle.	Työtapaturmien määrä vähenee.
Työvoiman veto- ja pitovoimatekijöiden vahvistaminen	Myönteinen työyhteisöilmapiiri Poislähtevien työntekijöiden palaute Avoimien tehtävien kiinnostavuus Henkilöstön palkitseminen	Kunta 10 tutkimuksen tulokset paranevat Hakijoita / avoin tehtävä Lähtökyselyn tulosten keskiarvo yli 3 Kertapalkkioiden, työyhteisöpalkkioiden ja kehittämis- ja hyvinvointipottien käyttö laajenee Henkilökohtaisten lisien arviointi ja harmonisointisuunnitelman jalkauttaminen

Edellä kuvatut koko henkilöstöä koskevat tavoitteet eivät ole valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Kaupungin työnantajamielikuva ja rekrytointimarkkinoinnin kehittämishanke jalkautetaan kaupunkikehityspalveluiden, viestinnän ja henkilöstöhallinnon yhteistyönä vuonna 2023 valmistellun konseptoinnin pohjalta. Tukipalveluissa edistetään digitaalisia toimintatapoja. Työnantajamielikuvan ja rekrytointimarkkinoinnin jalkauttamisessa hyödynnetään sosiaalista mediaa ja digitaalisia kanavia sekä päivitetään nykyisin käytössä olevaa Kuntarekrytointi alustaa.

Kaupunkitasoisesti sekä ulkoisten että sisäisten yhteydenottokanavien kartoitus ja analysointi, käyttösuunnitelman laatiminen ja automatisoinnin arviointi.

Hallintopalvelut

Viestinnän tärkeimpiä painopisteitä on uusien intranetsivujen käyttöönotto sekä verkkosivujen uudistamisen käynnistäminen. Verkkosivuja uudistetaan asiakaslähtöisyyden, saavutettavuuden ja tietoturvan parantamiseksi. Uusi sivusto on tarkoitus julkaista vuonna 2025.

Arkistoseelvitys tehdään jatkoksi vuonna 2019 toteutetulle selvitykselle. Selvityksen yhteydessä kartoitetaan mm. aiemmin ehdotettujen toimenpiteiden toteutusta, arkistoaineiston nykytilaa sekä arkistotilojen nykytilaa ja riittävyttä, sekä pyritään tunnistamaan mahdollisesti digitoitavia aineistoja. Asianhallintajärjestelmän kehittämistä jatketaan selvittämällä ja tarvittaessa toteuttamalla tarvittavia integraatioita muihin järjestelmiin. Tietosuoja-asioiden osalta painopisteenä järjestelmien vaikutustenarviointien tekeminen.

Kuntalaiskysely toteutetaan koko ihmisen elinkaaren kattavana kyselynä kuten vuonna 2022. Kyselyn kehittämistä jatketaan edelleen siten, että uutena osiona toteutetaan erityslasten kysely.

Hallintopalvelut vastaa presidentinvaalien ja europarlamenttivaalien järjestämisestä.

Henkilöstöpalvelut

Koko henkilöstöä koskevia prosesseja kehitetään edelleen strategiasta nostettujen talousarviotavoitteiden suuntaisesti. Tavoitteenä on edelleen kehittää henkilöstön perehdytystä, henkilöstön veto- ja pitovoimaa sekä rekrytointibrändiä. Digitaalisten palvelujen käyttöönoton edistäminen ja hyödyntäminen sekä henkilöstöhallinnon prosessien sujuvuuden kehittäminen ovat keskiössä. Tiedolla johtamisen vahvistaminen henkilöstön johtamisessa ja sen koordinointi henkilöstöpalveluiden toimesta tehdään yhteistyössä konsernipalveluiden ja muiden palvelualueiden johdon ja esimiesten kanssa. Turvallisuuskulttuurin kehittämistä kaupunkiorganisaatiossa jatketaan ja turvallisuussuunnitelmien sisältöjä tarkennetaan. Tukipalveluiden talousarvioon sisältyy liikunta-, kulttuuri- ja hierontaetuuden käytön jatkaminen 100€/työntekijä voimassaolevin ehdoin. Vuonna 2023 käyttöönotetun työsuhdepolkupyörän käyttöä jatketaan tehdyn sopimuksen ja suunnitelman mukaisesti vuonna 2024. Henkilöstön palkitsemisen kehittämiseksi tehtyä suunnitelmaa tarkennetaan ja sen toteutumista edistetään. Henkilökohtaisten lisien uudellen arviointi toteutettiin vuonna 2023 ja tehdyn uudelleen arvioinnin edllyttämää harmonisointia jatketaan vuosina 2024 – 2025.

Kunta10 -kysely toteutetaan vuonna 2024 kuten aikaisempinakin vuosina, viimeksi vuonna 2022. Kyselyn kehittämistä jatketaan edelleen yhteistyössä muiden Kunta10 -kuntien kanssa.

Tietohallintopalvelut

Tietohallintopalvelut vastaa kaupungin IT-palveluista. Ulkoistusaste on korkea ja kehyskuntayhteistyö kattavaa. Samoin Tampereen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Tämä jatkuu 2024 ja mahdollista kattavat palvelut edullisemmin kuin yksin tuotettuna.

Perustietotekniikan kilpailutus 2024 on merkittävä muutos. Kustannusvaikutus ei ole vielä selvillä.

Tietohallintopalvelut on vastuussa kaupungin digityöryhmän toiminnasta. Sen kautta on tullut toteutettavaksi digitalisaatioprojekteja:

- Timmi kehitys, tilojen varaus ja maksaminen itsepalveluksi kaupunkilaisille toimimaan verkossa 24/7.
- Kaupungin verkkokauppa, sinne sopivat tuotteet (asiakirjatteet, autopaikat jne.) siirretään sinne, samalla kertaan maksettavaksi. Keventää laskutusta ja maksaa itsensä takaisin.
- Vuosikello. Yhteiskäyttöinen vuosikello osan kehyskuntia kanssa.
- Palauteprosessin suoraviivaistaminen ja automatisointi yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa. Kaupungin saama palaute tulee tällä hetkellä monista eri kanavista ja on osin kovin työllistävää. Tätä palauteprosessia automatisoidaan ja suoraviivaistetaan koko tai osa prosessia. Selvitystyö käynnissä.

Tietohallintopalvelujen kuluja nostaa eniten vuonna 2024 Microsoft lisenssien päivittyminen E5 –tasoon. Lisenssien hinnat nousevat noin 45%. Syynä E5 nostoon on tietoturvan selvä parantuminen. Päätös asiasta on tehty vuonna 2023. Tietohallintopalvelujen ICT-ostot eivät kuitenkaan budjetissa nouse yhtä paljon, koska 2023 budjetti näiltä osin alittuu.

Talouspalvelut

Talouspalveluiden painopiste on talousprosessien kehittämisessä ja automatiikan hyödyntämisessä uudistettujen ja päivitettyjen ohjelmistojen myötä. Edistämme asiakkaiden omatoimista maksamiskulttuuria verkkokauppa-toiminnallisuuden laajentamisella eri maksutapahtumiin.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Keskeiset tulosalueen muutokset on kuvattu palvelualueen yhteisessä osiossa.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	4	4	4	4	4
Sairauspoissaolot työpäivinä	12,5	8	8	7	7
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	138	122	130	131	133
Henkilötyövuodet HTV2	38,4	37,5	39,0		

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Verkkolaskujen osuus kaikista myyntilaskuista	28,3	50 %	55%	58%	59%
Tietoteknisten ulkoistettujen palveluiden käyttäjätyytyväisyys, asteikko 1 - 10	-	8	8	8	8
Kunta10: Suosittelemme Nokian kaupunkia työnantajana ystävälleni. Tieto saadaan parillisina vuosina.	81,0 %	-	84%		86%
Sisäisen palvelun laatuksely, palvelualltius ja ystävällisyys	-	Taso 2022 < 2023, Keskiarvo yli 4	4,1	4,2	4,3

Tilapalvelut-tulosalue

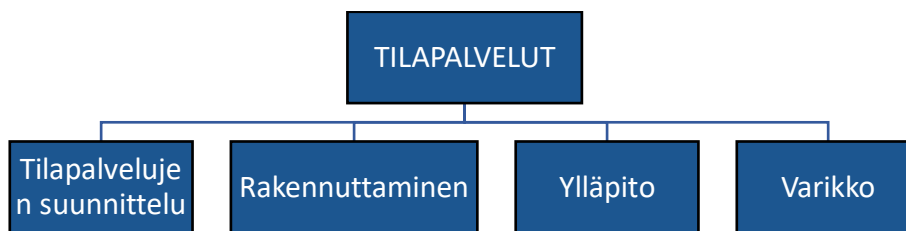
6200 TILAPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	2 225 362	3 774 388	4 245 394	4 307 667	4 125 607
Toimintatulot sisäiset	20 748 326	18 850 313	16 659 462	16 992 652	17 332 506
Toimintamenot ulkoiset	-15 592 393	-14 802 300	-15 912 661	-16 190 917	-16 474 157
Toimintamenot sisäiset	-1 183 309	-733 022	-1 280 992	-1 306 609	-1 332 744
Toimintakate yhteensä	6 197 987	7 089 379	3 711 203	3 802 793	3 651 212
Poistot ja arvonalentumiset	-6 350 335	-7 011 625	-7 959 323	-9 145 221	-8 809 699
Tulos	-152 348	77 754	-4 248 120	-5 342 428	-5 158 487

Leasinghankintamäärärahat*	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Varikko	- 1 201 310	- 1 229 700	- 1 095 400

*Kaupungin varikko toimii leasinghankinnoista vastaavana tahona. Varikolle määritetään vuosittain budjetti leasinghankintojen toteuttamiseksi. Hankintamäärärahojen käyttökohteet tarkennetaan talousarviovuoden alussa osana kaupunginhallituksen hyväksymää käyttösuunnitelmaa.

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: tilapalvelujohtaja Kirsi Maijala

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
4. Kestävä ja turvallinen Nokia	1. Hyvinvointiohjelma	Henkilöstö- ja kiinteistöturvallisuuden lisääminen sekä ilkivallan vähentäminen ja siisteyden lisääminen tehokkaalla kamera- ja kulunvalvonnalla.	Ilkivallan määrä vähenee preventiivisen vaikutuksen vuoksi. Ilkivaltatapausten korkeampi selvittämis- ja tekijän tunnistamisen aste.
4. Kestävä ja turvallinen Nokia	3. Elinympäristöohjelma	Kuljetuksien optimointi	Jakelureittien yhdistäminen tehokkaaksi kokonaisuudeksi ajokilometrimäärän vähentämiseksi Joukkoliikenteen mahdollisuudet selvitetään kuljetuksien yhdistämisessä
4. Kestävä ja turvallinen Nokia	3. Elinympäristöohjelma	Jätteiden lajittelun tehostaminen kiinteistöillä	Kehitetään jätteiden lajittelua valituilla pilottikiinteistöillä sekä optimoidaan jätetyhjennyksiä. Tavoitteena monistettavan toimintamallin luominen kiinteistöjen jätehuollon kehittämiseen.
4. Kestävä ja turvallinen Nokia	3. Elinympäristöohjelma	Hiilijalanjälkilaskennan pilotointi ja laskentatavan valinta	Pilotoidaan (isossa) investointihankkeessa hiilijalanjälkilaskentaa. Hiilijalanjälkilaskennan avulla mitataan investointihankkeen hiilivaikutusta. Tämän pilotin tavoitteena on vertailla erilaisia hiilijalanjäljen laskentatapoja ja tehdä yhteen hankkeeseen selkeä

			ja numeerinen laskenta. Pilotoinnin perusteella päätetään hiilijalanjälkilaskennasta investointihankkeissa jatkossa.
4. Kestävä ja turvallinen Nokia	-	Toteutetaan vuonna 2023 tehdyn Tilapalveluiden vaihtoehtoisten tuotantomallien selvityksen mukaiset toimenpiteet.	Toimintaa kehitetään valtuuston talousarvion yhteydessä päättämällä tavalla joko omana tuotantona tai ostopalveluna. Toteutetaan selvityksessä aikataulutetut kehittämistoimenpiteet.
3. Pirkanmaan paras yritys kunta	2. Elinkeino-ohjelma	Yhteistyön ja tietoisuuden lisääminen tilapalveluiden hankinnoista 2024	Vähintään 1 yrittäjätapaaminen paikallisten yritysten kanssa vuoden aikana. Tilapalvelut järjestää yrittäjätapaamisen myös vuonna 2024. Yrittäjätapaamisesta on tarkoitus tehdä vuosittainen tapahtuma. Ensimmäisen (2023) tapahtuman palautteen perusteella pohdimme myös muita keinoja yhteistyön ja tietoisuuden lisäämiseksi.

Tehtävä

Tilapalvelut on konsernipalveluiden tulosalue, jonka tehtävänä on vastata toimitilahallinnosta ja siihen liittyvistä palveluista sekä kaupungin omistamasta kiinteistöomaisuudesta, sen arvosta, tehokkaasta käytöstä ja kehittämisestä. Tilapalvelut tuottaa kaupungin palvelualueille kiinteistöhallinnon, ylläpidon ja rakennuttamisen palvelut sekä varikko- ja logistiikkapalvelut. Tavoitteena on tukea kaupunkiorganisaation toimintaa järjestämällä toimintaan sopivat tilat, tarvittavat sisäiset kuljetukset sekä ajoneuvo- ja työkalukalusto ja niihin liittyvät palvelut.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Merkittävien uudis- ja korjausrakentamishankkeiden valmistelu ja toteuttaminen jatkuu. Palloiluhalli ja Siuro-Linnavuori-alueen päiväkotit valmistuvat ja uimahallin suunnittelu etenee. Kankaantaan ja Nokianvirran kouluhankkeiden hankesuunnitelmien laadinta aloitetaan tarveselvitysten valmistuttua.

Kiinteistöjen automaatio- ja olosuhdeseurantajärjestelmien kartoitusta on tehty vuosina 2022 ja 2023. Vuoden 2024 aikana käynnistetään selvitystyö pilvivalvomopalvelun toteuttamisesta. Pilvivalvomopalvelun tarkoituksena on saada kiinteistöjen automaatio- ja olosuhdeseurannan käyttö ja ohjaus keskitetyksi yhteen järjestelmään.

Rakennuttamisen prosessikuvausta täydennetään tarvittaessa palautteen perusteella. Investointihankkeissa käytetään prosessikuvausten mukaista hankemallia ja sen mukaisia malliasiakirjoja. Täydennetään malliasiakirjojen kokoelmaa tarvittaessa uusilla asiakirjoilla. Investointihankkeissa pilotoidaan hiilijalanjälkilaskentaa osana hankkeen ohjausta. Pilotissa vertaillaan hiilijalanjälkilaskentatapoja ja esitetään valinta laskentatavasta käytettäväksi hankkeissa jatkossa. Selvitetään materiaalien kierrätyksen mahdollisuuksia investointihankkeissa.

Entistä tärkeämpää on nykyisen kiinteistökannan suunnitelmallinen kunnossapito. Vuonna 2023 on panostettu laajamittaisesti kiinteistöjen kuntoarvioihin ja PTS-suunnitelmiin tätä työtä jatketaan vuonna 2024.

Varikko panostaa edelleen kustannustehokkaisiin kuljetuksiin. Vuonna 2024 tehdään kuljetuksien selvitys jonka perusteella kuljetukset optimoidaan, tavoitteena polttoainekustannuksien ja hiilijalanjäljen pienentäminen.

Lisäksi kehitetään valmennusyksikön toimintaa ja lisätään resursseja nuorten poluttamiseen kohti opiskelua ja työelämää.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Vuoden 2023 syksyllä tehty vaihtoehtoisten tuotantomallien selvitystyö ja sen jälkeen tehdyt päätökset vaikuttavat merkittävästi siihen, miten tilapalvelujen toiminta vuonna 2024 toteutetaan.

Keskeiset tulosalueen muutokset on kuvattu palvelualueen yhteisessä osiossa.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	3,9	4,0	4,1	4,1	4,1
Sairauspoissaolot työpäivinä	33	9	9	9	9
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	441	416	443	446	449
Henkilötyövuodet HTV2	53,8	60,2	65,0	48	48

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS2026
Kiinteistöjä/rakennuksia *	66/111	64/106	63/105	63/105	63/105
Rakennusomaisuus * brm ²	135 000	146 200	135 000	135 000	135 000
Ulkoa vuokratut tilat, m ² SOTE (2023 sopimukset siirr. hyvinvointialueelle) /muut tilat	18040/10922	-/10880	10 700	10 700	10 700
Hyvinvointialueelle vuokratut tilat m ²	-	13 500	16 000	16 000	16 000
Muut ulosvuokratut tilat	-	-	3600	3600	3600
Työllisyys/valmennusyksikön asiakkaat, hlöä/vuosi **	149	**	100	100	100

*) Käytössä olevat tilat huomioitu

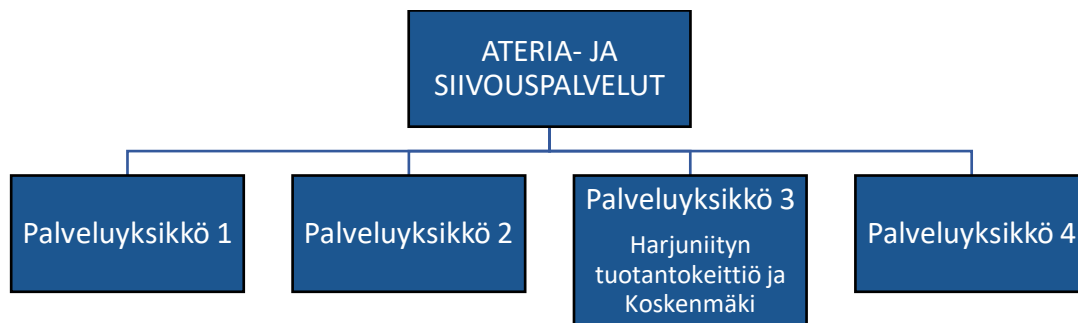
***) 2023 alkaen kuntouttavan työtoiminnan osalta yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Ateria- ja siivouspalvelut -tulosalue

6510 ATERIA- JA SIIVOUSPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	-115 700	102 500	64 103	64 745	65 393
Toimintatulot sisäiset	-8 780 129	8 305 617	13 707 201	13 981 344	14 260 971
Toimintamenot ulkoiset	-8 724 685	-7 817 376	-8 423 832	-8 581 155	-8 741 424
Toimintamenot sisäiset	-902 929	-898 833	-2 621 637	-2 674 066	-2 727 547
Toimintakate yhteensä	-461 692	-308 092	2 725 835	2 790 868	2 857 393
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	-461 692	-308 092	2 725 835	2 790 868	2 857 393

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: Ateria- ja siivouspalvelupäällikkö Sari Tulla

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
1. Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	1. Hyvinvointiohjelma	Vaikuttavuuden ja osallisuuden lisääminen ateriapalveluilla	Osallisuuden lisääminen, kodin ja koulun päivä 2xvuosi, isänpäiväaamiainen, äitienpäiväaamiainen toteutus varhaiskasvatuksen kohteissa. Lisäksi vuotuisen kouluterveyskyselyn tulosten perusteella tulee lisätä 8. ja 9.lk:n osalta ravitsemuksen tärkeyttä ja korostaa koululounaan merkitystä entisestään. Panostaa enemmän ruokalistasuunnitteluun yläasteilla (eri ruoka, mahdollisesti eri reseptiikka), ruoan on oltava asiakaskuntaa vastaavaa.
4. Kestävä ja turvallinen Nokia	3. Elinympäristöohjelma	Hiilijalanjäljen lukemat ruokalistoihin	Ruokalistan muokkaaminen, punaisen lihan vähentäminen, kotimaisen kalan ja kasvisruokien lisääminen, hiilijalanjälki näkyviin ruokalistalle. Kasvisruoka yläasteille vapaaseen ottoon. Nyt 6-8xvko kuuden viikon kiertävällä listalla, jatkossa 5xkuuden viikon listalla, vähennys 6 krt -> 5 krt. Kasvisruoka yläasteille tarjolle viikon 9 jälkeen 5xvko. Selvitys lempikasvisruoista, ja niiden lisääminen ruokalistoilta.
		Siivouskohteiden mitoittaminen ja yhtenäistäminen sekä siivouksen tehokkuuden parantaminen	Tavoitteena on ottaa käyttöön ATOPsiivouksen-mitoitusohjelma, jolla tasoitetaan siivouksen laatua. Vaikutuksina toiminnan läpinäkyvyys asiakkaille ja henkilöstölle. Kaikki siivouskohteet mitoitettu, ja vuoden lopussa tarkempi suunnitelma tehostamisesta. Siivoustehokkuuden mittarin parantaminen

			kilpailukykyisemmälle tasolle, nyt PK:t 219 m ² /h, koulut 135 m ² /h. Tavoite PK:t 200 m ² /h, ja koulut 120 m ² /h.
1. Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen		Toteutetaan vuonna 2023 tehdyn Ateria- ja siivouspalveluiden vaihtoehtoisten tuotantomallien selvityksen mukaiset toimenpiteet.	Toimintaa kehitetään valtuuston talousarvion yhteydessä päättämällä tavalla joko omana tuotantona tai ostopalveluna. Toteutetaan selvityksessä aikataulutettu kehittämistoimenpiteet.

Tehtävä

Ateria- ja siivouspalvelut on konsernipalveluiden tulosalue, jonka tehtävänä on tuottaa ateria- ja siivouspalvelut kaupungin kaikille palvelualueille palvelusopimusten mukaisesti. Palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti, taloudellisesti, tehokkaasti ja kestävä kehityksen mukaisesti, ja toiminta on kilpailukykyistä.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024:

Keskeinen tavoite on kehittää toimintaa vuonna 2023 tehdyn vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvityksen mukaisesti. Vuoden tavoitteena on turvata palveluiden tuottaminen ja edelleen kehittää hävikin minimointia.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024:

Keskeiset tulosalueen muutokset on kuvattu palvelualueen yhteisessä osiossa.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	4,1	3,5	3,5	3,6	3,7
Sairauspoissaolot työpäivinä	15,9	17,5	18	15	16
Ulkoiset toimintamenot €/ asukas	247	220	234	236	238
Henkilötyövuodet HTV2	165,7	148,6	138,4		

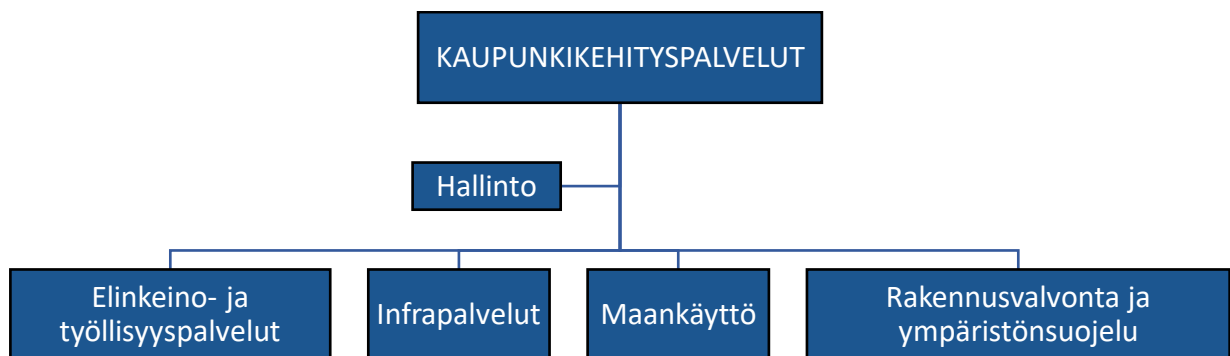
Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Siivottava pinta-ala, m ²	120 694	98 000	98 000	98 000	98 000
Tuotettu ateriamäärä, milj.kpl	1,32	1,8	1,8	1,8	1,8
Aterian hinta, €/kpl	3,66	3,34	3,4	3,4	3,4
Valmistuskeittiöt	2	2	2	0	0
Ateriapalvelun laatukysely	-	3,9	3,9	3,9	3,9

Kaupunkikehityspalvelut-palvelualue

25 KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	17 588 100	10 389 402	11 314 000	11 254 710	11 465 695
Toimintatulot sisäiset	486 446	0	162 930	166 189	169 513
Toimintamenot ulkoiset	-14 423 037	-14 349 110	-15 104 516	-21 123 028	-21 474 249
Henkilöstökulut	-6 168 151	-6 621 418	-6 976 219	-6 662 754	-6 796 014
Palvelujen ostot	-6 815 687	-6 024 692	-6 409 397	-10 193 015	-10 355 433
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 507 615	-961 600	-977 250	-993 146	-1 008 066
Avustukset	-1 953 505	-2 016 500	-2 134 000	-4 714 950	-4 785 725
Muut toimintakulut	-510 821	-309 900	-290 800	-275 976	-280 154
Toimintamenot sisäiset	-1 924 806	-3 030 370	-2 187 729	-514 665	-2 276 112
Toimintakate yhteensä	1 726 703	-6 990 078	-5 815 315	-11 933 607	-12 115 153
Poistot ja arvonalentumiset	-6 392 306	-7 142 177	-6 611 582	-7 577 230	-9 107 439
Tulos	-4 665 603	-14 132 255	-12 426 897	-19 510 837	-21 222 592

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: kaupunkikehitysjohtaja Mikko Nieminen

Tehtävä

Kaupunkikehityspalveluiden tehtävänä on vahvistaa Nokian kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Tavoitteena on saada Nokialle uusia yrityksiä sekä mahdollistaa nykyisille yrityksille hyvät toimintaedellytykset liiketoiminnan kehittymiselle sekä lisätä työpaikkojen tarjontaa ja työvoiman saatavuutta. Palvelualueen tehtävänä on laadukkaan asuin ympäristön ja yritysalueiden rakentaminen sekä ylläpito. Lisäksi palvelualue hoitaa kokonaisvaltaisesti maapolitiikkaa turvaten kaupungin tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen kasvuedellytykset sekä turvallisen, toimivan ja viihtyisän ympäristön syntymismahdollisuudet. Tehtäviin kuuluvat rakennusvalvonnan palvelut ja lupapalvelun sekä ympäristönsuojelun tehtävät.

Palvelualueen tehtäviin kuuluu kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä tukeva markkinointiviestintä.

Kaupunkikehityspalveluiden ja sen tulosalueiden markkinointiviestintää koordinoidaan matriisimallilla palvelualueen hallinnosta. Markkinointiviestinnässä tehdään tiivistä yhteistyötä myös kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Markkinoinnin tavoitteena on parantaa Nokian asemaa kilpailussa asukkaista, yrityksistä, investoinneista ja matkailijoista sekä vaikuttaa Nokian kaupungin brändimielikuvaan. Edellisten lisäksi kaupunkikehityspalvelut koordinoi ja kehittää kaupungin joukkoliikennepalveluita. Joukkoliikenteen osalta tehdään tiivistä yhteistyötä sekä kaupungin eri yksiköiden että Tampereen seudun joukkoliikenteen kanssa.

Palvelualueen toiminnan painopisteet 2024

Kaupunkikehityspalvelut toteuttaa osaltaan kaupunkistrategiaa kaikilla tulosalueillaan. Toimintaa ohjaavat strategiset tavoitteet, politiikkaohjelmat sekä kärkihankkeiden toteuttaminen. Väestönkasvun painopistealueet ovat Harjuniityssä ja keskustassa. Keskustassa painopisteet ovat asemanseutu ja ydinkeskustan alue. Rantojen kaupunki -strategiatavoitteeseen liittyvät keskeisesti Kartanonrannan alue, Sataman alue sekä Pitkäniemen ja Edenin alueen asemakaavojen edistäminen. Asemanseudun ja matkakeskusalueen kehittämistä jatketaan. Strategisen yleiskaavan valmistelu jatkuu ja tavoite on saada se hyväksyttäväksi valtuustoon vuoden 2024 aikana. Harjuniityssä ja Tervasuolla pientalotonttien myynti ja vuokraus jatkuvat. Harjuniityn ja Siuron seisakkeiden maankäytön suunnittelua edistetään kaavoitustyön jatkamisella.

Kunnallistekniikan toteutuksessa vuoden 2024 toiminnan keskeisinä painopisteinä ovat asemanseudun ja matkakeskusalueen suunnittelun jatkaminen ja toteutuksen käynnistäminen yhdessä Väylän kanssa. Harjuniityn, Tervasuon ja Hautamoision kaava-alueiden kunnallistekniikan rakentamista jatketaan. Uuden uimahallin ympäristön infrarakentamisen suunnittelu ja toteutus käynnistyy. Kaupunkialueella toteutetaan useita katusaneerauksen hankkeita vuoden 2024 aikana. Kolmenkulman ja ECO3-alueen infrarakentaminen jatkuu. Keskeinen painopistealue on kaupungin yleiseen ilmeeseen ja viihtyvyyteen panostaminen erityisesti puistojen ja viheralueiden kunnossapidon tasoa nostamalla sekä panostamalla vieraslajien poistoon ja hallintaan.

Tiivistä ja aktiivista yhteistyötä yritysten sekä yrittäjien kanssa jatketaan ja yrittäjyyskasvatukseen sekä oppilaitosyhteistyöhön panostetaan. Painopisteenä vuoden aikana on erityisesti alkavien yritysten palveluissa. Vuoden 2024 aikana jatketaan edelleen tiivistä yhteistyötä Nokian Yrittäjät ry:n kanssa järjestämällä koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksia. Visit Nokia -sivuston ja somekanavien näkyvyyteen panostetaan entistä enemmän. Myös Leader+ rahoitteiselle Nokian Maaseutuhelmet -hankkeelle haetaan jatkoa. Hankkeella tuetaan sekä kylien että matkailun kehittämistä jatkossa. Kaupungin verkkosivu-uudistuksen yhteydessä toteutetaan Visit Nokia -sivuston uudistus sekä valmistaudutaan Datahub -palvelun käyttämiseen sivustolla jatkossa.

Business Nokia ja ECO3-sivustoille tullaan tuottamaan Invest in -materiaalia, joka edistää niin kansainvälisten investointien houkuttelussa kuin ajantasaisen tonttitiedon esittämisessä. Työllisyyden edistämisen kuntakoikeilut päättyvät 31.12.2024 ja työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Nokian kaupunki on yksi 15 pirkanmaalaisesta kunnasta, jotka valmistelevat yhteistä työllisyysaluetta Pirkanmaalle. TE-uudistuksen tavoitteina on tuoda palvelut lähelle asiakkaita, rakentaa paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja ja vahvistaa kuntien elinvoimaa ja kilpailukykyä. TE-uudistusta valmistellaan yhteistyössä valtion ja kuntien kanssa. Henkilöstöä tuetaan muutoksessa. TE-uudistuksen valmistelun ohella työllisyyspalveluissa valmistaudutaan vuoden 2025 kotoutumislain kokonaisuudistukseen. Uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa. Vuoden 2024 aikana jatketaan yhdyspinnan rakentamiseen liittyvää kehittämistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa sekä työllisyyspalveluiden että kotoutumisen edistämisen asiakas- ja palveluprosessien osalta.

Rakennusvalvonnan toimintaan tulee merkittävästi vaikuttamaan vuoden 2025 voimaan tulevan uuden rakentamislain vaatimat muutokset ja kouluttautuminen. Lain voimaantulo edellyttää ainakin rakennusjärjestyksen, hallintosäännön ja taksan uudistamista. Vuoden 2023 aikana rakentamisen määrä on Nokiallakin vähentynyt parin vuoden takaiselle tasolle. Ennusteiden mukaan vuonna 2024 rakentaminen jälleen vilkastuu. Lupamäärien lisääntyessä lupakäsittelyn nopeus ja laadukkuus sekä asiakaspalvelun muu laatutaso pyritään pitämään hyvällä tasolla. Suunnitelmakaudella ympäristönsuojeluyksikköä tulee edelleen työllistämään erityisesti kiviainesten louhintaan ja murskaukseen liittyvät lupa- ja valvonta-asiat, muut lupa- ja valvonta-asiat sekä ympäristön tilan seuranta ja vesistöjä koskevat kunnostushankkeet.

Ympäristökasvatus- ja kouluyhteistyötä kehitetään edelleen. Talousarviovuonna otetaan käyttöön ilmastovahti, jonka avulla kuntalaiset pystyvät seuraamaan ilmastotoimien etenemistä ja ryhdytään edistämään sekä asukkaiden että yritysten ilmastotoimia. Nokian kaupunki osallistuu myös Pirkanmaan ELY-keskuksen kumppanina raakkujen eli jokihelmisimpukan suojeluun tähtäävään EU:n LIFE-hankkeeseen. Kaupunki jatkaa myös vesien kunnostus- ja suojelutyötä. Luonnonsuojelussa tärkeimmät tehtävät liittyvät luonnon monimuotoisuusohjelman toimeenpanoon. Talousarviovuonna on tarkoitus saada Nokialle kaksi uutta luonnonsuojelualuetta.

Joukkoliikenteen ja liikkumisen kehittämistä jatketaan ja vuoden keskeisenä painopisteenä on sisäisen joukkoliikenteen kehittäminen. palvelualue toteuttaa myös suunnitelmallista kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä tukevaa markkinointia aktiivisesti. Kaupunkimarkkinoinnin painopisteenä ovat vuoden 2024 aikana Harjuniityn ja Tervasuon uusien omakotitonttien markkinointi, lähijunan ja Nokian sisäisen joukkoliikenteen markkinointi. Painopisteenä ovat myös Visit Nokian matkailu- ja tapahtumamarkkinointi sekä Business Nokian elinkeino- ja yritystonttimarkkinointi. Brändistrategian pohjalta jatketaan kaupungin työnantajabrändin ja rekrytointimarkkinoinnin kehittämistä yhteistyössä viestinnän ja henkilöstöhallinnon kanssa.

Keskeiset muutokset palvelualueella 2024

Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa vuosina 2021–2024 kunnat ovat jo osin vastanneet alueensa työvoimapalveluiden tarjoamisesta asiakkaille. TE – uudistuksen myötä kunnille siirtyy 1.1.2025 alkaen uusia lakisääteisiä työllistymistä edistäviä palvelutehtäviä. Työllisyyspalveluissa valmistaudutaan siirtyvien palvelutehtävien laajenemiseen sekä Tampereen seudun työllisyysalueen käynnistymiseen.

Kaavan pohjakartan tuotantoa muutetaan edelleen 3D- ja tietomallipohjaiseksi ja ylläpitoa jatketaan. Tiera City järjestelmäkokonaisuus on täydessä tuotantokäytössä vuoden 2024 lopussa. Seurataan tiiviisti ympäristöministeriön rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti-hankkeen) kehitystyön edistymistä. Ryhti-hankkeen kumppanitestaukseen haettiin ympäristöministeriönrahoitusta vuoden 2023 puolella ja jos avustusta (100 %) saadaan, niin myös osallistutaan aktiivisesti kumppanitestaukseen yhdessä muiden Tiera City ja Lupapiste asiakkaiden kanssa.

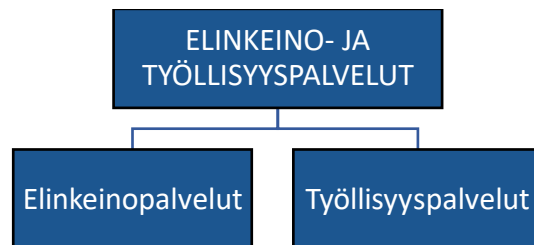
Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	3,9	3,9	4	4,1	4,1
Sairauspoissaolot työpäivinä	11	10	10	9	9
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	408	403	420	582	585
Henkilötyövuodet HTV2 (sitova)	113	115	120	110,8	110,8

Elinkeino- ja työllisyyspalvelut -tulosalue

1500 ELINKEINO- JA TYÖLLISYYSPALV.	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	484 136	118 402	88 500	86 000	86 000
Toimintatulot sisäiset	0	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-3 792 267	-4 388 291	-4 580 530	-10 560 798	-10 748 513
Toimintamenot sisäiset	-246 656	-225 329	-195 504	-199 414	-203 402
Toimintakate yhteensä	-3 554 787	-4 495 218	-4 687 534	-10 674 212	-10 865 915
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	-3 554 787	-4 495 218	-4 687 534	-10 674 212	-10 865 915

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: elinkeinojohtaja Tiina Laakkonen

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Henkilöasiakkaiden työllistymistä edistävät palvelut toteutetaan asiakaslähtöisesti	Asiakaskokemus NPS korkeampi kuin vuonna 2023. Työttömyysaste 2 %-yksikköä alempi kuin koko maan keskiarvo.
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Yrittäjille suunnattujen koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksien määrä ja osallistujamäärä kasvaa	Koulutus- ja verkostotilaisuuksien määrä vähintään 10, joista kaksi on hankintatilaisuuksia. Tilaisuuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä yli 230. Tilaisuuksiin osallistuneiden asiakastytyväisyys on yli 80 %.
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Visit Nokian digitaaliseen markkinoinnin näkyvyys paranee	Sosiaalisen median kanavien ja digitaalisen markkinoinnin tavoitavuus kasvaa vuodesta 2023. Datahub palvelussa näkyvien nokialaisten yritysten määrä kasvaa.
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Alkavien yrittäjien palveluiden näkyvyyden nostaminen ja yrittäjyyskasvatustyön edistäminen	Yrityksiä 1000 asukasta kohden määrä kasvaa vuodesta 2023. Ensimetrin asiakasmäärä korkeampi kuin vuonna 2023. Alle 25-vuotiaat Ensimetrin neuvonnassa käyneet, määrä kasvaa vuodesta 2023. Nuorten yrittäjien verkostotoimintaan osallistuneiden määrä kasvaa.

Tehtävä

Elinkeinopalveluiden tehtävänä on osana kaupunkikehityspalveluita kehittää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä alueella ja sitä kautta vahvistaa kaupungin elinvoimaa. Elinkeinopalvelut tuottaa neuvonta- ja kehittämisspalveluita sekä alkaville että toimiville yrityksille. Elinkeinopalvelut markkinoi ja myy kaupungin yritystontteja ja vastaa sijoittumispalveluiden tarjonnasta myös toimitilapuolella. Elinkeinopalvelut osallistuu aktiivisesti positiivisen yrittäjyysilmapiirin luomiseen sekä mm. yritysalueiden, Nokian keskustan ja matkailun kehittämiseen.

Alkavien yritysten neuvontapalvelu tuotetaan yhteistyössä Ensimetrin kanssa. Business Tampereen kanssa vuosittain solmittavalla palvelusopimuksella tuotetaan erityisesti kasvavien ja kansainvälistyvien yritysten palveluita sekä muita seudullisia yrityspalveluita. Maaseutuhallinnon palvelut tuotetaan yhteistyösopimuksella Lempäälän kunnan kanssa. Osaavan työvoiman saatavuutta alueella pyritään vahvistamaan aktiivisella yhteistyöllä Tredun ja alueen muiden oppilaitosten kanssa.

Työllisyyspalvelut vastaa työllisyyden edistämiseen liittyvistä tehtävistä ja työllistymistä edistävien palveluiden tuottamisesta niin asiakaskohderyhmän työnhakijoille kuin työnantajille lakisääteisen toimivaltansa puitteissa. Työllisyyspalveluiden tavoitteena on edistää työnhakija-asiakkaiden ja työvoimaa tarvitsevien työnantaja- ja yritysasiakkaiden kohtaamista.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluissa vuonna 2024 tullaan panostamaan erityisesti alkavien yrittäjien palveluiden entistä parempaan kattavuuteen sekä tekemään palvelua näkyvämmäksi nokialaisille. Samalla panostetaan jo ennestään hyvällä tasolla olevaan yrittäjyyskasvatukseen erityisesti yläkouluissa ja toisella asteella.

Positiivisen elinkeinoilmapiirin ylläpitäminen edellyttää aktiivista otetta kaupungin ja yritysten välisen yhteistyön edistämisessä. Vuoden 2024 aikana jatketaan edelleen läheistä yhteistyötä Nokian Yrittäjät ry:n kanssa järjestämällä koulutus- ja verkostoitumistilaisuuksia.

Visit Nokia -sivuston ja somekanavien näkyvyyteen panostetaan entistä enemmän. Rekrytoitava tapahtumakoordinaattori tulee myös osaltaan osallistumaan tähän työhön. Tulevan vuoden aikana tullaan hakemaan Leader+ rahoitteiselle Nokian Maaseutuhelmet -hankkeelle jatkoa. Tämä tukee sekä kylien että matkailun kehittämistä jatkossa. Kaupungin verkkosivu-uudistuksen yhteydessä toteutetaan Visit Nokia-sivuston uudistus sekä valmistaudutaan Datahub –palvelun käyttämiseen sivustolla jatkossa. Tähän sisällön tuotantoon esitetään määräaikaista 7 kk:n projektisihteerin tehtävää.

Business Nokia ja ECO3-sivustoille tullaan tuottamaan Invest in -materiaalia, joka edistää niin kansainvälisten investointien houkuttelussa kuin ajantasaisen tonttitiedon esittämisessä. Sijoittumispalveluiden osalta olennaista on saada Kolmenkulman alueen tonttien tasaaminen edistymään, jotta tontinluovutukset tavoitetasolla mahdollistuvat.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyden edistämisen kuntakokeilut päättyvät 31.12.2024 ja työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille 1.1.2025 alkaen. Nokian kaupunki on yksi 15 pirkanmaalaisesta kunnasta, jotka valmistelevat yhteistä työllisyysaluetta Pirkanmaalle. TE-uudistuksen tavoitteina on tuoda palvelut lähelle asiakkaita, rakentaa paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja ja vahvistaa kuntien elinvoimaa ja kilpailukykyä. TE-uudistusta valmistellaan yhteistyössä valtion ja kuntien kanssa. Henkilöstöä tuetaan muutoksessa. Muutoksen johtamisessa huomioidaan työntekijäkokemuksen palautteet.

Työvoimapalveluiden järjestämistäsiirto aiheuttaa kaupungin työllisyyskustannuksiin merkittävän tasonousun, joka on suuruudeltaan noin 6 miljoonaa euroa. Tämä kustannus kompensoituu vastaavalla summalla valtiolta saatavina valtionosuustuloina ja kustannusvaikutus kaupungille on kustannusneutraali.

TE-uudistuksen valmistelun ohella työllisyyspalveluissa valmistaudutaan vuoden 2025 kotoutumislain kokonaisuudistukseen. Uudistettu kotoutumislaki (681/2023) tulee voimaan 1.1.2025 yhtä aikaa TE-palvelujen uudistuksen kanssa. Vuoden 2024 aikana jatketaan yhdyspinnan rakentumiseen liittyvää kehittämistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa sekä työllisyyspalveluiden että kotoutumisen edistämisen asiakas- ja palveluprosessien osalta.

Työllisyyspalveluissa keskitytään vuonna 2024 palveluiden laadulliseen kehittämiseen ja toteuttamiseen. Laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti toteutetuilla palveluilla tavoitellaan vaikuttavia asiakas- ja palveluprosesseja asiakkaiden työllistymisen ja työelämäosallisuuden edistämiseksi. Laadukkaiden ja vaikuttavien palveluiden lähtökohtana on hyvinvoiva ja motivoitunut sekä osaava henkilöstö. Kehittämistyötä ohjaa asiakas- ja työntekijäkokemus.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Työllisyyden edistämisen kuntakokeiluissa (1.3.2021 – 31.12.2024) kunnat ovat jo osin vastanneet alueensa työvoimapalveluiden tarjoamisesta asiakkaille. TE-uudistuksen myötä kunnille siirtyy 1.1.2025 alkaen uusia lakisääteisiä työllistymistä edistäviä palvelutehtäviä. Työllisyyspalveluissa valmistaudutaan siirtyvien palvelutehtävien laajenemiseen sekä Tampereen seudun työllisyysalueen käynnistymiseen.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakaskokemus	77	70	75	75	75
Sairauspoissaolot työpäivinä	5,6	6	6	2	2
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	107	123	127	291	293
Henkilötyövuodet HTV2	23,6	15,1	14,2	5	5

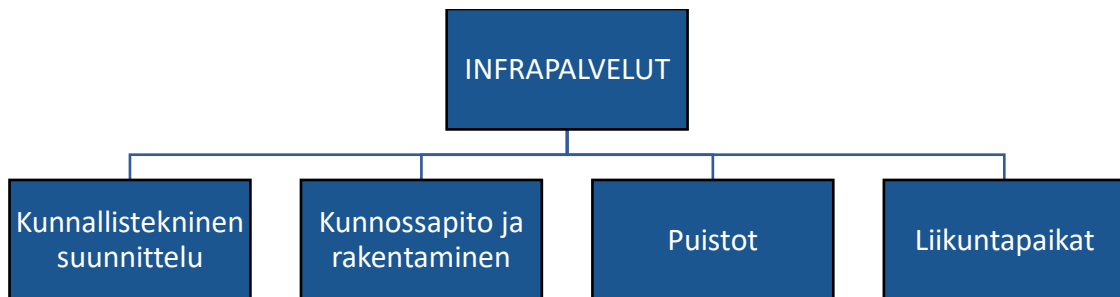
Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yritystonttien luovutukset/kpl	13	12	10	12	12
Aloittaneiden yritysten määrä	225	180	190	180	180
Työttömyysaste	7,5 %	7 %	7,5 %	7 %	7 %
Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste	11,9 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Infrapalvelut-tulosalue

6300 INFRAPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	2 005 359	1 555 000	1 750 000	1 565 700	1 590 724
Toimintatulot sisäiset	458 114	0	162 930	166 189	169 513
Toimintamenot ulkoiset	-5 824 376	-4 701 024	-4 752 261	-4 817 107	-4 907 770
Toimintamenot sisäiset	-1 419 856	-2 139 172	-1 715 890	-1 750 204	-1 785 209
Toimintakate yhteensä	-4 780 759	-5 285 196	-4 555 221	-4 835 422	-4 932 742
Poistot ja arvonalentumiset	-6 391 716	-6 630 405	-6 611 204	-7 576 928	-9 107 197
Tulos	-11 172 474	-11 915 601	-11 166 425	-12 412 350	-14 039 939

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: infrapalveluiden johtaja Jussi Pesonen

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Elinympäristöohjelma	Esteettömyyden edistäminen	Esteettömyysselvityksen laatiminen. Selvitys laadittu kyllä/ei.
Kestävä ja turvallinen Nokia		Katuvalaisimien vaihto-ohjelman laatiminen	Kartoitetaan katuvalaisimien uusimistarve sekä aikataulutetaan/suunnitellaan uusimisen koordinoiti tehokkaammaksi. Suunnitelma laadittu: kyllä/ei.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne		Kaupungin sisäisen joukkoliikenteen kehittäminen.	Kaupungin sisäisen joukkoliikenteen kehittäminen. Sisäisen joukkoliikenteen nykyisen tarjonnan tunnetuksi tekeminen ja käytön lisääminen kuntalaistiedottamisella ja markkinoinnilla. Sisäisen joukkoliikenteen käyttäjämäärän lisääntyminen verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon (prosentteina). Nokian sisäisen joukkoliikenteen kehittämisselvityksen laadinta vuoden 2024 aikana. Selvityksen pohjalta arvioidaan mahdolliset jatkotoimenpiteet. Selvitys laadittu kyllä/ei Kaupungin sisäisen palveluliikenteen laajentaminen haja-asutusalueen ja keskustan välisen liikennöinnin lisäämiseksi. Toteutetaan kaksivuotinen (2024 ja 2025) pilotti, jonka pohjalta saatuja kokemuksia arvioidaan ja hyödynnetään sisäisen liikennöinnin kehittämisessä ja toteutustapojen arvioinnissa. Toteutettu kyllä/ei

Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne		Katualueiden tyyppi-poikkileikkausten suunnittelu	Laaditaan suunnitelma katualueiden poikkileikkauksista katutyypeittäin. Poikkileikkauksissa esitetään mm. katuvihreän ja riittävän jalankulku- ja pyöräilyliikenteen vaatiman tilantarpeet mm. kaavoitukselle ohjaaviksi dokumenteiksi. Toteutettu kyllä/ei
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Elinympäristö-ohjelma	Laadukas kaupunkikuva	Nokian keskustan valaistuksen yleissuunnitelmaan ja maisemavalaisuuskohteiden kartoitukseen pohjautuva maisemavalaisuuskohteen toteutus. Toteutus kyllä/ei. Kaupunkikuvan kohottaminen lisäämällä kaupunkibrändin mukaisia viirejä katualueen valaisimiin kohteina Emäkoskentie ja Nokian Valtatie. Lisätty kyllä/ei.
Kestävä ja turvallinen Nokia		Hoitoluokitustiedon päivitys keskusta-alueella	Nykyinen hoitoluokitustieto on puutteellista, puistoyksikkö määrittelee hoitoluokat ja siirtää karttaliittymään tiedon ajantasaiseksi keskusta-alueella Hoitoluokkien päivitys tehty kyllä/ei
Kestävä ja turvallinen Nokia	Elinympäristö-ohjelma	Hiilinielujen vahvistaminen ilmastopainotteisella metsänhoidolla	Pilotoidaan ilmastopainotteista metsänhoitoa Römövuori/Tupsuvuoren ja Naulonvuoren alueilla. Hankkeessa päivitetään alueiden metsänhoitosuunnitelmat niin, että metsänhoidolla pyritään lisäämään metsien hiilensidontaa. Lisäksi metsänhoitosuunnitelmissa huomioidaan alueiden monimuotoisuuden lisääminen/vaaliminen ja etsitään keinoja ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteiden yhteensovittamiseksi. Metsänhoitosuunnitelmia voidaan tarkastella myös muilla alueilla.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Hyvinvointiohjelma	Pyöräilyolosuhteiden kehittäminen	Pyöräpysäköintipaikkojen kehittäminen/rakentaminen pyöräpysäköintiselvityksen perusteella. Infrapalvelut toteuttaa pyöräpysäköintiselvityksen pohjalta pyöräpysäköinnin yhteen sijaintiin. Toteutettu kyllä/ei Pyöräilyn pääreitit kehittäminen. Jalankulun ja pyöräilyväylän eriyttäminen investointihankkeissa 500 m matkalta vuonna 2024. Kartoitetaan keskeisten pyöräilyreittien opasteiden ja merkkien mahdolliset puutteet ja tehdään tarvittavat korjaukset.
Pirkanmaan paras yritys kunta		ECO3 Terra materiaalikierrätys-alueen kehittäminen yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa	Toimintamallin valmistelu ja yhteistyösopimuksen hyväksyminen 3/2024 Kyllä/ei
Kestävä ja turvallinen Nokia	Elinympäristö-ohjelma	Vieraslajien torjunta	Torjuntatoimet pinta-alaperusteisesti tavoitteena. Joukkoistamisen kautta torjuntatavoite 1 ha ja omana- / talkootyönä manuaalisesti 3 000 m2.

Tehtävä

Infrapalveluiden tehtävänä on asuin- ja työpaikkaympäristön ylläpito ja rakentaminen. Infrapalvelut-tulosalueen vastuulle kuuluvat yleisten alueiden kunnossapito, rakentaminen, suunnittelu ja rakennuttaminen sekä yleisten alueiden ylläpidosta vastaaminen. Yleisten alueiden kunnossapidon osa-alueita ovat katujen, puistojen, ulkoliikunta-alueiden, puistometsien, leikkipaikkojen sekä metsien hoitaminen. Kaupunki kehittyy ja laajentuu, mikä tuo

mukanaan ylläpidettävien alueiden laajentumisen. Ylläpidettävien alueiden laajentuminen aiheuttaa haasteen resurssien riittävyydelle ylläpito- ja kunnostustehtävissä tulevilla talousarviokausilla. Korjausvelan lisääntyminen monien vuosien aikana on kasvanut kaupungin infraomaisuuden osalta. Korjausvelan pienentämiseksi on aiempien vuosien aikana pystytty investoimaan merkittävästi. Nämä investoinnit ovat hidastaneet korjausvelan kasvua. Vuosittain olisi kuitenkin jatkettava saneerausinvestointeja, jotta korjausvelan määrä ei lähtisi merkittävään kasvuun. Tulosalueen tehtävänä on jatkaa ylläpitoon käytettävien resurssien tehokasta käyttöä ja toimintamallien jatkuvaa kehittämistä.

Rakentamisen osalta infrapalvelut vastaa hankkeiden eteenpäin viemisestä toteutuksen osalta. Infrapalvelut rakennuttaa ja rakentaa omajohtoisesti kunnallistekniikkaa. Rakentamisessa otetaan huomioon kaupungin kehittyminen sekä asunto- että yritysalueiden osalta. Rakentamisessa kiinnitetään huomiota viihtyisän ja turvallisen ympäristön luomiseen. Toteutettavissa hankkeissa otetaan huomioon liikkuminen ja liikenneturvallisuus, jotka ovat tärkeä osa viihtyisää kaupunkiympäristöä.

Infrapalvelut vastaa kunnossapidon laatutasosta yleisillä alueilla ja alueiden kehittämisestä. Toiminnan vastuualue on laaja ja monin tavoin näkyvä kuntalaisille. Liikennealueiden osalta liikkumisen turvaaminen vuodenaikasta riippumatta, liikunta-alueiden kunnossapito eri toimijoita varten sekä puisto- ja leikkialueiden turvallisuudesta vastaaminen ovat infrapalveluiden keskeisiä tehtäviä. Tehtäviin kuuluu myös monia muita osa-alueita kuten hulevesijärjestelmän toiminnasta ja patoturvallisuudesta vastaaminen, viranomaistehtävät sekä palvelujentarjoajan vastuut yleisillä alueilla. Palvelua tuotetaan sekä kaupungin omalla kunnossapitokalustolla että ostopalveluina yksityisiltä toimijoilta.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Infrapalveluiden toiminnan keskeinen tehtävä on viihtyisän asuin- ja työpaikkaympäristön rakentaminen ja ylläpito. Asuinalueiden uuden kunnallisteknisen tuotannon osalta painopisteet vuonna 2024 ovat Tervasuon, Hautamoision sekä Harjuniityn toteutuksessa. Yritysalueiden osalta painopiste investointiohjelman mukaisesti on katuverkon rakentamisen jatkaminen Kolmenkulman alueella. Asemanseudun ja matkakeskusalueen toteutuksen valmistelua ja käynnistämistä jatketaan kaavamuutoksesta huolimatta mahdollisin osin. Tulevan uimahallihankkeen ympäristön suunnittelu ja toteutus tulevat olemaan myös tärkeitä toimenpiteinä. Puiston ja liikunnan painopisteinä ovat siisteys, vieraslajien torjunta sekä eri liikkumismuotojen toiminnan mahdollistaminen sekä tukeminen. Lisäksi infrapalvelut tähtää osallistamiseen mahdollisimman laajasti hankkeissaan.

Lisäksi painopisteinä tulee olemaan toiminnan kannalta oleellisten prosessien selkeytys kautta tulosalueen käsittäen koko toiminnan asiakaspalvelun uuden konseptin kehityksestä konkreettiseen rakentamiseen. Vuorovaikutusta kaupungin eri tahojen ja tulosalueen välillä tullaan kehittämään osana prosessien selkeytystä osallistamalla hankkeissa toimivia osapuolia entistä tehokkaammin.

Tekolumiladun laitehankinta on sisällytetty varikon irtaimistohankintaan. Ladun vuosittaisen tekemisen kustannus on Infrapalveluiden tulosalueen käyttötalousmenoa.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Merkittävinä muutoksina tulosalueen toiminnassa näkyvät prosessien kehitystoimien vaikutukset sekä käyttöönoton aiheuttamat muutokset asiakaspalvelukonseptissa sekä toiminnan tarkentuessa erinäisten suunnittelu- ja toimintaohjeiden myötä.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	3,3	3,5	3,6	3,8	3,8
Sairauspoissaolot työpäivinä	16,6	10	10	10	10

Ulkoiset toimintamenot € / asukas	165	132	132	133	134
Henkilötyövuodet HTV2	53,3	58,6	63,5	63	63

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Katujen kunnossapitokustannus €/km	7572	8190*	8200	8100	8090
Katuvalaistuksen energian kustannus €/valaisin	45	120**	80	70	60
Ulkoilureittien kunnossapitokustannus €/km	684	1460	1460	1400	1350
Rakennettujen viheralueiden kunnossapito €/ha	2960	1600	2400	2400	2300
Avoimien viheralueiden kunnossapito €/ha	122	380	380	380	380
Puistometsien kunnossapito €/ha	149	260	260	240	245
Luistinratojen hoitokustannus, €/kpl	3941	4800	4700	4700	4700
Nurmikenttien hoito, €/kenttä	19214	17100	17800	18000	18000
Katuvalaistuksen energian kulutus, W/valaisin		82	79	76	75

*= ei sisällä eläkemaksuja ja rakennusmateriaalia, arvio nostettu vastaamaan tämän hetken arviota polttoainekustannusten nousun vaikutuksesta

**= Ennakoitu sähkön hinnannousua laadintahetken tiedon perusteella

Maankäyttö-tulosalue

6400 MAANKÄYTTÖ	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	14 449 847	7 957 500	8 807 500	8 983 650	9 118 224
Toimintatulot sisäiset	-32 209	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-1 983 186	-2 317 378	-2 484 310	-2 509 537	-2 559 137
Toimintamenot sisäiset	-182 459	-184 673	-85 574	-87 284	-89 030
Toimintakate yhteensä	12 251 994	5 455 449	6 237 616	6 386 829	6 470 057
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	12 251 994	5 455 449	6 237 616	6 386 829	6 470 057

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: maankäyttöjohtaja Kari Stenlund

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Strateginen yleiskaava	Maanhankinnan määrä strategisilta alueilta TA2024	Aktiiviset neuvottelut maanomistajien kanssa. Vuoden 2024 maanhankintatavoite 40 ha.
Kestävä ja turvallinen Nokia	Elinympäristö-ohjelma	Ilmastonmuutokseen sopeutumisen huomioiminen kaavasuunnittelussa TA2024	Huomioidaan Harjuniityn seisakkeen asemakaavan valmistelun yhteydessä ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Selvitetään, millä keinoilla asemakaavatasolla voidaan varautua muuttuvaan ilmastoon ja samalla lisätä luonnon monimuotoisuutta sekä turvata alueella jo nyt olevat luontoarvot ja niiden kytkeytyneisyys ympäröivään viherverkostoon. Kyseessä on pilotti hanke.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne		Kaupungin kasvaessa ketterällä asemakaavoituksella uusia yritystontteja liikerakentamiselle TA2024	Kaupungin kasvaessa ketterällä asemakaavoituksella uusia yritystontteja liikerakentamiselle: - Uusia liikerakentamisen tontteja kaavoitettu potentiaalisille tulijoille 1 - 3 kpl. - Uusia työpaikkoja mahdollistavia yritystonttien kaavamuutoksia 2 kpl - Strategisen yleiskaava päätettävänä viimeistään valtuustossa 2024 (Kyllä/Ei).
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Strateginen yleiskaava	Kaupunkirakenteen laadukas tiivistäminen joukkoliikenneyhteyksien varrella TA2024	Kaupunkirakenteen laadukas tiivistäminen joukkoliikenneyhteyksien varrella mm. Harjuniityn seisakkeen / Nokian matkakakeskuksen asemakaavat, Siuron seisake osana Siuro-Linnavuori-Kulju osayleiskaavaa: - Joukkoliikenteen vaikutuspiirissä oleva asuntotonttivarannon määrän kasvu.

Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne		Uusien kohteiden suunnittelu TA2024	Rantojen kaupunki teemaan liittyviä asemakaavoja on saatu hyväksytyä (Kyllä/Ei). - Pitkäniemen asemakaavan hyväksyntävaihe vuoden 2024 aikana - Kartanonrannan asemakaavan hyväksyntävaihe vuoden 2024 aikana. - Kuusisto-Lehtiniemi alueen asemakaavatyö käynnistynyt ja luonnosvaihe 2024 aikana.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne		Uusien kerrostaloasuntojen keskimääräinen asuntokoko. Kaupungin omistamien AK ja AKR tonttien luovutus laatukilpailulla. TA2024	Uusien kerrostaloasuntojen keskimääräinen asuntokoko. Kaupungin omistamien AK ja AKR tonttien luovutus laatukilpailulla: - Uusien asuntojen keskikoko kasvanut verrattuna vuoteen -23 (Kyllä/Ei). - Vähintään 50 % kaupungin kerrostalotonteista luovutettu laatukilpailulla (Kyllä/Ei). - Uusissa kerrostalokaavoissa kaavamääräyksillä ohjattu asuntojen vähimmäiskokoa ja monipuolista asuntotajakaumaa (Kyllä/Ei).

Tehtävä

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan on huolehdittava alueiden käytön suunnittelusta, rakentamisen ohjauksesta ja valvonnasta alueellaan sekä maapolitiikan harjoittamisesta. Kunnalla tulee olla käytettävissään tehtäviin riittävät voimavarat ja asiantuntemus. Kunnassa, jonka asukasluku on yli 6 000, tulee olla kaavoittaja, jolla on kunnan kaavoitustehtävien hoidon edellyttämä pätevyys.

Kunnan tulee huolehtia tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa, kun kunnan kehitys ja maankäytön tarve sitä edellyttävät. Maankäytön ohjaustarvetta arvioitaessa on otettava huomioon erityisesti asuntotuotannon tarve ja elinkeinoelämän toimivan kilpailun edistäminen sekä palveluverkon tulevien muutoksien huomioiminen. Kunnan tulee seurata asemakaavojen ajankäytösäilytystä ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi.

Maankäytön tulosalueen tavoitteena on hoitaa kokonaisvaltaisesti maapolitiikkaa turvaten kaupungin tarkoituksenmukaisen yhdyskuntarakenteen kasvuedellytykset sekä turvallisen, toimivan ja viihtyisän ympäristön syntymismahdollisuudet.

Tulosalueen tehtäviin kuuluvat yleiskaavoitus, asemakaavoitus, maanhankinta ja -luovutus, maanvuokraus, maankäyttösopimusten laadinta, rakentamista koskevien suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamislupien valmistelu ja niistä päättäminen, kiinteistönmuodostus, kiinteistörekisterinpito asemakaava-alueilla, paikkatietopalvelut ja maastomittaustoiminta, kantakartan ylläpito sekä 3D-kaupunkimallin laadinta ja ylläpito.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Väestökasvun painopisteet ovat Harjuniityn kaupunginosa ja kaupungin keskusta. Keskustan painopisteitä ovat asemanseudun kehittäminen ja ydinkeskusta. Rantojen kaupunki -strategiatavoitteeseen liittyvien hankkeiden Kartanonrannanalue, Sataman alue, Pitkäniemen ja Edenin alueen asemakaavojen edistäminen, alueen

täydennysrakentaminen, kaavoituksen osana kuntalaisten liikkumista ja hyvinvointia parantavien rantareittien suunnittelu, liikennejärjestelyt alueella sekä haitta-ainepitoisten maiden puhdistaminen.

Asemanseudun ja matkakakeskuksen suunnittelua viedään eteenpäin. Harjuniityssä jatketaan pientalotonttien myyntiä ja vuokrausta. Tervasuon alueen tonttien luovutusta jatketaan.

Strategisen yleiskaavan luonnos oli nähtävillä touko-kesäkuussa 2023. Saadun palautteen ja lausuntojen perusteella valmistellaan kaavaehdotus. Strategisen yleiskaavan ehdotus- ja hyväksyntävaihe vuoden 2024 aikana.

Harjuniityn ja Siuron seisakkeiden maankäytöllistä edistämistä jatketaan yleiskaavoilla ja asemakaavoilla.

Kolmenkulman kehittämistä jatketaan elinkeinoelämän kehitystarpeiden mukaan. Uusien yritystonttien ja yritysalueiden kehittämistä tehostetaan maankäytön suunnittelulla ja kaavoituksen toteuttamisella. Strategisen yleiskaavatyön osana pyritään selvittämään uusia elinkeinoelämän alueita.

Aktiivista maanhankintaa tehostetaan kaupungin laajentumissuunnilla ja keskustan rakennemuutosalueilla. Kartta- ja kaavatietokantaa ylläpidetään ajantasaisena. Kaavan pohjakartan tuotanto muutetaan 3D- ja tietomallipohjaiseksi. Tiera Cityn käyttöönotto jatkuu vuoden 2024 loppuun, jonka jälkeen koko järjestelmä on tuotantokäytössä ja suunnittelu on siirtynyt tietomallipohjaiseksi.

Luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen kiinnitetään maankäytön suunnittelussa yhä enemmän huomiota, koska asialla on tärkeä merkitys kuntalaisille ja se on myös osa Nokian vetovoimaa, ja myös siksi, että tulevan lainsäädännönkin arvioidaan tähän velvoittavan yhä vahvemmin.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Kaavan pohjakartan tuotantoa muutetaan edelleen 3D- ja tietomallipohjaiseksi ja ylläpitoa jatketaan. Tiera City järjestelmäkokonaisuus on täydessä tuotantokäytössä vuoden 2024 lopussa. Seurataan tiiviisti YM:n rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti-hankkeen) kehitystyön edistymistä. Ryhti-hankkeen kumppanitestaukseen haettiin YM:n rahoitusta vuoden 2023 puolella ja jos avustusta (100 %) saadaan, niin myös osallistutaan aktiivisesti kumppanitestaukseen yhdessä muiden Tiera City ja Lupapiste asiakkaiden kanssa.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	4,1	4,0	4,0	4,0	4,0
Sairauspoissaolot työpäivinä	9,1	7	7	7	7
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	56	65	69	69	70
Henkilötyövuodet HTV2	20,2	21,8	23,1	22,8	22,8

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tonttien rekisteröinti/kpl	102	100	80	80	80
Tonttien luovutukset/kpl	53	60	45	45	55
Rakennuspaikkojen merkintöjä/kpl	184	235	150	150	150
Sijaintikatselmuksia	437	495	500	450	400
Suunnittelutarve- ja poikkeamispäätökset	21+11	15 + 25	15+25	15+25	15+25
Asemakaava-alue, ha	3515	3700	3750	3790	3810
Kaupungin OK-tonttien luovutukset/kpl	-	60	40	40	50

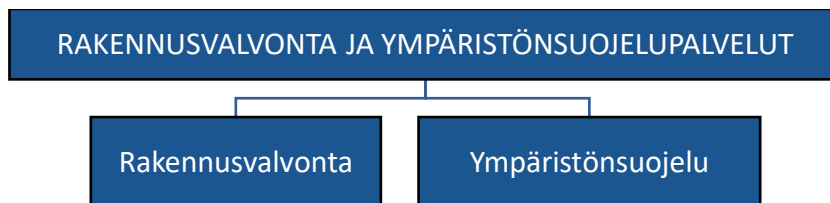

Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu -tulosalue

7200 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖ	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	645 869	758 500	668 000	619 360	670 747
Toimintatulot sisäiset	60 553	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-805 875	-1 004 750	-1 048 320	-1 066 784	-1 088 121
Toimintamenot sisäiset	-52 216	-46 052	-45 208	-46 112	-47 037
Toimintakate yhteensä	-151 670	-292 302	-425 528	-493 536	-464 411
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Tulos	-151 670	-292 302	-425 528	-493 536	-464 411

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: johtava rakennustarkastaja Petri Mäki

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Kestävä ja turvallinen Nokia	Elinympäristöohjelma	Luonnonsuojelualueiden perustaminen	Perustetaan vähintään kaksi uutta luonnonsuojelualuetta Nokialle
Kestävä ja turvallinen Nokia	Hyvinvointiohjelma	Ympäristökasvatusviikon järjestäminen	Toteutetaan kestävää kehitystä koordinoimalla ympäristökasvatusviikko, jonka tavoitteena on tutustuttaa lapset ja nuoret ympäristöön, luontoon, kierrätykseen, kestävään kehitykseen ja ympäristötekologiaan liittyviin aiheisiin. Viikon avulla halutaan edistää lasten ja nuorten ympäristötietoisuutta ja opastaa heitä kestäviin elämäntapoihin sekä luonnon arvostukseen.

Tehtävä

Rakennusvalvonnan tehtävänä on edistää hyvää rakennustapaa ja valvoa rakennustoimintaa kunnassa siten kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa on säädetty ja määrätty.

Ympäristönsuojeluyksikön tehtävät tulevat myös suoraan lainsäädännöstä - pääosin ympäristönsuojelu-, jäte- ja vesilaista sekä kuntien ympäristöhallintolaista. Tavoitteena on omalta osaltaan vaikuttaa, että Nokian ympäristön tila pysyy hyvänä.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan toimintaan tulee merkittävästi vaikuttamaan vuoden 2025 voimaan tulevan uuden rakentamislain vaatimat muutokset ja kouluttautuminen. Lain voimaantulo edellyttää ainakin rakennusjärjestyksen,

hallintosäännön ja taksan uudistamista. Tarkempaa tietoa vaadittavista muutoksista on odotettavissa vielä vuoden 2023 aikana. Myös lain sisällön omaksuminen vaatii koko henkilöstön kouluttautumista vuoden 2024 aikana.

Rakentamisen määrä on Nokiallakin vähentynyt kuluvana vuonna, arviolta kahta ennätysvuotta edeltävälle tasolle. Ennusteiden mukaan vuonna 2024 rakentaminen jälleen vilkastuu ja tavoitteena on vähintään säilyttää lupakäsittelyn nopeus ja laadukkuus sekä asiakaspalvelun muu laatutaso nykyisellään.

Ympäristönsuojelu

Suunnitelmakaudella ympäristönsuojeluyksikköä tulee edelleen työllistämään erityisesti kiviainesten louhintaan ja murskaukseen liittyvät lupa- ja valvonta-asiat, muut lupa- ja valvonta-asiat sekä ympäristön tilan seuranta ja vesistöjä koskevat kunnostushankkeet. Ympäristökasvatus- ja kouluyhteistyötä kehitetään edelleen.

Nokian kaupunki hakeutui 2019 hiilineutraalien kuntien verkostoon muiden kaupunkiseudun kuntien tavoin. Talousarviovuonna otetaan käyttöön ilmastovahti, jonka avulla kuntalaiset pystyvät seuraamaan ilmastotoimien etenemistä ja ryhdytään edistämään sekä asukkaiden että yritysten ilmastotoimia.

Nokian kaupunki osallistuu Pirkanmaan ELY-keskuksen kumppanina raakkujen eli jokihelmisimpukan suojeluun tähtäävään EU:n LIFE-hankeeseen. Kaupunki jatkaa virtavesien kunnostusta myös yhteistyössä KVVY:n kanssa VIRTAA2-hankkeessa. Kunnostukset painottuvat Laajanojaan ja Kynniojaan. Lisäksi kaupunki osallistuu Ikaalisten reitin ja eteläisen Pirkanmaan vesiensuojelutyöhön.

Luonnonsuojelussa tärkeimmät tehtävät liittyvät luonnon monimuotoisuusohjelman toimeenpanoon. Talousarviovuonna on tarkoitus saada Nokialle kaksi uutta luonnonsuojelualuetta. Lisäksi työllistävät luontoselvitykset sekä asema- ja yleiskaavaolosuhteet.

Talousarviossa on kuuden edellisen vuoden tavoin esitetty yhdessä kaavoituksen kanssa määräaikaista luontokartoittajaa. Lisäksi on esitetty yhtä korkeakouluharjoittelijaa avustamaan ympäristönsuojeluyksikön tehtävissä kesäaikana.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

Vuodelle 2024 ei tulosalueen toiminnassa ole odotettavissa keskeisiä muutoksia.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	4,4	4,3	4,4	4,4	4,4
Sairauspoissaolot työpäivinä	5,6	1,5	1,5	1,5	1,5
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	23	28	29	29	30
Henkilötyövuodet HTV2	11,7	13,7	14	14	14

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Myönnetyt MRL:n mukaiset luvat (kpl)	554	530	480	510	530
MRL:n mukaiset katselmukset (kpl)	1344	1200	1100	1200	1200
Valmistuneiden rakennusten kerrosala, m ²	64107	60 000	58 000	60 000	64 000
josta asuinhuoneistojen kerrosala, m ²	30840	32 000	30 000	30 000	32 000
Valmistuneiden asuntojen määrä, kpl	331	350	300	320	350
Valmistuneiden asuntojen keskikoko, m ²	73,2	70	70	72	72

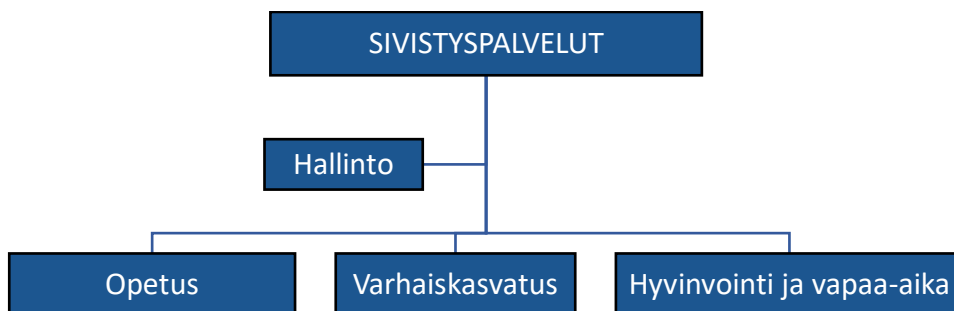
MRL:n mukaisten lupien käsittelyaika (vrk)	19	19	17	17	17
Ympäristönsuojelutoimialan luvat ja rekisteröinnit (kpl)	7	8	8	8	8
Ympäristönsuojelutoimialan maksulliset tarkastukset (kpl)	11	17	17	17	17
Ympäristönsuojelutoimialan muut tarkastukset (kpl)	45	100	100	100	100
Kaupungin omistamien luonnonsuojelualueiden määrä, ha	-	195	224	244	264

Sivistyspalvelut-palvelualue

40 SIVISTYSPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	7 746 003	7 865 970	7 750 480	7 622 359	7 684 541
Toimintatulot sisäiset	838 533	537 584	353 347	360 414	367 622
Toimintamenot ulkoiset	-59 646 442	-65 513 792	-66 853 794	-68 171 580	-69 431 566
Henkilöstökulut	-47 833 181	-52 178 434	-53 267 121	-54 244 385	-55 268 827
Palvelujen ostot	-6 614 774	-7 670 419	-7 673 481	-7 878 354	-8 028 368
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 502 089	-1 748 184	-1 811 543	-1 857 894	-1 884 339
Avustukset	-2 567 336	-2 591 202	-2 761 749	-2 803 177	-2 845 225
Muut toimintakulut	-1 129 125	-1 325 553	-1 339 900	-1 387 770	-1 404 807
Toimintamenot sisäiset	-22 836 380	-26 070 777	-28 369 884	-28 937 273	-29 516 022
Toimintakate yhteensä	-73 898 286	-83 181 015	-87 119 851	-89 126 080	-90 895 425
Poistot ja arvonalentumiset	-873 592	-966 708	-763 401	-401 674	-187 697
Tulos	-74 771 877	-84 147 723	-87 883 252	-89 527 754	-91 083 122

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Mika Seppänen

Tehtävä

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tuottaa monipuolisia sivistyspalveluita kaiken ikäisille kuntalaisille. Sivistyspalveluihin kuuluu kolme tulosaluetta, jotka ovat varhaiskasvatus, opetus sekä hyvinvointi ja vapaa-aika. Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa 0-6-vuotiaille lapsille tarjottavista varhaiskasvatuksen palveluista ja esiopetuksesta. Opetuksen tulosalue vastaa perusopetuksen, lukiokoulutuksen sekä Pirkan opiston palveluista. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan tulosalue vastaa kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.

Sivistyspalvelut edistää kuntalaisten hyvinvointia ja sivistystä tuottamalla palveluita kuntalaisten tarpeet huomioiden. Palveluverkkoa kehitetään ennakoiden ja yhteiskunnan muutokset huomioiden. Palveluiden järjestämisessä tavoitteena on toteuttaa laadukkaita, ennaltaehkäiseviä ja vaikuttavia peruspalveluita. Sivistyspalvelut pyrkii toiminnallaan edistämään laaja-alaista hyvinvointia, sivistystä sekä koko kaupungin elinvoimaisuutta.

Sivistyspalvelualueen toiminnoissa tehdään tiivistä yhteistyötä kaupungin muiden palvelualueiden sekä lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Palvelualueen toiminnan painopisteet 2024

Sivistyspalveluiden tiekartta on hyväksytty 2023. Sivistyspalveluiden tiekartta kokoo eri suunnitelmat ja tarpeet yhteen. Sivistyspalveluiden tiekartasta nousee neljä painopistealuetta ja niistä on johdettu vuoden 2024 toimenpiteet:

YHTEISÖLLISYYS, OSALLISUUS, TOIMIJUUS: Luodaan kohtaamispaikkatoimintaa yhdessä eri toimijoiden kanssa sekä edistetään osallisuutta.

SAAVUTETTAVAT JA SUJUVAT PALVELUT: Toimeenpannaan palveluverkon muutokset ja jatketaan ennakointityötä. Vahvistetaan tuen toimintamalleja ja konsultaatiota koko kasvun- ja opinpolulla.

KEHITTYVÄ YHDESSÄ TEKEMISEN TOIMINTAKULTTUURI: Luodaan selkeät rakenteet yhteistyölle ja verkostotyölle. Tunnistetaan hyvinvointia haastavat ilmiöt ja haetaan niihin ratkaisuja.

YKSILÖN JA YHTEISÖN OSAAMINEN JA JATKUVA OPPIMINEN: Tuetaan tulevaisuuden ja arjen taitojen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä.

Tiekartan pohjalta on tuloalueille luotu tarkemmat kehittämissuunnitelmat, joissa on konkreettisia toimenpiteitä palveluiden kehittämiseksi.

Keskeiset muutokset palvelualueen toiminnassa 2024

Palvelutarpeen muutokset ja sitä kautta palveluverkon muutokset ohjaavat voimakkaasti tulosalueiden työtä. Varhaiskasvatuksessa palvelutarpeen arvioidaan kasvavan. Haukkalan päiväkoti aloittaa toiminnan syksyllä 2024. Lisäksi varhaiskasvatuksen palvelutarpeeseen vastataan eri keinoin. Varhaiskasvatuksen keskustan alueen tilatarpeesta toteutetaan tarveselvitys. Perusopetuksessa lapsimäärän arvioidaan laskevan ja tämän myötä oppilaiden lähikouluun ohjaamista tarkastellaan. Aloittavien ryhmien osalta pyritään tasaamaan ryhmäkokoja koulujen välillä. Lukion oppilasmäärä on kasvussa. Kankaantaan ja Nokianvirran koulujen investointiprosessit ovat käynnissä. Palloiluareenan toimintamalli ratkaistaan ja arena otetaan käyttöön syksyllä 2024. Uimahalli-investointi etenee ja suunnittelutyötä tehdään poikkihallinnollisesti koskien keskustan kaikkia liikuntaolosuhteita.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	-	4,2	4,2	4,2	4,2
Sairauspoissaolot työpäivinä	14,2	11	14,7	14	13
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	1687	1840	1859	1877	1893
Henkilötyövuodet HTV2 (sitova)	530,5	1014	1050	1029	1029

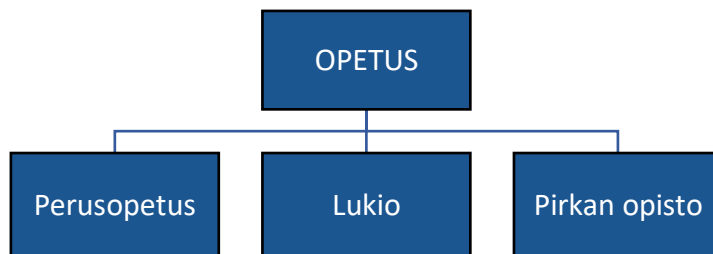
*Sivistyspalveluiden asiakastyytyväisyyskyselyjen keskiarvo (vuodelta 2022 puuttuu vapaa-aikapalvelut)

Opetuspalvelut-tulosalue

4100 OPETUSPALVELUT	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	4 434 942	4 759 995	4 798 446	4 640 791	4 668 912
Toimintatulot sisäiset	591 962	298 275	353 347	360 414	367 622
Toimintamenot ulkoiset	-34 933 679	-38 123 704	-37 673 224	-38 424 259	-39 106 364
Toimintamenot sisäiset	-13 145 146	-15 489 219	-16 452 361	-16 781 403	-17 117 035
Toimintakate yhteensä	-43 051 921	-48 554 653	-48 973 792	-50 204 457	-51 186 865
Poistot ja arvonalentumiset	-542 374	-756 082	-668 084	-213 913	0
Tulos	-43 594 295	-49 310 735	-49 641 876	-50 418 370	-51 186 865

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: johtaja rehtori Kari Lähde

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Alakoulun oppilaiden lukutaidon vahvistaminen	Oppilaiden lukunopeus ja luetunymmärtäminen kasvaa.
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen sekä koulukiusaamisen ja koulupoissaolojen vähentäminen	Tunne- ja vuorovaikutustaitojen työkalut ovat kaikilla opettajilla käytössä. Koulukohtaisten kyselyiden ja kouluterveyskyselyn tulokset paranevat hyvinvointimittareiden osalta.
Kestävä ja turvallinen Nokia	Hyvinvointiohjelma	Aktiivinen koulumatkaliikkuminen lisääntyy lasten liikennekasvatusta ja liikkumistottumuksia kehittämällä	Perusopetuksen oppilaiden aktiivisuus kulkea koulumatkansa omatoimisesti, kestävästi ja itsenäisesti lisääntyy.
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Kehitämme heikommassa asemassa oleville suunnattua koulutustarjontaa. / Pirkan opisto	Tehdään suunnitelma heikommassa asemassa olevien tavoittamiseksi kurssitarjonnan piiriin. Heikommassa asemassa oleville opiskelijoille lisätään osaamisperusteisia opintoja.

Tehtävä

Nokian kaupungin opetuspalvelut tuottaa kuntalaisille perusopetusta, lukiokoulutusta ja Pirkan opiston palvelut. Seudullisen Pirkan opiston osalta Nokian kaupunki toimii isäntäkuntana.

Perusopetuksen tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Perusopetus kartuttaa inhimillistä ja sosiaalista pääomaa. Inhimillinen pääoma koostuu osaamisesta ja sosiaalinen pääoma ihmisten

välisistä yhteyksistä, vuorovaikutuksesta ja luottamuksesta. Yhdessä ne edistävät yksilöllistä ja yhteiskunnallista hyvinvointia ja kehitystä.

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukioaikana opiskelija kartuttaa olennaista ihmistä, kulttuureja, luontoa ja yhteiskuntaa koskevaa tietoa ja osaamista. Lukio-opetus harjaannuttaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Pirkan opisto on Nokian, Pirkkalan, Lempäälän ja Vesilahden alueilla toimiva seudullinen kansalaisopisto, joka järjestää vapaan sivistystyön koulutusta sekä taiteen perusopetusta musiikissa, kuvataiteessa, teatterissa, tanssissa sekä mediataiteessa. Varsinaisen toimintansa lisäksi opisto tuottaa myös räätälöityä tilauskoulutusta ja toimii aktiivisessa yhteistyössä paikallisten yhteisöjen kanssa asukkaiden hyvinvoinnin ja elämänlaadun kehittämiseksi.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Nokian kaupungin perusopetuksen strategiset tavoitteet vuonna 2024 ovat seuraavat: aktiivisen koulumatkaliikkumisen edistäminen, lukutaidon vahvistaminen ja oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen sekä koulukiusaamisen ja koulupoissaolojen vähentäminen.

Aktiivista koulumatkaliikkumista edistetään lasten liikennekasvatusta ja liikkumistottumuksia kehittämällä. Tavoitteena on, että oppilaiden aktiivisuus kulkea koulumatkansa omatoimisesti, kestävästi ja itsenäisesti. Järjestetään kysely oppilaille, kuinka he ovat tulleet kouluun. Raportoidaan tulokset ja innostetaan oppilaita nostamaan jalan ja pyörillä liikkumisen prosenttia ylöspäin. Mitataan kampanjan jälkeen uudelleen, onko tavoite saavutettu.

Alakoulun oppilaiden lukutaitoa vahvistetaan tukemalla lukuharrastuksen syntyä, seuraamalla lukunopeutta, luetunymmärtämisen kehittymistä ja luetujen kirjojen määrää. Erityisopettajat tekevät alkukartoitukset ja lukusovelluksen käyttämisen jälkeen mitataan uudelleen, onko edistystä tapahtunut. Erityisopettajilta löytyy myös aiemmilta vuosilta tuloksia lukunopeuden ja luetunymmärtämisen kehittymisestä. Tavoitteena on, että oppilaiden lukunopeus ja luetunymmärtäminen kasvaa.

Kolmantena tavoitteena on oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen, koulukiusaamisen ja koulupoissaolojen vähentäminen (koulukiinnittyminen). Lisäämme systemaattisesti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Järjestämme opettajille tunne- ja vuorovaikutustaitokoulutusta ja materiaaleja omien tutoreidemme kautta. Mittaamme, onko tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetuksen määrä lisääntynyt opettajien saaman koulutuksen jälkeen. Tavoitteena on se, että kaikki opettajat opettavat systemaattisesti tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Tavoitteena on myös, että kouluterveyskyselyn tulokset paranevat hyvinvointimittareiden osalta.

Konsulttitoimisto MDI:n syyskuussa 2023 julkaiseman ennusteen mukaan vuonna 2030 peruskouluissa on koko Suomessa noin 82 000 oppilasta nykyistä vähemmän. Tämä on noin 15 prosenttia vähemmän kuin tällä hetkellä. MDI:n mukaan tämä kehitys on lähes varmaa, sillä nämä pienet ikäluokat ovat jo syntyneet, eikä Suomi realistisesti voi saada ulkomailta tätä korvaavaa määrää muuttovoittoa lasten ryhmistä.

Myös Nokiassa syntyneiden lasten määrä on vähentynyt erittäin paljon. 2000-luvulla suurin syntyneiden määrä oli vuonna 2008, yhteensä 454 lasta. Pienin syntyneiden määrä oli vuonna 2018, yhteensä 268 lasta. 2020-luvulla syntyneiden määrät ovat olleet seuraavat: v. 2020 284 lasta, v. 2021 329 lasta ja v. 2022 315 lasta. MDI:n ("perusura") ennusteen mukaan Nokiassa peruskoululaisten väheneminen on 11,6 % vuoteen 2040 mennessä. Nokiassa muuttovoitto kompensoi syntyvyyden pientymistä.

Perusopetuksessa olevien lasten määrä on erittäin keskeinen muuttuja myös talouden ohjaukselle. Vuoden 2024 aikana selvitetään ja otetaan käyttöön informatiivinen oppilaskohtaisten kustannusten laskenta ja seuranta talouden ohjauksen ja raportoinnin työkaluna.

Pirkan opiston tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden sekä jatkuvan oppimisen edistäminen. Pyrimme kasvattamaan ryhmien osallistujamääriä erityisesti heikommassa asemassa olevien kuntalaisten aktivoinnilla muun muassa erilaisin alennuksin (Opetushallituksen opintotukirahoitus) ja käynnistämällä vapaaoppilaspaikekokeilun, joka suunnataan oppivelvollisuusikäisille taiteen perusopetuksen opiskelijoille. Lisäksi selvitämme mahdollisuutta löytää hankerahoitusta heikommassa asemassa olevien kuntalaisten löytämiseksi tehokkaammin, jotka hyötyisivät opiston opintotarjonnasta.

Opisto toteuttaa matalan kynnyksen monipuolista ja laajaa opetus- ja harrastustoimintaa, joista osa on laadittu osaamisperusteisesti. Osaamisperusteisuus parantaa mahdollisuuksia todentaa hankittua osaamista ja sisällyttää se osaksi yksilöllisiä oppimispolkuja. Suunnittelemme taiteen perusopetuksen opintosuoritusten osaamisperusteisuutta ja valmistelemme niiden käyttöönottoa. Samalla lisäämme vapaan sivistystyön osaamisperusteisten kurssien tarjontaa.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

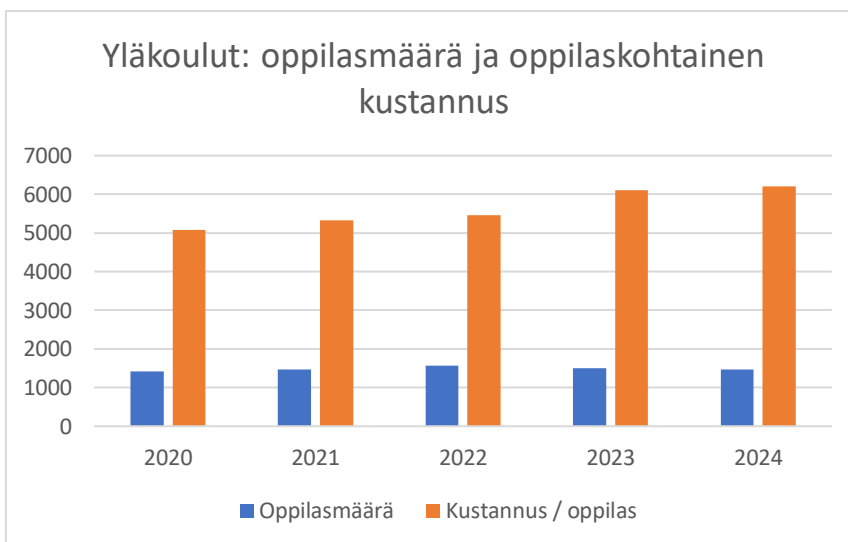
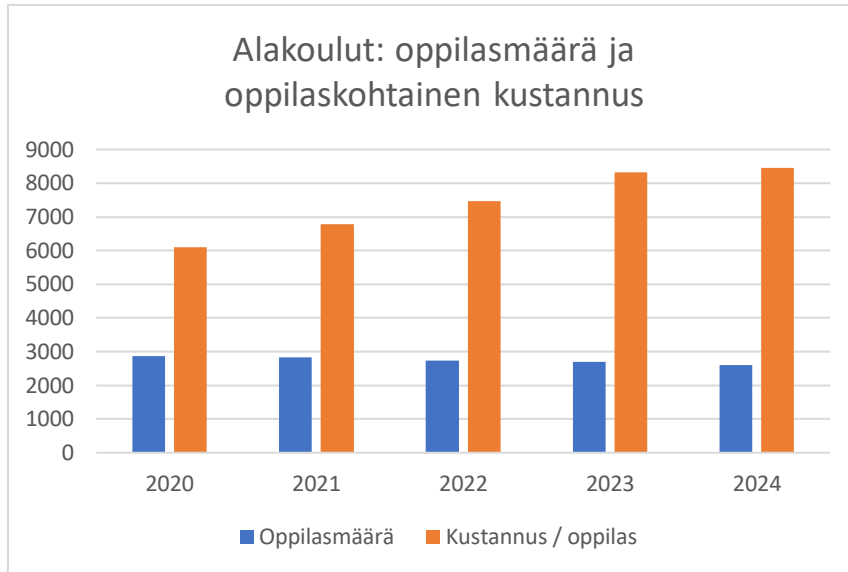
Opetuspalveluiden palveluverkkoa tarkastellaan ja mahdollisesti Nokianvirran ja Kankaantaan uusien koulurakennusten suunnittelu aloitetaan. Perusopetuslaki muuttui syksyllä 2023, josta seuraa uusia tehtäviä perusopetukseen vuodelle 2024. Muutoksen yhteydessä kuntien perusrahoitusta lisätään. Lukion opiskelijamäärä kasvaa 506:sta opiskelijasta noin 540 opiskelijaan. Perusopetuksen alakoulujen oppilasmäärä laskee hieman ja samoin yläkoulujen.

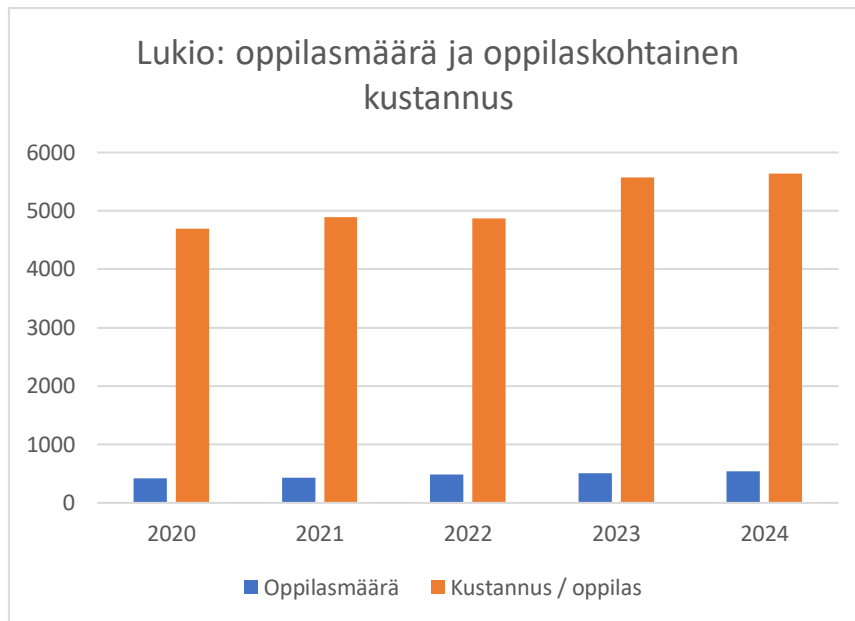
Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastytyväisyys	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	14,2	10	10	10	10
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	988	1071	1048	1058	1066
Henkilötyövuodet HTV2	530,5	575,9	565,9	557,5	557,5

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Lukiokoulutus ulkoiset menot € / as	68	78	85	85	85
Perusopetuksen ulkoiset menot € / as	822	856	856	860	860
Perusopetuksessa oppilaiden määrä pvm	4301	4194	4103	3966	3937
Tuntikehys VVT (vähimmäisvuosiviikkotuntimäärä)	7733 vvt Lv 2022-2023	7695 vvt Lv 2023-2024	7578 vvt Lv 2024-2025	7450 vvt Lv 2025-2026	7440 vvt Lv 2026-2027
Oppilaskohtainen tuntikehys	1,80	1,83	1,85	1,88	1,89
Lukio-opetuksessa oppilaiden määrä (ei kaksoistutkintolaisia) pvm	488	506	540	540	540
Kaksoistutkintoa opiskelevien määrä pvm	80	75	70	70	70
Asiakastytyväisyys / PO	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2
Asiakastytyväisyys / LU	3,7	4,0	4,0	4,0	4,0
Asiakastytyväisyys / PirOp	4	4	4,0	4,0	4,0
Kurssiosallistumiset / Pirkan opisto	19569	25000	20000	20000	20000

Taiteen perusopetuksessa opiskelevat, lkm	1146	1200	1150	1150	1150
---	------	------	------	------	------

Varhaiskasvatus-tulosalue

4400 VARHAISKASVATUS	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	2 443 215	2 181 467	1 931 436	1 954 883	1 982 765
Toimintatulot sisäiset	972	0	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-20 468 407	-22 726 986	-24 394 381	-24 870 034	-25 355 052
Toimintamenot sisäiset	-5 819 534	-6 658 882	-7 562 390	-7 713 635	-7 867 908
Toimintakate yhteensä	-23 843 754	-27 204 401	-30 025 335	-30 628 786	-31 240 195
Poistot ja arvonalentumiset	-35 644	-35 355	-69 814	-87 334	-87 334
Tulos	-23 879 398	-27 239 756	-30 095 149	-30 716 120	-31 327 529

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuksen johtaja Minna Sillanpää

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Varhaiskasvatuksen palveluverkko tukee lapsen sujuvaa kasvun- ja opinpolkua.	Asiakaskokemuksen mukaan lähipalveluperiaate toteutuu 95 prosenttisesti.
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Ryhmämuotoisesti toteutettavan Ihmeelliset vuodet -ohjelman käyttö on laajentunut varhaiskasvatuksessa. Ohjelman avulla voidaan tukea lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja.	Nokialla on omat, koulutetut Ihmeelliset vuodet- ohjelman kouluttajat. Ihmeelliset vuodet -ohjelman käyneiden työntekijöiden määrä on lisääntynyt 32 työntekijällä.
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Varhaiskasvatuksen erityisopettajien työalueet toteutuvat lapsen opin - ja kasvunpolun jatkumon mukaisesti.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajien työn rakenne ja joustavat tuen ratkaisut mahdollistavat tuen toteuttamisen varhaiskasvatuksessa lain hengen mukaisesti.

Tehtävä

Varhaiskasvatuksen tulosalue vastaa alle oppivelvollisuusikäisille lapsille tarjottavista palveluista, varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta. Varhaiskasvatuksen tulosalueelle osana palvelutuotantoa kuuluvat myös lastenhoidon tuet (kotihoidon sekä yksityisen hoidon tuki ja -kuntalisä). Näiden tukien maksatus tapahtuu Kelan kautta. Elokuussa 2023 kotihoidon tuen piirissä oli 239 lasta.

Nokian kaupungin järjestämän kunnallisen varhaiskasvatuspalvelun piirissä (20.9.2023) oli 1474 lasta. Vastaavana ajankohtana palvelusetelin piirissä yksityisissä päiväkodeissa, Nokialla ja muissa kunnissa toimivissa päiväkodeissa oli 286 lasta. Elokuussa 2023 yksityisen hoidon tuen ja kuntalisän piirissä oli 55 lasta. Yhteensä yksityisen palvelun piirissä syksyllä 2023 oli 341 lasta, mikä on 23 % varhaiskasvatuspalvelun piirissä olevien lasten määrästä.

Vuoden 2023 aikana muilta kunnilta ostetaan varhaiskasvatuspalvelua 17 lapselle. Vastaavasti varhaiskasvatuspalvelua myydään 22 ulkokuntalaiselle lapselle. Esiopetuksen kilpailutuksen perusteella toimintavuoden 2023–2024 aikana yksityisiltä päiväkodeilta ostetaan esiopetusta 24 lapselle. Tämä sopimus päättyy keväällä 2024 ja uusi sopimus vuosille 2024–2026 tulee kilpailuttaa ennen sopimuksen päättymistä.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Aloitamme laajamittaisen henkilöstön kouluttamisen Ihmeelliset vuodet- menetelmään, jonka avulla voimme tukea lasten sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja. Vuoden 2023 tavoitteena on kouluttaa kaksi henkilöä Ihmeelliset vuodet-kouluttajiksi. Vuoden 2024 aikana käynnistetään koulutusryhmät niissä yksiköissä, joissa on jo menetelmään koulutettuja henkilöitä. Tavoitteena on, että vuoden 2024 aikana sisäisenä koulutuksena pystytään kouluttamaan 32 henkilöä.

Tuen lainsäädännön (2022) muutoksen toimeenpano rakenteellisen tuen osalta jatkuu. Tuen rakenteita tulee edelleen vahvistaa ja tuen jatkuvuus lähipalvelu ja -kouluperiaatteen mukaisesti tulee pyrkiä turvaamaan. Tavoitteena on, että varhaiskasvatuksen erityisopettajien työn rakenne ja joustavat tuen ratkaisut mahdollistavat tuen toteuttamisen varhaiskasvatuksessa lain hengen mukaisesti.

Ennakoimme varhaiskasvatuksen palveluverkon muutostarpeita palvelun kysynnän muuttuessa osana sivistyspalveluiden palveluverkkoselvitystä. MDI:n laatiman ennusteen perusteella varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten määrä kasvaa nykyisestä 2024 vuodelle 18 lapsella ja 2025 vuodelle 30 lapsella. Kasvua jatkuu koko 2020 –luvun. Tavoitteenamme on, että asiakaskokemuksen mukaan lähipalveluperiaate toteutuu 95 prosenttisesti.

Opetuspalveluiden tulosalueella on kerrottu alhaisesta syntyvyydestä kansallisesti ja paikallisesti. Myös varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on erittäin keskeinen muuttuja myös talouden ohjaukselle. Vuoden 2024 aikana selvitetään ja otetaan käyttöön informatiivinen lapsikohtaisten kustannusten laskenta ja seuranta talouden ohjauksen ja raportoinnin työkaluna.

Keskeiset muutokset tulosalueen toiminnassa 2024

eVaka -asianhallintajärjestelmä otetaan Nokialla käyttöön alkuvuoden 2024 aikana. Uusi järjestelmä korvaa käytössä olevat Effica- ja Päikky-järjestelmät. Vuoden 2024 jälkeen koko Tampereen kaupunkiseutu käyttää samaa asianhallintajärjestelmää.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu päättyi toukokuussa 2024. Loppuraportti kokeilusta tehdään vuoden 2025 aikana.

Vuoden 2024 aikana otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä Valssi.

Haukkalan päiväkotisiuroissa aloittaa toimintansa 1.8.2024. Samalla toiminta Siuron ja Linnavuoren päiväkotikiinteistöissä ja Siuron päiväkodin satelliittiryhmän tiloissa päättyy.

Varhaiskasvatusyksikön johtajuuden kehittäminen jatkuu. Johtaja -pilotista (2022–23) saadun kokemuksen perusteella henkilökunnan työhyvinvointi on lisääntynyt ja johtajuutta on pystytty vahvistamaan.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	4,4	4,2	4,2	4,2	4,2
Sairauspoissaolot työpäivinä / HTV2	18,3	14	14	14	14
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	579	638	678	685	691
Henkilötyövuodet HTV2	373,8	375,7	420,8		

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Kunnallisten palveluiden piirissä lapsia (20.9.)	1473	1479	1474	1485	1500
Yksityisten palveluiden piirissä olevien lasten osuus % varhaiskasvatuspalveluita käyttävistä lapsista	16,4	24	23	23	23
Käyttöaste %	80,6	83,2	83	83	83
Lapsia esiopetuksen piirissä ikäluokasta %	99,7	98,6	100	100	100

Hyvinvointi- ja vapaa-aika tulosalue

5000 VAPAA-AIKA	TP 2022	TA 2023	KJ 2024	TS 2025	TS 2026
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot ulkoiset	860 347	924 508	1 013 598	1 019 615	1 025 723
Toimintatulot sisäiset	245 599	239 309	0	0	0
Toimintamenot ulkoiset	-3 419 954	-3 721 322	-3 860 316	-3 932 967	-4 007 017
Toimintamenot sisäiset	-3 502 945	-3 483 555	-3 971 049	-4 050 469	-4 131 479
Toimintakate yhteensä	-5 816 954	-6 041 060	-6 817 767	-6 963 821	-7 112 773
Poistot ja arvonalentumiset	-295 574	-118 271	-25 503	-100 427	-100 363
Tulos	-6 112 527	-6 159 331	-6 843 270	-7 064 248	-7 213 136

Organisaatiokaavio 1.1.2024

Vastuuhenkilö: hyvinvointi- ja vapaa-aikajohtaja Asta Paasi

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Kaupungin laajan ja pitkän aikavälin olosuhteiden ja liikkumisen suunta-asiakirjan laatiminen.	Suunta-asiakirja valmis 2025.
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Matalan kynnyksen kohdennettuja osallistumismahdollisuuksia on kehitetty (mm. Kaiku-kortti, osallistuva budjetointi, yhteiskehittäminen).	Toimintamalleja on kehitetty ja käytössä 2024.
Pirkanmaan paras yrityskunta	Elinkeino-ohjelma	Tiivistetään viestintä- ja markkinointiyhteistyötä Visit Nokian kanssa.	Yhteistyö ja näkyvyys on lisääntynyt 2024.

Tehtävä

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan toiminnan perustana ovat lait (Laki yleisistä kirjastoista 1492/2016, Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019, Liikuntalaki 390/2015, Nuorisolaki 1285/2016 ja Kuntalaki 410/2015, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021). Tulosalueen toiminnan painopisteitä suuntaavat Nokian kaupungin strategia, hyvinvointiohjelma Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen 2023 – 2030, elinkeino-ohjelma Pirkanmaan paras yrityskunta 2023 - 2030, elinympäristöohjelma Kestävä, turvallinen, terveellinen ja viihtyisä Nokia 2030 sekä kulttuuriohjelma Juurevasti urbaani Nokia 2030.

Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan tulosalueen tehtävän tarkoitus on edistää kaikenikäisten kaupunkilaisten hyvinvointia luomalla nokialaisille mahdollisuuksia vapaa-ajan aktiivisuuteen, harrastamiseen, yhteisöllisyyteen ja elämyksiin sekä turvallisiin ja laadukkaisiin vapaa-ajan toimintaympäristöihin. Toiminnan ja palvelujen tavoitteena on asukkaiden omaehtoisen hyvinvoinnin, toimintakyvyn, elämänhallinnan ja elintapojen tukeminen, hyvinvointierojen

kaventaminen ja osallisuuden edistäminen. Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan toiminnalla on merkittävä rooli kaupungin veto- ja pitovoiman edistämiseksi.

Tulosalueen keskeisenä tehtävänä on vapaa-ajan palvelujen tuottaminen, hyvinvointiohjelman toimeenpanon edistäminen tavoitteiden mukaisesti, hyvinvointityön edelleen kehittäminen kaupungin rakenteissa ja hyvinvointialueen yhdyspintatyössä sekä sidosryhmäyhteistyössä. Päivitetty avustusohje otetaan käyttöön suuntaamaan sisällöllisesti laajentuvaa avustustoimintaa kansalaisyhteiskunnan toiminnan tukemiseksi. Lisäksi tulosalueen toiminnassa varaudutaan uusien olosuhteiden, palloiluhallin valmistumisen ja uuden uimahallin suunnittelun edistämisen vaatimaan poikkihallinnolliseen yhteistyöhön.

Tulosalueen toiminnan painopisteet 2024

Kirjastopalvelut

Erityisinä painopisteinä vuonna 2024 ovat Nokian kirjasto- ja kulttuuritalo Virran sisäisen ja ulkoisen viestinnän saavutettavuuden parantaminen sekä asiakkaiden osallistaminen talon toiminnan kehittämiseen. Tavoitteena on Nokian asukkaiden pääsy ensi vuonna aloittavaan kansalliseen e-kirjastoon ja sen monipuolisten digitaalisten palvelujen käyttäjiksi. Hakeutuvien kirjastopalveluiden toteuttamisen toimintamallin kehittäminen jatkuu. Tässä yhteydessä selvitetään myös toimintamalleja, joilla kirjaston ei-käyttäjiä voidaan aktivoida kirjastossa asiointiin. Kirjastopalvelut tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa palvelujen monipuolistamiseksi sekä tapahtumatuotannon toteuttamisessa. Kirjastossa toteutaan kirjaston asiakasvirtojen ohjailuun liittyviä toimenpiteitä sekä uudistetaan asiakaspalvelun käytäntöjä.

HAKEUTUVIEN KIRJASTOPALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN

Sivistyslautakunta kävi kirjastoauton hankinnasta lähetekeskustelun 8.6.2022 § 56 sekä talousarvion iltakoulussa 28.9.2022. Kaupunginvaltuuston talousarviokokouksessa 12.12.2022 § 89 päätettiin lisätä kirjastopalveluiden tulosalueen toiminnan painopisteisiin vuodelle 2023 seuraavat toimenpiteet: ”Selvitetään haja-asutusalueiden, varhaiskasvatusyksiköiden ja kirjajakelun toteuttamisen eri vaihtoehtoja sekä niiden taloudellisia vaikutuksia. Ensisijaisesti selvitetään seutuyhteistyö kevään 2023 aikana.”

Keväällä 2023 on selvitetty seudullisen yhteistyön mahdollisuuksia kirjastoautopalveluissa. Muilta kunnilta ostettavien tai niihin myytävien kirjastopalveluiden esteenä ovat tarpeiden samanaikaisuus ja -kaltaisuus. Naapurikuntien kirjastoautojen kapasiteetti on käytössä pääsääntöisesti omien palveluiden tuottamisessa.

Syksyn 2023 aikana on myös alustavasti kartoitettu erilaisia vaihtoehtoja hakeutuvien kirjastopalveluiden järjestämisestä tulevaisuudessa. Kouluille, varhaiskasvatusyksiköihin, vanhus- ja vammaisyksiköihin sekä haja-asutusalueille kirjastopalveluita voidaan toteuttaa joko siirrettävällä konttikirjastolla tai omatoimi-/lähikirjastoverkolla tai vaihtoehtoisesti liikkuvina ratkaisuin, joita olisivat kirjasto- tai pakettiautot. Uusien vaihtoehtojen kustannuksia ja vaikutuksia ei ole pystytty riittävässä määrin arvioimaan.

Hakeutuvien kirjastopalveluiden kehittäminen vaatii palveluverkkosuunnitelman, jossa kustannuksia ja vaikutuksia arvioidaan tarkemmin. Myös kuntalaisten tulisi osallistua palveluiden vaihtoehtoisten toteuttamistapojen pohdintaan ja palveluverkon muutosten kommentointiin. Kevään ja kesän 2024 aikana voitaisiin omalla työllä tai hankerahoituksella tehdä laajempi selvitys palveluverkon vaihtoehtoista ja vaikutuksista sekä kuulla kuntalaisia. Päätökset hakeutuvien kirjastopalveluiden tuottamisesta ajoitettaisiin talousarvion 2025 yhteyteen. Riskinä päätösten siirtämisessä on nykyisen kirjastoauton heikko kunto.

Kulttuuripalvelut

Toiminnan painopisteet nousevat strategian lisäksi kulttuuriohjelmasta, minkä mukaan kulttuuri nähdään osana tulevaisuuden elinvoima- ja hyvinvointikuntaa ja se tulee nähdä yhteisenä tehtävänä sekä kaupunkiorganisaatiossa että useiden sidosryhmien kanssa. Keskeisinä painopisteinä on kehittää kulttuurihyvinvointityötä hyvinvointialueen yhdyspintatyönä ja keinoja madaltaa kulttuurin osallistumisen kynnyksiä. Kulttuuriohjelman toteuttamiseen saadun perinnön avulla kokeillaan ensimmäisen kerran osallistavaa budjetointia, jolloin asukkaat pääsevät ideoimaan, valitsemaan ja toteuttamaan kulttuuri- ja taideprojekteja tai kohentamaan kaupunkiympäristöä. Vuonna 2022 alkanutta tilojen kokeilevaa käyttöä jatketaan edelleen kartoittamalla, seuraamalla ja avaamalla kaupungin tiloja taiteen ja kulttuurin tarpeisiin sekä matalan kynnyksen yhteisöllisiksi kohtaamispaikoiksi. Lisäksi keskeisenä painopisteenä on edistää kulttuurin, taiteen ja rakentamisen yhteyttä suunnitelmallisesti osana uudistuvaa kaupunkiympäristöä ja kaupunkikulttuuria. Operaatio Pirkanmaan kautta osallistumme edelleen kulttuurin ja luovien alojen kehittämistyöhön seudullisena yhteistyönä.

Liikuntapalvelut

Erityisenä painopisteenä vuonna 2024 on poikkihallinnollisen liikunnan olosuhdetyön, liikkumisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämisen suunta-asiakirjatyön käynnistäminen. Suunta-asiakirjalla pyritään pitkäjänteisesti vahvistamaan olosuhdetyön ja liikkumisen edistämisen työn kokonaiskoordinaatiota kaupungissa, sekä parantamaan resurssitehokkuutta ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä. Liikuntapalvelujen keskeisenä tehtävänä on uuden palloiluareenan toiminnallisen käyttöönoton suunnitelman laatiminen yhteistyössä muiden palvelu- ja tulosalueiden kanssa. Tavoitteena on, että uusi palloiluhalli valmistuu sarjakauden 2024-2025 alkuun mennessä. Lisäksi työ uuden uimahallin ja kouluverkon suunnittelussa jatkuu yhteistyössä tila- ja opetuspalveluiden kanssa.

Liikuntapalvelut vastaa laadukkaiden perusliikuntapalveluiden tuottamisesta ja toimii vuoden aikana aktiivisesti hyvinvointialueen yhdyspintatyössä ja varmistaa osaltaan liikuntaneuvonnan palveluketjun jatkuvuuden elintapojen edistämiseksi kunnan ja hyvinvointivointialueen välillä. Liikuntapalvelut osallistuu aktiivisesti kaupungin poikkihallinnolliseen hyte-työhön sekä olosuhdetyöhön.

Nuorisopalvelut

Keskeisenä painopisteenä on keskustan uuden nuorisotilatyön kehittäminen ja toiminnan vakiinnuttaminen. Nuorisotilatyön ja koulunuorisotyön yhdyspintaa pyritään vahvistamaan lisäämällä koulunuorisotyötä 2. asteelle hanketyön turvin. Lisäksi painopisteenä on nuorisotyön kehittäminen ja johtaminen, minkä tueksi otetaan käyttöön vuoden 2023 valmistuva Nuorisotyön perussuunnitelma Nups sekä kunnallinen tilastointi- ja arviointimenetelmä NuoDo tiedolla johtamisen parantamiseksi. Lisäksi käyttöön otetaan Kunnallisen nuorisotyön verkosto Kanuunan koostaman "Kyllin hyvä nuorisotyö" -arviointi- ja auditointipaketti, joka muodostuu kyselyistä, NUPS-prosesseista, laatukriteeristöistä ja määrällisestä tiedosta. Tämän avulla voidaan arvioida ja kehittää nuorisotyön keskeisiä toimintamuotoja sekä tuotetaan yhteistä käsitystä hyvästä ja tavoiteltavasta nuorisotyöstä.

Tavoitteena on löytää uusia osallisuuden edistämisen keinoja mm. ottamalla nuoria entistä enemmän mukaan palveluiden suunnitteluun. Moniammatillista työtettä sekä sidosryhmä- ja verkostoyhteistyötä jatketaan ja tiivistetään suunnitelmallisesti. Jalkautuvaa ja kohdennettua nuoristyötä kehitetään yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (poikkihallinnollinen)

Kaupungin poikkihallinnollista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kehitetään hyvinvointiohjelmassa linjattuihin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin perustuen. Toimenpiteistä on johdettu laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä

HYTE:n talousarviotavoitteet suunnitelmakaudelle, jotka koskevat kaupungin eri palvelu- ja tulosalueita. Tavoitteita ovat: 1) nuorten työelämäosallisuuden edistäminen, 2) elämänhallinnan ja osallisuuden vahvistaminen sekä 3) kaupunkiympäristöjen suunnittelu esteettömyyden parantamiseksi ja asukkaiden liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Tavoitteet sisältävät useita eri toimenpiteitä suunnitelmakaudelle.

Hyvinvointiohjelman osallisuuden edistämisen kärkihankkeen tavoitteena on viedä suunnitelma hyväksyntään vuoden 2024 alkupuolella ja jatkaa koko kaupungin osallisuustyön vahvistamista sekä kehittämistä.

Hyvinvointityössä jatketaan Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa yhdyspintojen kehittämistä sekä yhteisten toimintamallien laatimista. Yhteistyön vahvistamisen lisäksi tavoitteena on luoda yhtenäiset palvelupolut ja selkeyttää palveluohjausta kaupungin sekä Pirhan toiminnan välillä. Samanaikaisesti kehitetään myös hyvinvointia tukevien palveluiden tiedon saavutettavuutta sekä asukkaille että ammattilaisille osana THL:n kansallista kehittämishanketta.

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	3,5	4,2	4,0	4,1	4,2
Sairauspoissaolot työpäivinä /HTV2	21,5	12	17	16	15
Ulkoiset toimintamenot € / asukas	97	105	107	108	109
Henkilötyövuodet HTV2	46,7	48,3	48,9	49,5	50,5

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Palvelut, kävijämäärä ¹	792 516	705 000	788 525	712 070	715 630
Tapahtumat, kävijämäärä ²	22 841	65 000	65 325	70 000	75 000
Ohjattu toiminta, kävijämäärä ³	51 092	68 000	68 340	68 680	69 030
Ohjattu toiminta / kolmas sektori; kävijämäärä ⁴	429 618	432 000	434 160	436 330	438 520
Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinnoimat tilat, kävijämäärät ⁵	592 857	891 000	895 500	900 000	904 500
Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinnoimat tilat, varattavat tilat / varausten määrä	69 / 26 460	65 / 57 000	70 / 59 000	72 / 61 000	74 / 63 000
Nuorisotilojen kävijämäärä ⁶		7 000	9 500	10 500	11 500
<i>Etsivän nuorisotyön asiakkaiden määrä*</i>		160			
Kirjaston lainaukset / asukas	14,35	14,04	14,55	14,65	14,75
Avustetut seurat (toiminta-avustus)	60	76	77	78	79
Avustukset € / asukas ⁷		7,9	7,8	7,7	7,7
Avustukset / toiminta-avustukset*					
<i>Liikunta, euroa / asukas</i>		3,49			
<i>Kulttuuri, euroa / asukas</i>		1,76			
<i>josta: Nokian työväen teatteri, euroa / asukas</i>		1,46			
<i>Terveyttä ja toimintakykyä tukeva toiminta (HYTE), euroa / asukas</i>		0,91			
<i>Lapset ja nuoret, euroa / asukas</i>		0,31			
<i>Kansalaistoiminta, euroa / asukas</i>		0,25			
Avustukset / projektituet					
<i>Liikunta, euroa / asukas</i>		0,3			

Kulttuuri, euroa / asukas		0,33		
Nuoret (omaehtoinen toiminta), euroa / asukas		0,06		
Vammaisten virkistystoiminta, euroa / asukas		~~0,31~~	Avustustoiminta siirtynyt hyvinvointialueelle 2023. Määräraha siirtyy hyvinvointia edistävään avustustoimintaan.	

¹ Palvelukäynnit: uimahallikäynnit, näyttelykäynnit, fyysiset käynnit (kirjasto), verkkokäynnit (kirjasto), avoin nuorisotilatoiminta, Hinttala

² Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan järjestämät tapahtumat, ml. digitaaliset tapahtumat

³ Ohjattu toiminta: käyttäjäkoulutukset (kirjasto), kulttuurikasvatus (kulttuuripolku), liikuntaneuvonta, liikunnan ohjaus, nuorisopalvelut (koulunuorisotyö, etsivään nuorisotyöhön osallistuneet, erityisnuorisotyössä tavoitetut, digitaalinen nuorisotyö, osallisuus ja vaikuttaminen).

⁴ Toiminta-avustusta saavien nokialaisten yhdistysten ohjatun toiminnan käyttäjät.

⁵ Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan hallinnoimien tilojen kävijämäärät ml. liikuntapaikkojen kävijämäärät pois lukien uimahalli (palvelukäynneissä).

⁶ Nuorisotilojen kävijämäärä, ml. 6-luokkalaisten avoimien ovien nuorisotilatoiminta

⁷ Avustusmäärärahat yhteisöjen toiminnan tukemiseen (ei jäähalliaavustus 320 000 euroa)

*Merkityt tunnusluvut esitetään poistettaviksi: Etsivän nuorisotyön tunnusluku ei kerro työmuodosta ja sen vaikuttavuudesta asiakasmäärän perusteella. Avustustoiminnan erittely momenteittain on muutoksessa hyvinvointialueen avustustoiminnan ja hyvinvoinnin ja vapaa-ajan avustusoikeuden päivytyksen 2024 myötä, jolloin vuosittainen vertailtavuus ei ole luotettava.

Tuloslaskelmaosa

Perustelut

Tuloslaskelmaosa on kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Talousarvion lähtökohtana tulevalla suunnitelmakaudella on tarkka taloudenpito. Nokian kaupungin erityishaasteena on muutosten keskellä rahoittaa poikkeuksellisen suuri korvausinvestointiohjelma. Vuosien 2024 - 2026 taloussuunnitelmassa nettoinvestointeja on yhteensä yli 111 miljoonaa euroa. Investointipaineet eivät helpottavat valmistelussa olevan suunnitelmakauden jälkeenkään.

Vertailut vuoden 2023 talousarvioon kohdistuvat kaupunginhallituksen päätöksen 30.10.2023 mukaiseen muutostalousarvion tilanteeseen.

Toimintatuotot

Toimintatuottojen arvioidaan kasvavan 5,9% eli 1,3 milj.€ vuonna 2024. Muut toimintatuotot kasvavat 1,2 milj. € ollen 12,8 miljoonaa euroa, josta tonttien myyntivoitot ovat 5,1 miljoonaa euroa, maa- ja vesialueiden vuokrat 3,0 miljoonaa euroa ja tilavuokrien osuus 3,6 milj.€.

Toimintakulut

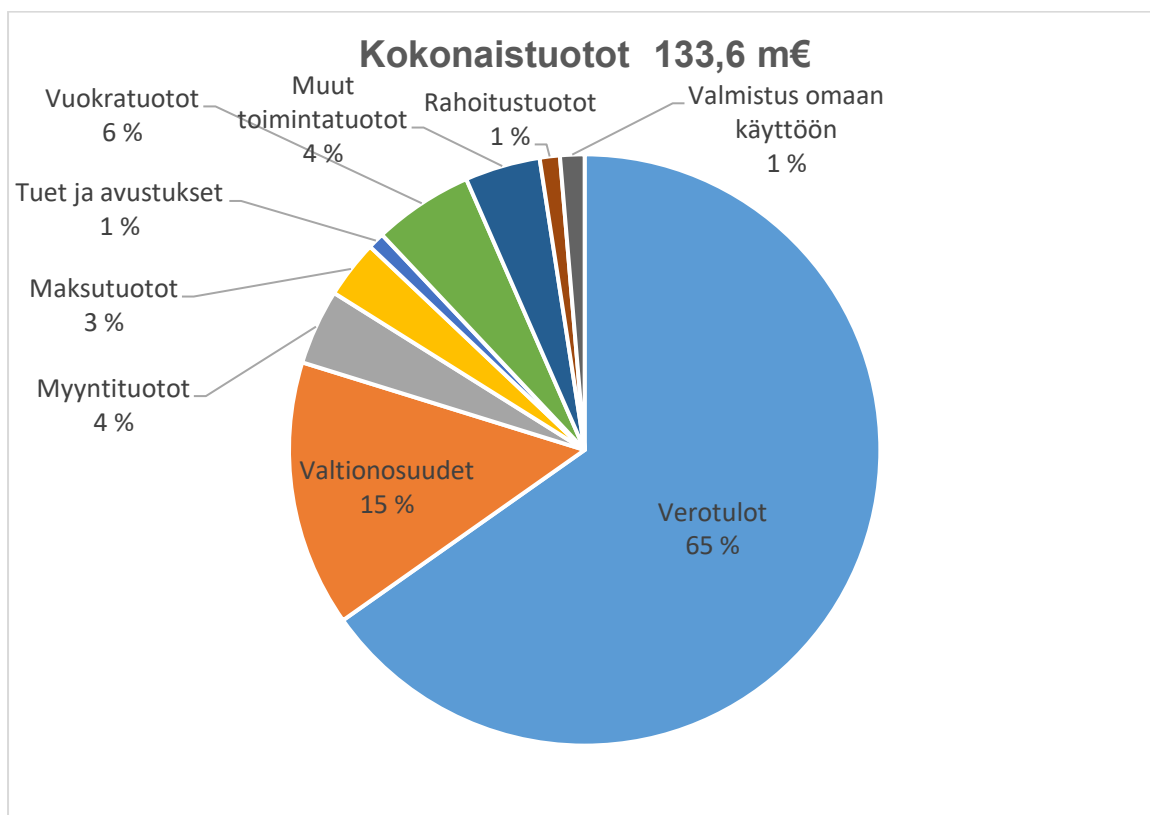
Toimintakulut kasvaa 4,3 % (2023 muutostalousarvioon). Henkilöstökulut kasvaa 3,2 % 72,6 milj.€:oon. Henkilöstökulujen osuus kaikista toimintakuluista on 62,6 % (vuonna 2023 63,3 %). Henkilöstökulut jakautuvat palkkoihin ja palkkioihin sekä työnantajan maksamiin sivukuluihin. Työnantajan maksamat sivukuluprosentit pienenevät vuodelle 2024 siten, että sivukulujen osuus henkilöstökuluista on 18,8 % (vuonna 2023 19,9 %).

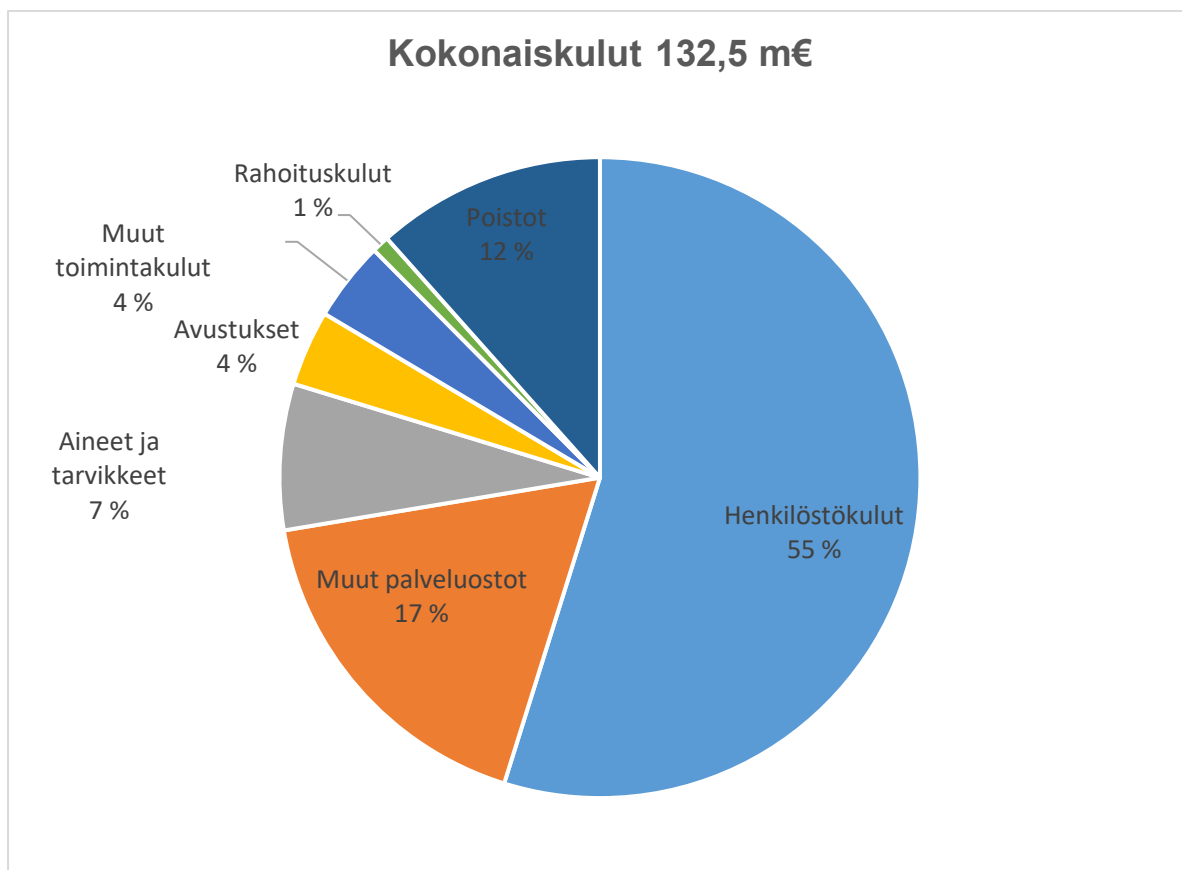
Henkilösivuprosenttien muutokset	TA 2024	TA 2023	TA 2022
Eläkemaksu, palkkaperusteinen	17,10 %	17,44 %	17,57 %

Sairausvakuutusmaksu	1,30 %	1,54 %	1,35 %
Työttömyysvakuutusmaksu	1,09 %	2,06 %	2,05 %
Muut	0,37 %	0,29 %	0,29 %
Yhteensä	19,86 %	21,33 %	21,26 %

Palvelujen ostot kasvaa 1,6 milj.€ (7,5 %) vuoden 2023 muutostalousarvion tasolta. Palvelujen ostojen kasvu konsernipalveluissa on 1,3 m€ ja kaupunkikehityspalveluissa on 0,4 milj.€. Palvelujen ostot pysyvät miltei ennallaan Sivistyspalveluissa ja Demokratiassa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat kasvaa 5,3 %. Annettavien avustusten määrä kasvaa 6,0 %. Muut toimintakulut kasvaa 2,4 %.

Verotulot

Verotulona budjetoidaan kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta sekä kiinteistövero. Kaupungin osuus verotuksen kustannuksista vuonna 2024 on noin 0,4 miljoonaa euroa. Kaupungin tuloveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit päätetään 13.11.2023 kaupunginvaltuustossa:

Nokian kaupunki	2022	2023	2024
Tulovero	21,00 %	8,36 %	8,40 %
Kiinteistövero			
Yleinen	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Vakituinen asuinrakennus	0,55 %	0,55 %	0,55 %
Muu asuinrakennus	1,40 %	1,40 %	1,40 %
Rakentamaton	6,00 %	6,00 %	6,00 %
Voimalaitos	3,10 %	3,10 %	3,10 %
Maapohja*)			1,30 %

*) Maapohjan veroprosentti ehdollinen, koska lakimuutos ei ole vielä voimassa.

Verotulojen arvioidaan laskevan vuoden 2023 muutostalousarviosta vuodelle 2024 noin 4,3 milj.€ eli 4,8 %. Vuoden 2023 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna verotulot laskisivat 86,9 m€:sta 87,2 milj.€:on. Kunnallisverojen arvioidaan nousevan vuonna 2025 2,9 milj.€.

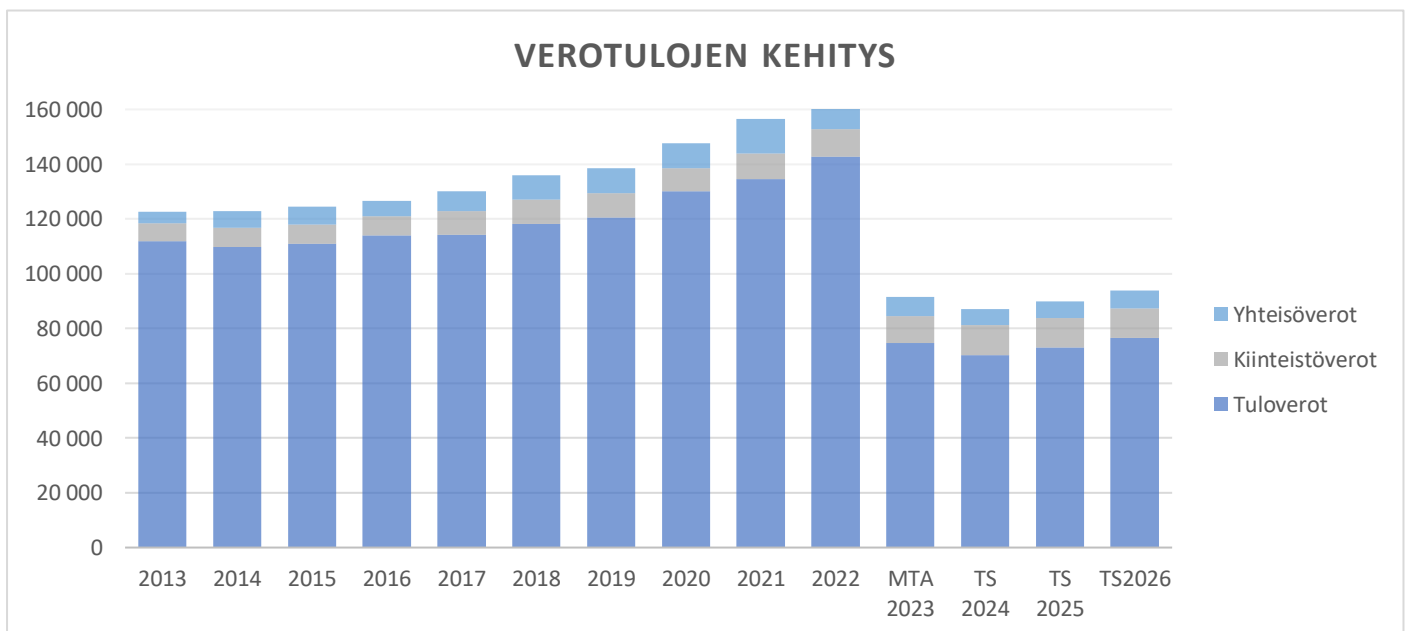
Kuntaliiton tietojen mukaan kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuodelle 2023 on 7,44. Tampereen kehyskunnissa keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2023 on 8,43 ja vuonna 2024 8,6. Nokian kaupungilla

luvut ovat 8,36 ja 8,4. Nokian kaupungilla kunnallisveroaste eli ansiotuloista kunnalle saatava veron osuus on vuonna 2022 noin 15,29 % ja vuonna 2023 6,50 %.

Kunnallis- ja yhteisöveroja tilitetään kunnille vielä vuonna 2023 aiemmilta vuosilta voimassa olleilla veroprosenteilla ja jako-osuuksilla, jonka johdosta vuoden 2023 verotulot ovat korkeammat kuin vuonna 2024. Vuodesta 2023 eteenpäin kiinteistöveron ja yhteisöveron suhteellinen osuus kaikista verotuloista kasvaa. Kiinteistöveron suhteellinen osuus kaupungin verotuloista on 10,6% ja yhteisöverojen 7,6%.

Vuosien 2024 - 2026 verotulojen arvioinnin pohjana on käytetty Kuntaliiton verokehikkoa. Merkittävimmät suunnitelmakauden verotulojen muutokset liittyvät em. kunnallisveroprosentin ja yhteisöveron jako-osuuksien muutoksiin ja niistä johtuviin verotulokertymään.

TILIVUOSI	TP 2022	MTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2025
Kunnallisvero	142 744	74 797	70 264	73 117	76 681
<i>Muutos %</i>	6,00 %	-47,60 %	-6,06 %	4,06 %	4,87 %
Yhteisövero	11 661	6 985	5 838	6 150	6 474
<i>Muutos %</i>	-7,17 %	-40,10 %	-16,42 %	5,34 %	5,27 %
Kiinteistövero	10 033	9 718	11 050	10 623	10 623
<i>Muutos %</i>	7,26 %	3,14 %	13,71 %	-3,86 %	0,00 %
Verotulot yhteensä	164 438	91 500	87 512	89 890	93 778
<i>Muutos %</i>	5,02 %	-44,36 %	-4,75 %	4,06 %	4,87 %

Valtionosuudet

Valtionosuuksiin budjetoidaan ne erät, jotka perustuvat yleiseen valtion ja kuntien väliseen kustannustenjakoon ja joilla ei ole käyttökorvauksen tai maksun luonnetta. Näitä eriä ovat kunnan peruspalvelujen valtionosus sekä opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirryttyä hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa kuntien tuloja siirrettiin valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Rahoituksen siirto toteutettiin vähentämällä kunnilta peruspalvelujen valtionosuuksia, kunnallisveroa, kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta.

Valtionvarainministeriön ennakkolistien (10.10.2023) valtion-osuuslaskelmien mukaan kuntien valtionosuudet ovat vuonna 2024 yhteensä noin 3,3 miljardia euroa ja laskevat valtakunnallisesti noin 0,2 miljardilla eurolla (7,5 %) vuodesta 2023.

Kuntaliiton lokakuussa tekemän kuntakohtaisen arviolaskelmaan nojaten Nokian kaupungin vuoden 2024 valtionosuudet olisivat yhteensä 19,5 milj.€, 541 €/asukas. Kasvua vuoden 2023 muutostalousarvioon 0,4 milj.€ eli 1,9 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Tuloslaskelman rahoitustuotot ja -kulut sisältävät korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkotuottoja kertyy antolainauksesta pääosin tytäryhtiöille noin 0,2 milj.€. Muista rahoitustuotoista 0,14 milj.€ takausprovisioista tytäryhtiöiltä ja 0,8 milj.€ osinkotuotoista ja arvopapereiden myyntivoitoista.

Korkokulut käsittävät pääosin pitkä- ja lyhytaikaisista lainoista talousarviovuodelta maksettavat korot. Kaupungin Lainojen keskiporkko on aikaisempina vuosina laskenut tasaisesti markkinakorkojen alhaisuuden vuoksi, mutta vuonna 2023 lainojen keskiporkko on kääntynyt nousuun. Korkokustannusten arvioidaan nousevan vuonna 2024 yleisen korkotason nousun myötä ja niitä arvioidaan maksettavan 1,1 milj.€.

Kaupungin lainojen keskiporkot vuosittain:

Vuosi	Keskiporkko
2015	2,19 %
2016	1,41 %
2017	1,07 %
2018	1,07 %
2019	1,03 %
2020	0,89 %
2021	0,73 %
2022	0,68 %
2023	1,04 %

Nokian kaupungin lainamäärä kääntyi kasvuun vuonna 2015 ja jatkaa kasvua talousarvio- ja suunnitelmavuosina. Vuoden 2015 lopussa lainaa oli 66,1 milj.€ ja vuoden 2022 lopussa 111,5 milj.€ ja vuoden 2023 lopussa arvioidaan lainamäärän olevan 124,5 milj.€. Lainamäärän kasvu ei pysähdy suunnitelmakaudella suurten investointimäärien vuoksi. Suunnitelmakauden lopussa lainamäärän arvioidaan olevan 179,9 milj.€.

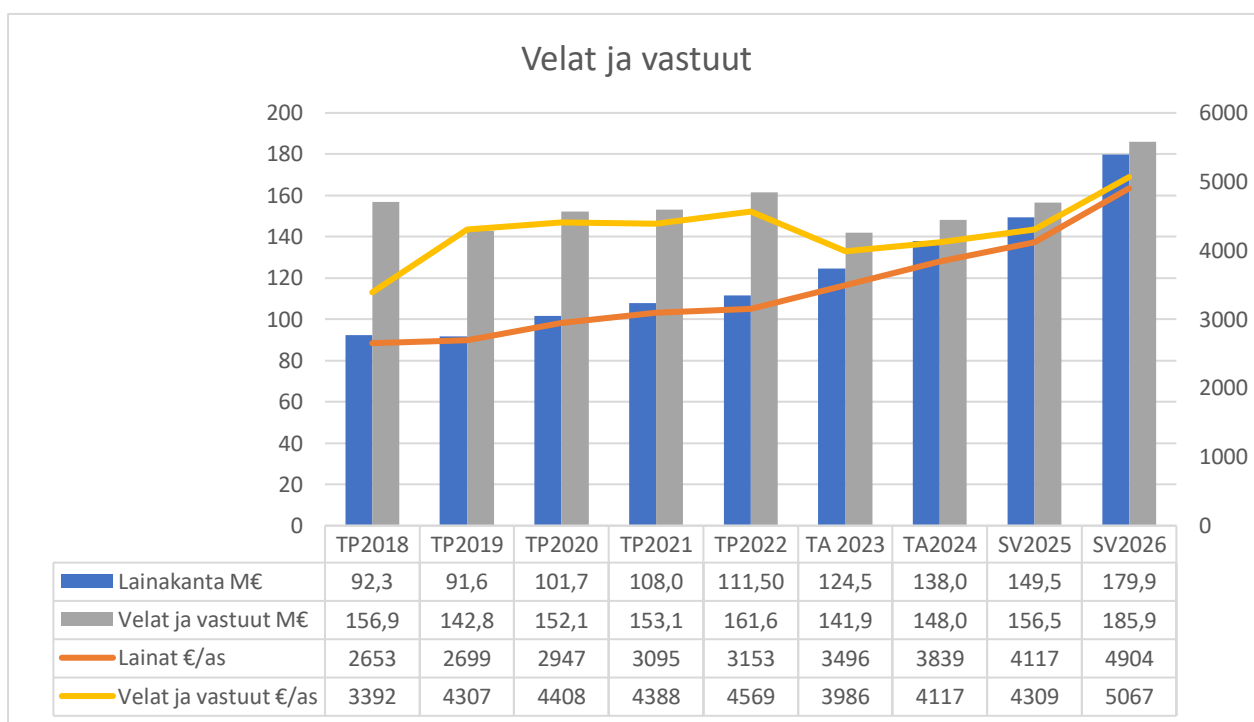
Velat ja vastuut ryhmään luetaan lainamäärän lisäksi pitkäaikaiset sitoumukset vuokra- ja leasingsopimuksiin. Vuoden 2023 lopussa arvioidaan niiden määräksi 141,9 milj.€.

Poistot ja arvonalennukset

Talousarvion ja -suunnitelman poistot on laskettu valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistojen lasketaan olevan 15,3 milj.€ (14,6 milj.€ MTA2023). Poistot kasvavat vuosittain runsaan investointien myötä ollen vuonna 2025 17,1 milj.€ ja vuonna 2026 18,2 milj.€.

Tilinpäätössiirrot

Tuloslaskelman tilinpäätössiirrot vuoden 2024 talousarviossa käsittävät poistoeron muutoksen.

Tuloslaskelma

Talousarvioraamin toimintakatteen alkuperäistä tavoite oli -90,4 milj.€, jonka tasolla suunniteltu toimintakate vuodelle 2024 on (-90,4 milj. €).

TULOSLASKELMA						milj.€
	TP 2022	MTA 2023	KJ 2024	SV1 2025	SV2 2026	
TOIMINTATUOTOT	41,3	22,4	23,8	23,5	23,5	
Valmistus omaan käyttöön	2,6	1,7	1,8	1,8	1,9	
TOIMINTAKULUT	236,9	111,2	116,0	123,8	125,9	
Henkilöstökulut	103,4	70,4	72,6	73,4	74,8	
Palvelujen ostot	104,5	21,6	23,2	27,4	27,8	
Muut	29,0	19,2	20,1	23,0	23,3	
TOIMINTAKATE	-193,0	-87,0	-90,4	-98,5	-100,5	
Verotulot	164,4	91,5	87,2	89,9	93,8	
Valtionosuudet	52,3	19,1	19,5	25,5	25,9	
Rahoitus	0,3	0,1	0,3	-0,7	-1,1	
VUOSIKATE	24,1	23,6	16,5	16,2	18,0	
Poistot	13,6	14,6	15,3	17,2	18,2	
Muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
TULOS	10,5	9,1	1,2	-1,0	-0,1	

Seuraavassa kuvassa esitetään, kuinka tulos jakautuu organisaatiossa. Palveluorganisaation kolmen palvelualueen lisäksi kaupunkikokonaisuus sisältää demokratia -alueen ja rahoituksen. Demokratia jakautuu luottamustoimeen ja yhteistoimintaosuuksiin. Rahoitus kerää kaikki kaupungin verotulot ja valtionosuudet sekä rahoituserät.

TULOS TA2024 1000€	Demokratia ja yhteis- toiminta	Sivistys- palvelut	Kaupunki- kehitys- palvelut	Konserni- palvelut	Rahoitus	YHTEENSÄ
TOIMINTATUOTOT	195	8 104	11 477	38 863	0	58 639
Ulkoiset	194	7 750	11 314	4 511	0	23 769
Sisäiset	1	353	163	34 353	0	34 870
Valmistus omaan käyttöön	0	0	1 683	105	0	1 788
TOIMINTAKULUT	2 585	95 224	18 975	34 070	0	150 855
Henkilöstökulut	738	53 267	6 976	11 653	0	72 635
Palvelujen ostot	1 358	7 673	6 409	7 783	0	23 224
Muut	356	5 913	3 402	10 455	0	20 126
Sisäiset	133	28 370	2 188	4 179	0	34 870
TOIMINTAKATE	-2 390	-87 120	-5 815	4 898	0	-90 427
Verotulot	0	0	0	0	87 152	87 152

Valtionosuudet	0	0	0	0	19 452	19 452
Rahoitus	0	0	0	0	321	321
VUOSIKATE	-2 390	-87 120	-5 815	4 898	106 925	16 498
Poistot	0	763	6 612	7 959	0	15 334
Muut	0	0	0	67	0	67
TULOS	-2 390	-87 883	-12 427	-2 994	106 925	1 231

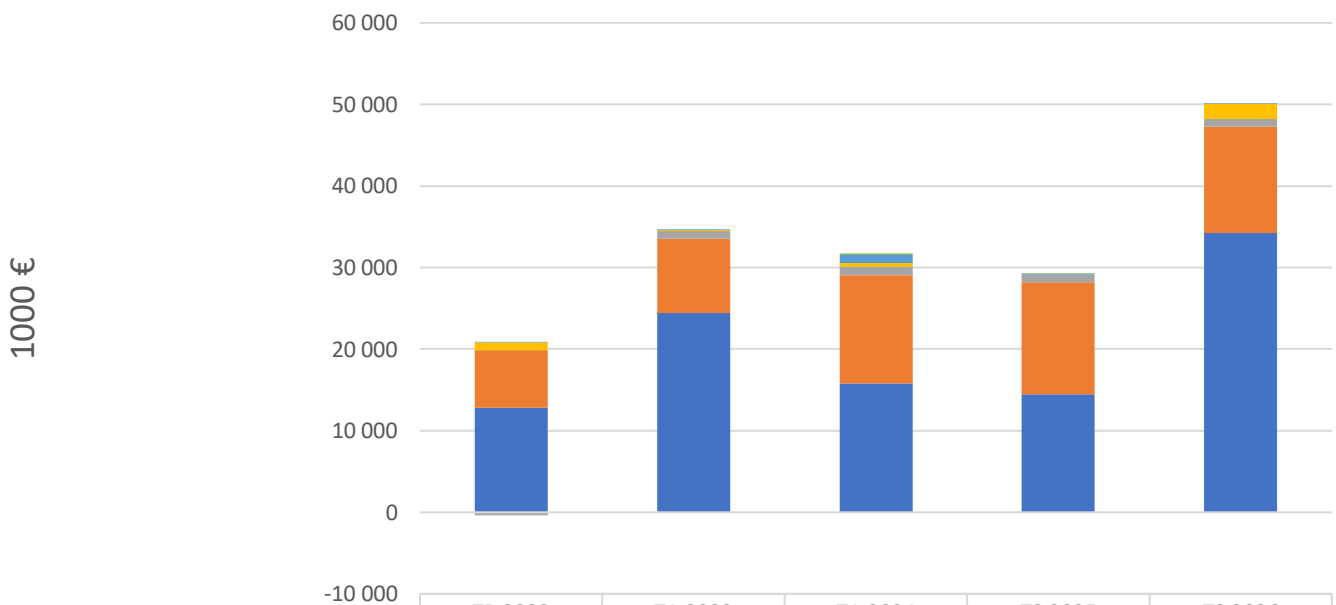
Investointiosa

Kaupungin investointiohjelma sisältää useita mittavia investointihankkeita tulevina vuosina. Talonrakentaminen on ollut korkealla tasolla viime vuosina ja se jatkuu merkittävänä suunnitelmakaudella. Talonrakennuksen osalta vuonna 2023 päättyi Nokian sosiaali- ja terveysaseman rakentaminen sekä aloitettiin rakentamaan uutta Palloiluhallia ja Siuro-Linnavuoren alueen uutta päiväkotia. Palloiluhallin ja Siuro-Linnavuoren päiväkodin rakentaminen saatetaan loppuun vuonna 2024. Suunnitelmavuosina aloitetaan myös rakentamaan uutta uimahallia ja ratkaistaan keskustan koulurakennusten tulevaisuus. Infran osalta vuoden 2024 merkittävimmät hankkeet ovat Nokian asema- ja matkakeskusalueen rakentaminen, uuden uimahallin alueen suunnittelu ja rakentaminen sekä Rounionkadun-Öljytien liittymäjärjestelyt. Samalla kasvun turvaamiseksi panostetaan myös kaava-alueiden infraan. Talousarvioesityksen mukaiset nettoinvestoinnit kaupungin omaan taseeseen suunnittelukauden aikana ovat yhteensä 111,2 m€.

- vuonna 2024 31,7 m€
- vuonna 2025 29,3 m€
- vuonna 2026 50,2 m€

Vuoden 2024 talousarviossa suurimmat investointikohteet ovat uusi Palloiluhalli, Siuro-Linnavuoren alueen uusi päiväkoti, Nokian asema- ja matkakeskusalueen suunnittelu ja toteutus sekä uuden uimahallin alueen suunnittelu ja rakentaminen.

Nettoinvestoinnit 2022 - 2026 kaupungin taseeseen, 1000 €

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
ICT-järjestelmät	0	0	172	40	0
Sijoitukset	22	100	1 000	100	100
Sivistyspalveluiden kalustoinvestoinnit	924	132	500	0	1 850
Maa- ja vesialueet	-360	970	970	970	970
Infra	7 073	9 077	13 317	13 725	12 965
Tilatekniikka	12 827	24 422	15 782	14 455	34 273

Investointien hankeryhmien määrärahat

Talousarvion sitovuussäännösten mukaisesti investointimäärärahat ovat sitovia hankeryhmittäin (tilatekniikka, infra, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, sijoitukset). Kunkin hankeryhmän toteutumisesta vastaa palvelu- ja tulosalue alla olevan taulukon mukaisesti. ICT-järjestelmäinvestoinnit ovat sitovia hankekohtaisesti. Niitä toteutetaan useammalla palvelualueella.

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue
Tilatekniikka	Konsernipalvelut	Tilapalvelut
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut
Maa- ja vesialueet	Kaupunkikehityspalvelut	Maankäyttö
Sivistyspalveluiden kalustoinvestoinnit	Sivistyspalvelut	Sivistyspalveluiden tulosalueet
Sijoitukset	Demokratia	Demokratia
ICT-järjestelmät	Useampi palvelualue	

Talousarvion investointiohjelma on vuosille 2024-2026 alla olevan taulukon mukainen.

Hankeryhmien investointimäärärahat ja -tuloarviot	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
Tilatekniikka	16 031 550	-250 000	14 585 000	-130 000	34 873 000	-600 000
Infra	13 415 000	-98 000	13 725 000	0	12 965 000	0
Maa- ja vesialueet	1 070 000	-100 000	1 070 000	-100 000	1 070 000	-100 000
Sivistyspalveluiden kalustoinvestoinnit	500 000	0	0	0	1 850 000	0
Sijoitukset	1 000 000	0	100 000	0	100 000	0
ICT-järjestelmät	172 000	0	40 000	0	0	0
Investointiohjelma yhteensä brutto	32 188 550	-448 000	29 520 000	-230 000	50 858 000	-700 000
Investointiohjelma yhteensä netto		31 740 550		29 290 000		50 158 000

Investointikohtainen toteutussuunnitelma

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Tilatekniikka	Konsernipalvelut	Tilapalvelut	Sivistyspalveluiden kiinteistöt

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
134	Uusi Palloiluhalli	x	x				
49	Siuro-Linnav.al uusi päiväkot	x					
300	Uusi Palloiluhalli, AV-järjestelmä	x					
104	Uimahallin uudisrakennus	x		x	x	x	x
616	Kankaantaan kouluhanke	x		x		x	
166	Kartanon päiväkodin ilmanvaihtojärjestelmän perusparannus.	x					
626	Kankaantaan koulun väistötilat	x					
179	Alhoniityn koulun piha ja liikennejärjestelyt	x					
163	Menkalan päiväkodin lämmitysjärjestelmän perusparannus	x					
162	Alhoniityn koulun Lämmitysjärjestelmän perusparannus	x					
161	Alhoniityn koulun ikkunoiden perusparannus	x					
617	Nokianvirran kouluhanke	x		x		x	
185	Menkalan päiväkodin hulevesiremontti	x					
301	Uusi Palloiluhalli, julkisivun taidehankinta	x					
613	Alhoniityn ja Nokian koulun lukitusjärjestelmän uusiminen	x					
183	Lauttalan päiväkodin Kämppätien yksikön hulevesiremontti	x					
180	Museorakennusten korjaustyöt	x		x		x	
299	Siuron koulun perusparannus	x					
611	Siuro-Linnavuoren alueen päiväkodin taidehankinta	x					
42	Menkalan päiväkodin saniteettitilojen perusparannus	x		x			
189	Harjuniityn koulun piha-alue	x		x			
194	Tottijärven koulun vanhan osan sähkökeskuksen perusparannus	x					
256	Lämmitysjärjestelmän muutos; Tottijärven koulu, päiväkot ja rivitalot			x			
259	Lämmitysjärjestelmän muutos, Siuron koulu			x			
257	Lämmitysjärjestelmän muutos; Taivalkunnan koulu ja rivitalot			x			

258	Lämmitysjärjestelmän muutos, Vahalahden koulu			x			
177	Puopuiston päiväkodin piha-alueen perusparannus			x			
135	Koskenmäen koulun kellaritilojen ja vanhan osan peruskorjaus					x	
641	Keskustan alueen päiväkotiki					x	
612	Uuden uimahallin taidekokonaisuus					x	
175	Nokian koulun pysäköintialueen laajennus					x	
	Alahankeryhmä yhteensä	14 271 550	-250 000	12 760 000	-90 000	32 430 000	-600 000
	Alahankeryhmä netto		14 021 550		12 670 000		31 830 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Hankeryhmittely
Tilatekniikka	Konsernipalvelut	Tilapalvelut	Muut kiinteistöt

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
619	Varikon RAU- ja jäädytyksen perusparannus	x					
8	PTS:n mukaisia investointeja	x		x		x	
26	Kiint. energiatehokk.toim.pit.	x		x		x	
30	Automaatiojärj. modernisoinnit	x		x		x	
27	Kiinteistöjen turvajärjestelmät ja kameravalvonta	x		x		x	
190	Jätelain muutoksen vaatimat toimet kuntakiinteistöillä	x		x			
192	Sähköautojen latauspisteet	x					
38	Keittiöiden muutokset	x					
291	Tilamuutokset	x		x		x	
37	Kerholan ikkunoiden perusparannus	x					
618	Kerholan leikkikenttä	x					
34	Kiinteistöjen pysäköintipaikkojen merkitseminen	x		x		x	
173	Kaupungintalon julkisivun perusparannus	x		x			
181	Harjuniityn kentän huoltorakennus			x	x		
261	Lämmitysjärjestelmän muutos, Vihnukselan perhetukikeskus			x			
184	Kaupungintalon vesikaton perusparannus			x			
182	Keskusurheilukentän huoltorakennus			x		x	
167	Kahvimyllykodin ilmanvaihdon perusparannus			x		x	
289	Alasairaalan peruskorjaus					x	
290	Yläsairaalan peruskorjaus					x	
165	Kerholan talotekniikan perusparannus					x	
302	Koto-Kavoli, peruskorjaus					x	
	Alahankeryhmä yhteensä	1 760 000	0	1 825 000	-40 000	2 443 000	0
	Alahankeryhmä netto		1 760 000		1 785 000		2 443 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut	Kaava-alueet

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
54	Harjuniityn kaava-alue	x		x		x	
52	Kolmenkulman kunnallistekniikan rakentaminen	x		x		x	
142	Tervasuon kaava-alue	x		x			
140	Hautamoision kaava-alue	x		x			
57	Poutuntien kaava-alue	x					
141	Nanson kaava-alue	x					
637	Tottijärven kaava-alue					x	
	Alahankeryhmä yhteensä	2 700 000	0	1 980 000	0	1 700 000	0
	Alahankeryhmä netto		2 700 000		1 980 000		1 700 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut	Kevyen liikenteen kunnostuskohteet

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
68	Ulkoilu- ja rantareittien kunnostus ja kehittäminen	x		x		x	
634	Linnavuorentien kevyenliikenteenväylän suunnittelu	x					
74	Kevyenliikenteen väylien kunnostaminen	x		x		x	
	Alahankeryhmä yhteensä	220 000	0	150 000	0	150 000	0
	Alahankeryhmä netto		220 000		150 000		150 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut	Puistorakentaminen

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
67	Keskusleikkipaikkojen ja monitoimipuistojen saneeraus	x		x		x	
76	Puistojen ja viheralueiden rakentaminen	x		x		x	
198	Kosmoksenpuiston rakentaminen			x			
154	Poutunpuiston saneeraus					x	
628	Harjuniitty, keskusleikkipaikan rakentaminen					x	
629	Sammalisto-Tervasuo, keskusleikkipaikan rakentaminen					x	
	Alahankeryhmä yhteensä	110 000	0	290 000	0	650 000	0
	Alahankeryhmä netto		110 000		290 000		650 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut	Erillishankkeet

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
62	Nokian asema- ja matkakeskusalueen suunnittelu ja toteutus	x		x		x	
604	Uuden uimahallin alueen suunnittelu ja rakentaminen	x		x		x	
152	Rounionkatu-Öljytien liittymäjärjestelyt	x					
623	Pinsiöntie välillä Rounionkatu-Nokianvaltatie	x					
354	Kolmenkulman tonttien tasaaminen	x		x			
148	Souranderintien saneeraus	x					
269	Emäkosken koulun liikennejärjestelyt	x					
66	Siltainvestoinnit	x		x		x	
271	Asemanseudun katusuunnitelmat ja toteutus	x		x		x	
65	Liikenneturvallisuusjärjestelyt	x		x		x	
69	Uuden tieliikennelain edellyttämät toimenpiteet	x		x		x	
155	Yltä ja Alta taideteos	x	x				
636	Valvontakamerat	x		x		x	
278	Nokian kaupungin esteettömyys selvitys	x					
625	Emäkoskentien liikenneympyrän melusteiden uusiminen	x					
639	Linnavuoren kevyenliikenteen sillan jalkakäytävä	x					
153	Siuronvaltie-Urpolankadun liittymä järjestelyt	x		x			
73	Joukkoliikenteen edellytysten parantaminen	x		x		x	
150	Pirkkalaistie-Emäkoskentie-Souranderintien liittymä	x				x	
230	Kaupunkivalaistuksen toteuttaminen	x		x		x	
608	Radan turva-aita Haaviston alueelle	x					
600	Kaupungin päälystettyjen väylien kuntokartoitus joukkoistamishankkeella	x					
603	Pääväylien poikkileikkausten tarkastelu ja tyyppipoikkileikkausten laatiminen	x					
605	Kaupungin hallinnoimien maankaatopaikkojen toimintojen pohjatyöt	x					
75	Pirkkalaistorin saneeraus	x					
281	Pyöräpysäköintiselvityksen mukaiset toimenpiteet	x		x		x	
149	Pinsiöntie välillä Laajanonkatu- Penttilänkatu			x			
146	Rounionkadun saneeraus Nansokatu-Laajaajankatu			x			
234	Viinikanniemen Liukuslahden vesistön toimenpiteet			x			
640	Vt 3 ylittävän sillan suunnittelu Kolmenkulman alueella			x			
609	Kerhokadun kalatien kunnostus			x			
595	Kehontien, Ketolanmäenkadun sekä Annilankadun katusaneeraus sekä liikenneturvallisuuden parantaminen					x	

292	Kehon aluesaneeraus					x	
144	Härkitien saneeraus välillä Maununkatu-Nokianvaltatie					x	
218	Poutuntien silta					x	
599	Rinnekadun ja Kenttädun hulevesijärjestelmän rakentaminen sekä päällystys					x	
279	Mukaniityntien ja kummunpää saneeraus					x	
280	Kuljuntie välillä Ely - Färmintie					x	
	Alahankeryhmä yhteensä	8 755 000	-50 000	9 395 000	0	8 485 000	0
	Alahankeryhmä netto		8 705 000		9 395 000		8 485 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut	Kadut

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
56	Katujen saneeraus	x		x		x	
59	Katujen päällystäminen	x		x		x	
64	Katuvalot	x		x		x	
	Alahankeryhmä yhteensä	1 330 000	0	1 600 000	0	1 600 000	0
	Alahankeryhmä netto		1 330 000		1 600 000		1 600 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue	Alahankeryhmä
Infra	Kaupunkikehityspalvelut	Infrapalvelut	Ulkoliikuntapaikat

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
362	Pumptrack-Skate -radan suunnittelu ja rakentaminen	x	x				
226	Frisbeegolfrata Siuro - Linnavuori	x					
211	Uimarannan laiturin uusiminen (Kennonokka)	x					
282	Menkalan urheilukentän valaisimien uusiminen	x					
199	Myllyhaan lähiliikunta-alue			x			
214	Matonpesupaikan kunnostus (Halkoniemi)			x			
607	Harjuniityn ulkoilureittien alikulkujen toteuttaminen					x	
202	Ulkokuntosali keskusurheilukentälle					x	
	Alahankeryhmä yhteensä	300 000	-48 000	310 000	0	380 000	0
	Alahankeryhmä netto		252 000		310 000		380 000

*Ulkoliikuntapaikkoihin lukeutuva Tykkilumilatu toteutetaan käyttötalouden määrärahoista.

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue
Maa- ja vesialueet	Kaupunkikehityspalvelut	Maankäyttö

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
83	Maa-alueiden hankinta	x	x	x	x	x	x
86	Pienet kiinteistöjärjestelyt	x		x		x	
	Hankeryhmä yhteensä	1 070 000	-100 000	1 070 000	-100 000	1 070 000	-100 000
	Hankeryhmä netto		970 000		970 000		970 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue	Hankeryhmästä vastaava tulosalue
Sijoitukset	Demokratia	Demokratia

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
89	Osakkeet ja osuudet	X	-	X	-	X	-
	Hankeryhmä yhteensä	100 000	0	100 000	0	100 000	0
	Hankeryhmä netto		100 000		100 000		100 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue
Sivistyspalveluiden kalustoinvestoinnit	Sivistyspalvelut

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
228	Palloiluhallin ensikertainen kalustaminen	x					
217	Siuro-Linnavuoren päiväkodin ensikertainen kalustaminen	x					
635	Nokianvirran koulun kalustaminen					x	
195	Kankaantaan koulun kalustaminen					x	
	Hankeryhmä yhteensä	500 000	0	0	0	1 850 000	0
	Hankeryhmä netto		500 000		0		1 850 000

Hankeryhmät	Hankeryhmästä vastaava palvelualue
ICT-järjestelmät	Useita palvelualueita

Nro	Hanke	TA 2024 Menot	TA 2024 Tulot	TA 2025 Menot	TA 2025 Tulot	TA 2026 Menot	TA 2026 Tulot
627	Verkkosivu-uudistus	x		x			
614	eVaka-järjestelmä	x					
	Hankeryhmä yhteensä	172 000	0	40 000	0	0	0
	Hankeryhmä netto		172 000		40 000		0

Rahoitusosa

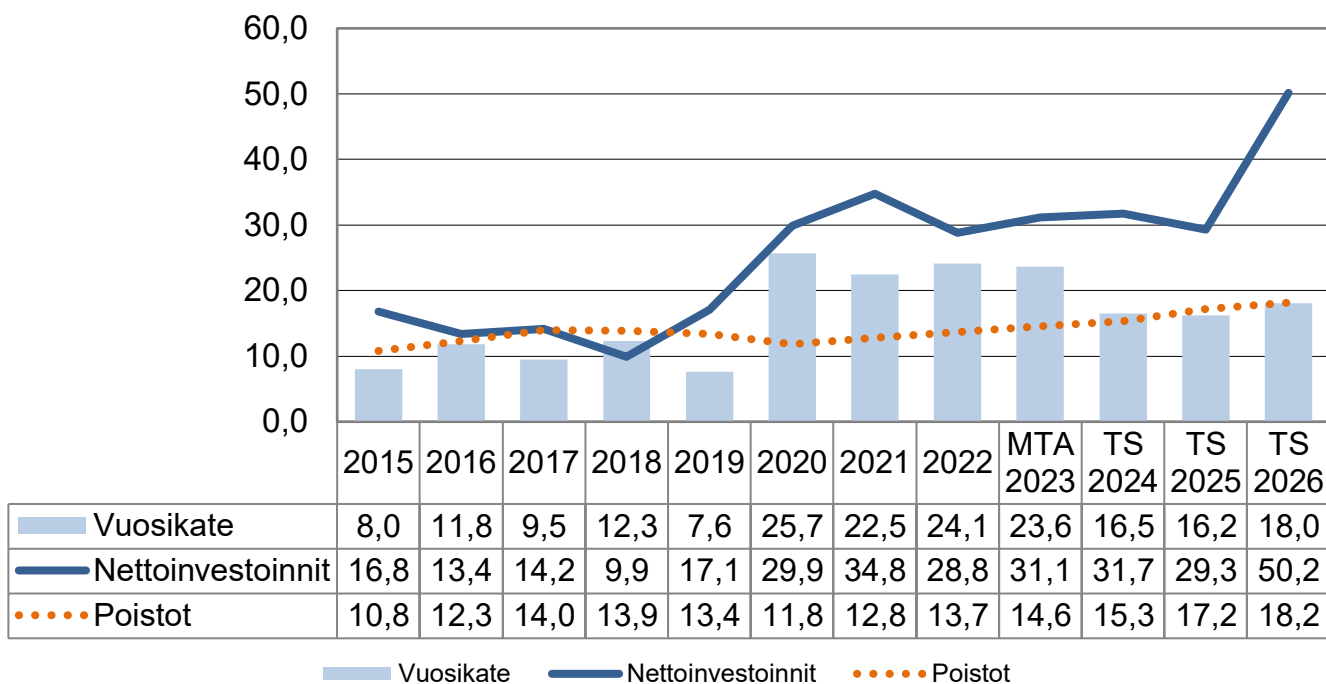
Rahoituslaskelma kertoo toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Välisumma toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen 15,2 m€ vuonna 2024. Summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava lainaa lisäämällä. Lisäksi tulevat vanhojen lainojen lyhennykset.

RAHOITUSLASKELMA milj. €	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KJ 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	24,1	23,6	16,5	-15,6	16,2	18,0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-9,9	-5,7	-5,3	-7,8	-5,4	-5,4
	14,2	17,9	11,2	-18,8	10,8	12,6
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-23,1	-32,3	-32,2	-8,9	-29,5	-50,9
RAHOITUSOSUUDET						
INVESTOINTIMENOIHIN	1,7	0,5	0,3	-33,7	0,1	0,6
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	10,9	5,8	5,4	-7,7	5,5	5,5
	-10,5	-26,0	-26,5	-8,7	-23,9	-44,7
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	3,6	-8,0	-15,2	0,5	-13,1	-32,1
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET						
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	1,7
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	1,3	0,9	1,6	1,4	1,7	1,7
	-4,2	0,9	1,6	24,7	0,0	0,0
LAINAKANNAN MUUTOKSET						
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	18,0	28,5	28,5	-5,6	29,0	47,6
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-14,4	-10,2	-14,9	-13,3	-17,5	-17,2
	3,6	18,3	13,6	4,5	11,5	30,4
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1,6	19,3	15,2	6,4	13,1	32,0
RAHAVAROJEN MUUTOS	2,0	11,3	-0,1	-94,0	0,0	-0,1

Tulorahoituksen riittävyys

Yhteenvetona kokonaistilanteesta on se, että vuosikatteella pystytään kattamaan poistot enää vuonna 2024 ja näin rahoittamaan myös investointeja. Investointeja tulee tarkastella kriittisesti, jotta tulevat investointipaineet saadaan hoidettua heikentämättä radikaalisti omavaraisuutta. Investointiohjelman kokonaisvaikutus näkyy tulevilla suunnitelmakausien jälkeen toimintakatteen heikentymisenä.

Tulorahoituksen riittävyys, milj. euroa

Kaupunkikonsernin talous ja toiminta

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja talousarviossa tulee ottaa myös huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. (Kuntalaki 110 §).

Nokian kaupunkikonserniin kuuluu viisi tytäryhtiötä (yli 50 % määräysvalta)

- Nokian Vesi Oy
- Nokian Vuokrakodit Oy
  - o As Oy Nokian Myllymatti
- Verte Oy
- Nokian Jäähalli Oy

Lisäksi muut konserniin kuuluvat yksiköt ovat

- Kiinteistö Oy Tuuliharjun Pysäköinti Oy
- Kuntien hankintapalvelut Oy
- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä
- Pirkanmaan liitto

Kuntakonsernin tunnusluvut

(tytäryhtiöiden ja kaupungin luvut yhteensä)

Konsernin tunnusluvut	TP2022	MTA2023	TA2024	SV2025	SV2026
Investoinnit netto (Milj. €)	27,3	45,4	52,2	67,0	72,5
Lainat per 31.12. (Milj. €)	143,8	155,4	178,8	211,7	250,0
Velat ja vastuut yhteensä (milj.€)	194,1	173,2	189,2	219,0	256,4
Lainat € / as	4 065	4 366	4 972	5 829	6 816
Velat ja vastuut € / as	9 554	9 231	10 232	11 860	13 804
Asukasmäärä	35 361	35 603	35 959	36 318	36 681

Nokian Vesi Oy

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tuotot	9 936 830,14	10 604 659	11 100 528	11 926 753	12 733 532
Kulut	- 6 020 691,92	- 5 932 313	- 6 082 374	- 6 183 674	- 6 286 695
Henkilöstökulut	- 2 200 928,13	- 2 194 061	- 2 328 181	- 2 363 104	- 2 398 551
Muut	- 3 819 763,79	- 3 738 252	- 3 754 193	- 3 820 570	- 3 888 144
Toimintakate	3 916 138,22	4 672 346	5 018 154	5 743 079	6 446 837
Poistot	- 2 848 128,86	- 2 961 834	- 2 845 052	- 2 985 337	- 3 061 524
Rahoituskulut	- 180 445,21	- 388 118	- 559 225	-759 625	- 1 514 030
Tulos (ennen veroja)	887 564,15	1 322 394	1 613 877	1 998 117	1 871 283

Toimitusjohtaja Ilkka Laukkanen

Perustamisvuosi 2014

Kaupungin omistusosuus 100%

Taseen loppusumma 38 126 878 €

viimeisimmässä tilinpäätöksessä

Tehtävä:

Nokian Vesi Oy huolehtii Nokian kaupungin alueella talousveden tuottamisesta ja jakelusta sekä jätevesien käsittelystä ja huleveden viemäröinnistä. Yhtiön vesi- ja viemäriverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä on noin 30 000.

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso 2024
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Tietoisuus puhdistamohankkeesta	70 %
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Strateginen yleiskaava	Jätevesipuhdistamon eteneminen	hanke aikataulussa
Pirkanmaan paras yrityskunta	Elinkeino-ohjelma	Yhteistyöprojektit yritysten kanssa	1-2 kpl
Kestävä ja turvallinen Nokia	Elinympäristöohjelma	Veden laadun poikkeamien määrä	Ei poikkeamia

Toiminnan painopisteet 2024

Uuden jätevedenpuhdistamon rakentamista jatketaan vuonna 2024. Siirtoviemäriin rakentaminen Siurosta uudelle jätevedenpuhdistamolle aloitetaan keväällä 2024. Maatilan vedenottamon saneerausta jatketaan. Uuden raakavesikaivon käyttöönotto tapahtuu myös vuoden 2024 kuluessa. Nokian Vesi Oy jatkaa varautumista kyber- ja muihin uhkiin vesihuollon toiminnan turvaamiseksi kaikissa olosuhteissa. Yhteistyötä ja riskienhallintaa kehitetään edelleen eri viranomaistahojen kanssa.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä vuonna 2023

Vesihuolto kuuluu kriittiseen infrastruktuuriin ja toimintaympäristön uhatason kohoamiseen on varauduttu vuoden 2023 aikana.

Nokian kaupungin asettamat omistajapoliittiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat seuraavat:

- maksettu osinko on 150 000 euroa
- kilpailukykyinen hinnoittelu vesi- ja jätevesimaksuissa huomioiden kuitenkin investointien rahoittaminen
- erinomainen teknis-taloudellisesti toteutettu jätevedenpuhdistamo
  - laajennettavuus (modulaarisuus)
  - erinomaiset puhdistustulokset huomioiden myös tiukkenevat määräykset
  - aikataulun pitävyys
  - kustannusten hallinta
- puhtaan veden riittävyyden varmistaminen kaupungin kasvulle

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys		4,10	4,13	4,15	4,17
Henkilöstömäärä	34	36	36	36	36

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyyteen panostaminen, kehitysprojektit		1	1	1	1
Etäluettavien vesimittareiden osuus		75 %	85 %	90 %	95 %

Nokian Vuokratodit Oy -konserni

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tuotot	7 251 929	7 616 832	7 766 230	8 227 555	8 465 201
Kulut	-6 081 150	-6 451 408	-7 210 571	-7 413 049	-7 554 321
Henkilöstökulut	-579 662	-616 843	-691 927	-698 846	-705 834
Muut	-5 501 488	-5 834 565	-6 518 644	-6 714 203	-6 848 487
Toimintakate	1 170 779	1 165 424	555 659	814 506	910 880
Poistot	-1 032 527	-968 761	-970 324	-921 808	-875 717
Tulos ennen tp siirtoja	138 252	196 663	-414 665	-107 302	35 163
Tilinpäätös siirrot	-48 791	-121 000	300 000	100 000	-
Tulos	89 460	75 663	-114 665	-7 302	35 163

Toimitusjohtaja	Hanna Heinonen
Perustamisvuosi	1963
Kaupungin omistusosuus	100 %
Taseen loppusumma viimeisimmässä tilinpäätöksessä	38 327 879,58 euroa
Tehtävä:	

Yhtiön tehtävänä on vastuullisena, paikallisena vuokranantajana tuottaa, ylläpitää ja rakennuttaa kohtuuhintaisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja Nokialla. Yhtiö tarjoaa itsenäiseen asumiseen soveltuvia asuntoja ja asumisen palveluita yhtiön omistamissa kohteissa tavoitteenaan asukkaiden hyvä ja turvallinen arki.

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso 2024
Hyvinvoiva ja osallistuva nokialainen	Hyvinvointiohjelma	Hyvinvointia edistävät kaupunkiympäristöt	Selvitetään Nokian alueen tarve- ja tavoitetila asuntojen koon, sijainnin ja toimintojen osalta Huomioidaan laajasti hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet alueiden ja siellä asuvien eri väestöryhmien tarpeisiin. Vähennetään ja ehkäistään alueellista eriarvoistumista asukasvalinnan toimenpiteillä. Edistetään ongelmien varhaista tunnistamista asumisneuvonnan palveluilla.
Kasvua mahdollistava kaupunkirakenne	Strateginen yleiskaava	Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen lisääminen keskusta-alueella ja hyvien liikenneyhteyksien varrella, palveluiden ja joukkoliikennekäytävien läheisyyteen. Uudiskohde- ja peruskorjaushankkeiden suunnittelussa, tekniikka- ja materiaalivalintoja tehtäessä otettava huomioon kestävä kehityksen periaatteet	40 vuokra-asunnon valmistuminen keskusta-alueelle os. Poutuntie 8 Lämmitysmuodon muutos peruskorjauksen yhteydessä öljystä kauko- tai maalämpöön.

Toiminnan painopisteet 2024

Yhtiön kilpailukyvyyn kannalta on olennaista huolehtia kiinteistökannan kunnossapidosta ja riittävästä korjausrakentamisesta. Vuodelle 2024 budjetoitu peruskorjausten lisäksi toteuttavina korjaus/kunnostustoimenpiteinä eri kohteisiin mm. käyttövesiputkien uusinta, IV-koneiden vaihdot ja ikkuna- ja piharemontit. Panostetaan toiminnoilla asumisviihtyisyyteen ja alueturvallisuuteen.

Tavoite on säilyttää korkea käyttöaste, mutta peruskorjaushankkeiden vaikutus huomioitava käyttöasteessa. Tarkastellaan toimintoja pyrkien minimoimaan kustannusten nousun ja yhtiön operatiivisten kulujen kasvun vaikutus. Vakiinnutetaan entisestään sähköisiä asiointipalveluita, joilla taataan tehokas tavoitettavuus ja nopea reagointi sekä säästetään resursseja.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä vuonna 2024

Kilpailukyvyyn säilyttäminen: Houkuttavuuden säilyttäminen ja asema paikallisena, luotettavana vuokranantajana tilanteessa, jossa Nokialle on rakentunut paljon (vapaarahoitteista) uutta vuokra-asumista suhteessa Nokian Vuokratien osin vanhaan ja korjausvelkaiseen asuntokantaan.

Rakentamisen kustannustaso yhä korkealla mutta nousuvauhti hidastunut mm. tarvikkepanosten osalta. Vuosi 2024 on yhtiössä rakentamisen ja peruskorjauksen vuosi, kun 40 asunnon uudiskohde rakentuu ja valmistuu osoitteeseen. Poutuntie 8. Kahden peruskorjauskohteen toteutus alkaa syksyllä 2024. Toimenpiteillä lisätään ja parannetaan perheasuntojen saatavuutta tulevina vuosina, mutta toimintavuonna aiheuttaa vajetta asuntotarjontaan sekä resurssointiin.

Nokian kaupungin asettamat omistajapoliittiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat seuraavat:

- maksettu osinko on ARA-säännösten mahdollistama enimmäismäärä
- omistaja-arvo kehittyy positiivisesti
- käyttöaste on korkea
- kiinteistöjen korjausvelan määrää vähennetään
- hallittu kasvu
- Nokian kaupungin hallinnoimien vuokra-asuntojen siirtäminen yhtiöön selvitetään

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asukastyytyväisyys	3,4	-	3,8	3,9	4,0
Henkilöstömäärä	13	12,5	12,5	12,5	12,5

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuokra-asunnot kpl	1012	1012	1052	1052	1052
Käyttöaste%	97	98	97	98	98
Peruskorjattavat asunnot kpl	0	28	24	34	30
Asukasvaihtuvuus%	14	17	19	19	18

Nokian Jäähalli Oy

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tuotot	731 217	800 000	910 000	930 000	940 000
josta jääajan osto	300 000	320 000	350 000	350 000	350 000
Kulut	-621 994	-631 300	-685 000	-702 000	-715 000
Henkilöstökulut	-204 155	-198 000	-265 000	-272 000	-280 000
Muut	-417 839	-433 300	-420 000	-430 000	-435 000
Toimintakate	109 223	168 700	225 000	228 000	225 000
Poistot	-215 015	-206 000	-195 000	-187 000	-180 000
Rahoituserät	-27 383	-28 000	-27 000	-26 000	-25 000
Tulos	-133 175	-65 300	3 000	15 000	20 000

Toimitusjohtaja	Sami Pursiainen
Perustamisvuosi	2016
Kaupungin omistusosuus	95,9 %
Taseen loppusumma viimeisimmässä tilinpäätöksessä	4 058 822,10€
Tehtävä:	

Nokian Jäähalli Oy:n toimialana on jäähalliinteistöjen ja niihin välittömästi liittyvien tilojen hallinta, omistaminen ja vuokraaminen. Erityisesti yhtiön tehtävänä on jäähallien jääajan vuokraaminen.

Yhtiön pääasiallinen tarkoitus on edistää jääurheilun harrastamista Nokialla. Yhtiön tarkoituksena ei ole voiton tavoittelu, eikä yhtiö jaa voittoa omistajilleen.

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso 2024
Liikkuva, hyvinvoiva nokialainen	Toimimme asukaslähtöisesti sekä kannustamme ja luomme mahdollisuuksia omaehtoiseen toimintaan. Ennakoimme hyvinvointia haastavia ilmiöitä.	Edistämme monipuolisesti niin ohjattua kuin vapaasti toteutettavaa harrastustoimintaa.	100 000 jäällä kävijää. Näistä 15 000 muita kuin aktiivisesti seurojen toimintaan osallistuvia.
Kasvua mahdollistava kaupunki rakenne ja kestävä turvallinen Nokia	Olemme aktiivisesti mukana Nokian Uimahalli hankkeen suunnittelussa.	Hyödynnetään synergia edut laajasti. Niin sisäisen kuin ulkoisen toiminnan mahdollisuuksien kuin energiayhteistyön osalta. Hankkeessa huomioidaan koko alueen synergia.	Onnistunut yhteistyö ja synergia edut kirjattu.
Pirkanmaan paras yritys kunta	Tuemme pienten ja keskisuurten yritysten kasvua. Toimimme aktiivisena kumppanina yritysten kanssa. Toteutamme mahdollisuuksien mukaan pienhankintoja lähialueilta.	Aktiivinen, toimiva ja aiempaa tiiviimpi yhteistyö Nokian Yrittäjä järjestön kanssa. Messut Nokialla 2024 tapahtuman ja messuihin liittyvien oheistapahtumien kehittäminen yhteistyössä. Teemme pienhankinnat mahdollisuuksien mukaan lähialueen yrityksiltä	Onnistunut yhteistyö ja onnistuneet Messut Nokialla 2024.

Toiminnan painopisteet 2024

Talous. Tulos vähintään 0€. Liikevaihdon kasvattaminen riittävän suureksi ja kustannus nousua hillitsemällä tulos vähintään +/-0 tasolle.

Uuden uimahallin synergian aktiivinen suunnittelu ja hyödyntäminen kaikilla osa-alueille. Niin talouden, energian, ulkoisen ja sisäisen toiminnan kuin tilojenkin ym. osalta. Olemme aktiivisesti prosessissa mukana.

Energiatalouden ratkaisut. Eri mallien selvittäminen tämän päivän ja tulevaisuuden tarpeisiin. Myös uimahallista riippumattomien mahdollisuuksien kartoittaminen ja selvittäminen.

Yhteistyö nokialaisten yhteisöjen, seurojen ja yrittäjien kanssa. Yrittäjäjärjestöyhteistyö mm. Messut Nokialla tapahtuman sekä messujen oheistapahtumien kehittäminen ja toteutus. Vuoden 2024 aikana tehdään suunnitelma tapahtumaketjusta, joka lisää hallin käyttöä ja vaikuttavuutta sekä parantaa tunnettavuutta. Samalla selvitetään em. toiminnan mittaristo ja mittaustapa.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä vuonna 2024

Vuoden 2023 yleinen kustannusten nousu haastaa kovasti yhtiön taloutta. Energia, sähkön ja käytetyn lämmityksen hinnat ovat tasaantuneet, mutta selkeästi aiempaa korkeammalle tasolle. Kuukaudesta riippuen noin +20-40% kalliimmalle tasolle kuin vuonna 2022. Ennakkotiedot näyttävät tämän kustannustason vakiintuvan vuodelle 2024. Kustannusten nousu koskee laajasti kaikkia kustannuksia.

Nokian uuden uimahallin sijoittuminen Nokian Jäähallin välittömään läheisyyteen tuo paljon mahdollisuuksia niin toiminnan parantamisen kuin osaltaan kustannusten kasvun hillinnän näkökulmasta.

Vuoden 2024 merkittävimmät muutokset ovat: uimahallin yhteistyön suunnittelu ja kustannusten nousuun vastaaminen.

Nokian kaupungin asettamat omistajapoliittiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat seuraavat:

- tilikauden tulos on vähintään +/- 0
- synergiaetujen hakeminen erityisesti uimahalli-investoinnissa
- käyttöasteiden nostaminen

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys	3,8	4,0	4,1	4,1	4,4
Henkilöstömäärä	3,6	3,6	4	4,2	4,2

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuokratut jäävuorot (h)	3392+1040,8	3700 + 1000	3750 + 1050	3750 + 1150	3800+1150
Käyttöaste (%)	64,8%	67,6%	64,0%	65,3%	66,0%
Käytössä olevat tunnit	6838	6950	7500	7500	7500
Kävijät/luistimilla vuodessa	77 830	100 000	100 000	105 000	110 000
Toteutunut keskituntihinta € (veroton)	132,40	132,30€	136,50€	140,90€	143,64€

Verte Oy

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Tuotot	296 734,2	150 000	250 000	250 000	260 000
Kulut	-265824,52	-143 000	-245 000	-245 000	-252 000
Henkilöstökulut	-160 458,46	-98 000	- 148 000	-148 000	- 152 000
Muut	-105 366,06	-45 000	-97 000	-97 000	-100 000
Toimintakate	30909,68	7 000	5 000	5 000	8 000
Poistot ja rahoituserät	0	0	0	0	0
Tulos	30 909,68	7 000	5 000	5 000	8 000

Toimitusjohtaja Sakari Ermala

Perustamisvuosi 2006

Kaupungin omistusosuus 100 %

Taseen loppusumma viimeisimmässä tilinpäätöksessä 97 434,79 €

Tehtävä:

ECO3-alustayritys. Verte Oy:n liiketoiminnan tavoitteena on ECO3-konseptin kautta tukea ja mahdollistaa ketterällä ja kustannustehokkaalla tavalla Nokian kaupungin elinvoimaa, kilpailukykyä, yritysten sijoittumista ja toimintaedellytyksiä bio- ja kiertotaloudessa ja vihreässä siirtymässä omistajaohjauksen mukaisesti.

Strategian painopiste	Politiikkaohjelma	Mittari	Mittarin tavoitetaso 2024
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Säännölliset ECO3-konsortion kokoontumiset	2–3 Konsortiokokousta
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Uusiutuvan energian ja sen tuotantoteknologioiden sijoittuminen Nokialle	2–3 uusiutuvan energiaan tuotantoon liittyvää konseptointia yhteistyössä yritysten kanssa
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	T&K pilotointi- ja demonstraatioympäristöjen /arvoketjujen muodostuminen yhteistyössä yritysten kanssa osana bio- ja kiertotalouden teollista toimintaa Nokialla.	1–2 pilotointia. Osallisuus 1-2 bio- ja kiertotaloutta/vihreää siirtymää edistävissä tutkimushankkeissa
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Hautomo- ja kiihdyttämötoimintakonsepti.	Kahden kiertotaloutta edistävän hankinnan valmistelu Nokian kaupungille
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Bio- ja kiertotalouden ja vihreän siirtymän yhdistävä invest in-ohjelma 2024-2030. Kansainvälinen Invest In –markkinointimateriaali	Laaditaan Invest in ohjelma ja toimenpiteiden käynnistys. Invest in markkinointimateriaalin laadinta ja lanseeraus
Pirkanmaan paras yritys kunta	Elinkeino-ohjelma	Bio- ja kiertotalouden sekä vihreän siirtymän yrityksille tarjottavat yritystontit ja toimitilat	2 uutta yritystä

Toiminnan painopisteet 2024

- Vahva painotus uusien teollisen mittakaavan investointien mahdollistamiseen Nokialla
- Markkinasignaalit vihreään siirtymään ja bio- ja kiertotalouteen
- Kasvukäytävä länteen uutena palvelukokonaisuutena
- Invest in 2024-2030 ohjelman laadinta
- Investointeja edistävän markkinointi-viestintästrategian laadinta yhteistyössä Nokian kaupungin kanssa
- ECO3 Nova kiinteistökehitys ja konseptointi
- ECO3-ECO3 Nova näkyvyys kansallisesti ja kansainvälisesti
- Henkilöstöressurssin lisäys
- Aktiivinen hankerahoituksen haku
- Strategiapäivitys

Keskeiset muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä vuonna 2023

Verten hallituksen jäsenmäärä kasvoi kahdella hallitusammattilaisella.

Uuden hallituksen linjausten mukaisesti Verte Oy:n kantavaksi teemaksi vuosille 2023–2024 on nimetty uudistuminen. Vuoden 2023 aikana käynnistettiin strategiapäivitys. Yhtiö uudisti Nokian kaupungille suunnatut palvelupaketit ja antoi esityksen henkilöstöressurssin lisäämisestä.

Nokian kaupungin asettamat omistajapoliittiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat seuraavat:

- tilikauden tulos on vähintään +/- 0
- ulkopuolisen hankerahoituksen saaminen
- invest in -hankesalkun muodostaminen 2030
- toiminnan jatkuvuuden varmistaminen

Yhteiset informatiiviset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Asiakastyytyväisyys		4,5	4,5	4,5	4,5
Henkilöstömäärä		1	2	2	2

Muut keskeiset tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
ECO3-alueen uudet yritykset		2	2	2	2
ECO3-alueen työpaikat		150	170	190	210
ECO3-yritysverkoston toimijoiden määrä		42	44	46	48

Liitteet

Liitteet 1-3 Tuloslaskelmataulukot

Tuloslaskelma, ulk+sis erät	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KJ 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026
TOIMINTATUOTOT	76 981 995	22 436 177	58 639 473	161,4 %	59 080 429	59 826 016
MYYNTITUOTOT	22 695 821	5 000 150	23 742 845	374,8 %	23 562 069	23 678 155
MAKSUTUOTOT	13 452 566	4 334 929	4 223 221	-2,6 %	4 350 618	4 438 969
TUET JA AVUSTUKSET	4 879 813	1 509 158	1 214 444	-19,5 %	1 144 501	1 153 471
MUUT TOIMINTATUOTOT	35 953 795	11 591 940	29 458 963	154,1 %	30 023 241	30 555 421
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 637 204	1 695 000	1 788 150	5,5 %	1 823 913	1 860 385
TOIMINTAKULUT	-272 579 131	-111 175 227	-150 854 667	35,7 %	-159 412 781	-162 207 692
HENKILÖSTÖKULUT	-103 355 430	-70 350 087	-72 634 537	3,2 %	-73 449 348	-74 757 988
PALKAT JA PALKKIOT	-82 773 953	-56 351 618	-58 982 015	4,7 %	-59 588 799	-60 639 687
HENKILÖSIVUKULUT	-20 581 477	-13 998 470	-13 652 522	-2,5 %	-13 860 549	-14 118 301
ELÄKEKULUT	-17 331 972	-11 799 734	-12 019 060	1,9 %	-12 208 892	-12 436 094
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3 249 505	-2 198 735	-1 633 462	-25,7 %	-1 651 657	-1 682 207
PALVELUJEN OSTOT	-119 123 514	-21 598 431	-41 622 243	92,7 %	-46 157 892	-46 989 010
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-13 156 295	-9 275 858	-9 763 906	5,3 %	-9 931 488	-10 073 585
AVUSTUKSET	-7 960 963	-4 761 702	-5 049 749	6,0 %	-7 674 437	-7 789 605
MUUT TOIMINTAKULUT	-28 982 928	-5 189 149	-21 784 232	319,8 %	-22 199 616	-22 597 504
TOIMINTAKATE	-192 959 932	-87 044 050	-90 427 044	3,9 %	-98 508 439	-100 521 291
VEROTULOT	164 437 587	91 500 000	87 152 000	-4,8 %	89 890 000	93 778 000
VALTIONOSUUDET	52 313 243	19 085 190	19 452 000	1,9 %	25 506 000	25 906 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	329 303	3 574 187	321 496	-91,0 %	-680 977	-1 135 466
KORKOTUOTOT	198 223	537 352	551 496	2,6 %	526 552	502 036
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 307 724	804 700	920 000	14,3 %	820 000	820 000
KORKOKULUT	-647 006	-1 200 709	-1 100 000	-8,4 %	-1 977 529	-2 407 502
MUUT RAHOITUSKULUT	-529 638	-55 000	-50 000	-9,1 %	-50 000	-50 000
VUOSIKATE	24 120 201	23 627 483	16 498 452	-30,2 %	16 206 584	18 027 243
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-13 623 818	-14 552 210	-15 334 306	5,4 %	-17 161 625	-18 154 835
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-13 623 818	-14 552 210	-15 334 306	5,4 %	-17 161 625	-18 154 835
ARVONALENTUMISET	0	0	0	-	0	0
TILIKAUDEN TULOS	10 496 383	9 075 273	1 164 146	-87,2 %	-955 041	-127 592
POISTOERON MUUTOS	67 208	67 208	67 208	0,0 %	67 208	67 208
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 563 591	9 142 481	1 231 354	-86,5 %	-887 833	-60 384

Tuloslaskelma, ulkoiset erät	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KJ 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026
TOIMINTATUOTOT	41 279 975	22 436 177	23 769 435	5,9 %	23 512 990	23 547 227
MYYNTITUOTOT	7 231 166	5 000 150	5 507 440	10,1 %	4 961 956	4 706 039
MAKSUTUOTOT	13 365 016	4 334 929	4 223 221	-2,6 %	4 350 618	4 438 969
TUET JA AVUSTUKSET	4 879 813	1 509 158	1 214 444	-19,5 %	1 144 501	1 153 471
MUUT TOIMINTATUOTOT	15 803 980	11 591 940	12 824 330	10,6 %	13 055 915	13 248 748
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 637 204	1 695 000	1 788 150	5,5 %	1 823 913	1 860 385
TOIMINTAKULUT	-236 877 112	-111 175 227	-115 984 629	4,3 %	-123 845 368	-125 928 919
HENKILÖSTÖKULUT	-103 355 430	-70 350 087	-72 634 537	3,2 %	-73 449 348	-74 757 988
PALKAT JA PALKKIOT	-82 773 953	-56 351 618	-58 982 015	4,7 %	-59 588 799	-60 639 687
HENKILÖSIVUKULUT	-20 581 477	-13 998 470	-13 652 522	-2,5 %	-13 860 549	-14 118 301
ELÄKEKULUT	-17 331 972	-11 799 734	-12 019 060	1,9 %	-12 208 892	-12 436 094
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-3 249 505	-2 198 735	-1 633 462	-25,7 %	-1 651 657	-1 682 207
PALVELUJEN OSTOT	-104 532 433	-21 598 431	-23 223 686	7,5 %	-27 391 386	-27 847 170
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-12 469 693	-9 275 858	-9 763 906	5,3 %	-9 931 488	-10 073 585
AVUSTUKSET	-7 960 963	-4 761 702	-5 049 749	6,0 %	-7 674 437	-7 789 605
MUUT TOIMINTAKULUT	-8 558 592	-5 189 149	-5 312 751	2,4 %	-5 398 709	-5 460 571
TOIMINTAKATE	-192 959 932	-87 044 050	-90 427 044	3,9 %	-98 508 465	-100 521 307
VEROTULOT	164 437 587	91 500 000	87 152 000	-4,8 %	89 890 000	93 778 000
VALTIONOSUJEDET	52 313 243	19 085 190	19 452 000	1,9 %	25 506 000	25 906 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	329 303	3 574 187	321 496	-91,0 %	-680 977	-1 135 466
KORKOTUOTOT	198 223	537 352	551 496	2,6 %	526 552	502 036
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 307 724	804 700	920 000	14,3 %	820 000	820 000
KORKOKULUT	-647 006	-1 200 709	-1 100 000	-8,4 %	-1 977 529	-2 407 502
MUUT RAHOITUSKULUT	-529 638	-55 000	-50 000	-9,1 %	-50 000	-50 000
VUOSIKATE	24 120 201	23 627 483	16 498 452	-30,2 %	16 206 558	18 027 227
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-13 623 818	-14 552 210	-15 334 306	5,4 %	-17 161 625	-18 154 835
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-13 623 818	-14 552 210	-15 334 306	5,4 %	-17 161 625	-18 154 835
ARVONALENTUMISET	0	0	0	-	0	0
TILIKAUDEN TULOS	10 496 383	9 075 273	1 164 146	-87,2 %	-955 067	-127 608
POISTOERON MUUTOS	67 208	67 208	67 208	0,0 %	67 208	67 208
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	10 563 591	9 142 481	1 231 354	-86,5 %	-887 859	-60 400

Tuloslaskelma, sisäiset erät	TP 2022	TA+MUUT. 2023	KJ 2024	Ero%	SV1 2025	SV2 2026
TOIMINTATUOTOT	35 702 019	31 183 115	34 870 038	11,8 %	35 567 439	36 278 789
MYyntITUOTOT	15 464 655	13 160 269	18 235 405	38,6 %	18 600 113	18 972 116
MAKSUTUOTOT	87 550	0	0	-	0	0
TUET JA AVUSTUKSET	0	0	0	-	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	20 149 815	18 022 846	16 634 633	-7,7 %	16 967 326	17 306 673
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	-	0	0
TOIMINTAKULUT	-35 702 019	-31 183 115	-34 870 038	11,8 %	-35 567 413	-36 278 773
HENKILÖSTÖKULUT	0	0	0	-	0	0
PALKAT JA PALKKIOT	0	0	0	-	0	0
HENKILÖSIVUKULUT	0	0	0	-	0	0
ELÄKEKULUT	0	0	0	-	0	0
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	0	0	0	-	0	0
PALVELUJEN OSTOT	-14 591 081	-12 437 244	-18 398 557	47,9 %	-18 766 506	-19 141 840
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-686 603	-457 553	0	-100,0 %	0	0
AVUSTUKSET	0	0	0	-	0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	-20 424 336	-18 288 318	-16 471 481	-9,9 %	-16 800 907	-17 136 933
TOIMINTAKATE	0	0	0	-	26	16
VEROTULOT	0	0	0	-	0	0
VALTIONOSUUDET	0	0	0	-	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	0	0	0	-	0	0
KORKOTUOTOT	0	0	0	-	0	0
MUUT RAHOITUSTUOTOT	0	0	0	-	0	0
KORKOKULUT	0	0	0	-	0	0
MUUT RAHOITUSKULUT	0	0	0	-	0	0
VUOSIKATE	0	0	0	-	26	16
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	0	0	0	-	0	0
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	0	0	-	0	0
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	-	26	16
POISTOERON MUUTOS	0	0	0	-	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-	26	16

Liite 4 HTV-kehitys ja tehtävämuutokset

Henkilötyövuodet palvelualueittain	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024
Konsernipalvelut	233	222	260	268	249	246
Kaupunkikehityspalvelut	108	98	106	109	115	120
Sivistyspalvelut	915	890	924	965	1014	1050
Demokratia	1	1	2	2	2	3
Perusturvapalvelut	677	679	683	692	0	
Yhteensä	1935	1 891	1975	2 036	1 380	1 419

Palvelualue	Uudet tehtävät	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Perustelu
Konserni	Kehitys- ja viestintäasiantuntija	40 000	40 000	40 000	Tehtävä ollut määräaikaaisesti täytettynä, hyvinvointialueuudistukseen ja konsernipalveluiden selvityksiin liittyen. Tehtävästä tehdään vakinainen ja laitetaan avoimeen hakuun. Alustava työnjako on 60 % Konsernipalveluiden johdon tukeminen palvelualueen kehitysprojektien valmistelussa ja läpiviennissä ja 40 % viestinnän asiantuntijatehtävät.
Konserni	Projektipäällikkö	34 000	52 000	52 000	Uusi määräaikainen tehtävä 2026 saakka. Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien kilpailutus ja käyttöönotto. Vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvitys 2023.
Konserni	Digikoordinaattori	43 000			Oppilaskoneiden käyttöönoton tehostaminen ja hyödyntäminen opetuksessa. Digikoordinaattori toimii oppilaan ja oppilaan perheen ja opettajan tukena oppilaskoneiden käytön hyötyjen realisoimisessa. Tarvittava rooli, jotta oppilaskoneinvestoinnista saadaan hyödyt irti. Määräaikainen tehtävä.
Konserni	eVaka tuoteomistaja	10 000			Varhaiskasvatuksen uuden eVaka tietojärjestelmän tuoteomistaja. Pakollinen rooli projektin läpiviennille. Nokian osuus palkkakustannuksesta 19%. Määräaikainen tehtävä.
Konserni	Kiinteistömanageri 2 kpl	46 000	110 000	110 000	Vaihtoehtoisten tuotantotapojen selvityksen mukaisesti 2 kiinteistömanageria, yksi kiinteistöhallintoon ja yksi ylläpitoon
Kaupunkikehitys	Projektisihteeri	18 000			Projektisihteeri elinkeino- ja matkailumarkkinoinnin avustaviin tehtäviin. Tehtävä on seitsemän kuukauden määräaikainen vuoden 2024 aikana. Projektisihteerin tehtäviin kuuluvat mm. sekä Visit Nokian markkinoinnin ja viestinnän avustavat tehtävät sekä tonttien Business Nokian ja Eco3:n Invest In-materiaalin sekä Visitin Datahub –tietojen päivitys. Lisäksi tehtävään kuuluu verkkosivuuudistukseen liittyvät päivittämis- ja sisällöntuotantotehtävät.
Kaupunkikehitys	Projektityöntekijä puistoyksikköön	7 500			Hoitoluokituksen Rams-päivityksen projektityöntekijä puistoyksikköön.

Palvelualue	Uudet tehtävät	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Perustelu
Kaupunkikehitys	Suunnitteluttaja KT suunnitteluun (kokoaikainen)	22 500	54 000	54 000	Merkittävien kaavahankkeiden sekä kehittyvän kaupunkiympäristön mukana ilmenee selkeä tarve suunnitteluttajalle huolehtimaan kasvavasta määrästä suunnittelutoimeksiantoja sekä suorittamaan suunnittelunohjausta hankkeissa. Tehtävän täyttö 1.4.2024 alkaen.
Kaupunkikehitys	Kunnossapitotyöntekijä (kokoaikainen)	33 600	33 600	33 600	Viime vuosina kasvaneen ja edelleen kasvavan katuverkon myötä tarve lisäresurssille katujen kunnossapitoon. Resurssia ei ole tarkistettu useaan vuoteen ja tarve lisätekiäjille välttämätön.
Kaupunkikehitys	Kunnossapitotyöntekijä (kokoaikainen)	33 600	33 600	33 600	Viime vuosina kasvaneen ja edelleen kasvavan katuverkon myötä tarve lisäresurssille katujen kunnossapitoon. Resurssia ei ole tarkistettu useaan vuoteen ja tarve lisätekiäjille välttämätön.
Kaupunkikehitys	3 kpl kausityöntekijöitä puistoyksikköön kaupungin kiinteistöjen vihertöihin	44 100	44 100	44 100	3 kpl puistotyöntekijöitä sulan maan kaudeksi kaupungin kiinteistöjen piha-alueiden hoitoon. Toimintamallista sovittu konsernipalveluiden/tilapalveluiden kanssa.
Kaupunkikehitys	4 kpl kausityöntekijää liikuntapaikkojen hoitoyksikköön suorittamaan talvikauden vuorotyönä suoritettavaa hiihtolaturien, luistelukenttien sekä lämmitettävän tekonurmen hoitoa 4 kk ajan	36 800	36 800	36 800	Esitys liittyy liikunnan mahdolliseen vuorotyömalliin siirtymiseen. Resurssia ei tarvita, jos liikuntapaikkojen hoito tehdään normaalina työaikana.
Kaupunkikehitys	Insinööriharjoittelija KT Suunnitteluun(määräaikainen)	10 000			Insinööriharjoittelija kesän ajaksi helpottamaan infrapalveluiden kesäajan lomien järjestämistä sekä avustamaan merkittävästi kasvaneiden kaivulupien tarvittavissa katselmoinneissa sekä yksityisten työmaiden turvallisuuden/liikennejärjestelyjen seurannassa.
Sivistys	Reaaliaineiden tuntiopettaja / LU	20 000	20 000	10 000	Opiskelijamäärä kasvaa / opetustuntimäärä kasvaa
Sivistys	Matemaattisten aineiden tuntiopettaja / LU	20 000	20 000	10 000	Opiskelijamäärä kasvaa / opetustuntimäärä kasvaa
Sivistys	Kuusi koulunkäynnin ohjaajan määräaikaisen tehtävän vakinaistaminen	0	13800	0	Tehtävät olleet määräaikaisesti täytettyjä muutaman vuoden ajan. Tehtävät ovat pysyviä, eikä määräaikaisuudelle ole perustetta.
Sivistys	Viisi määräaikaisen tuntiopettajan tehtävän vakinaistaminen (ketjuttamisuhka)	0	0	0	Tehtävät olleet määräaikaisesti täytettyjä muutaman vuoden ajan. Tehtävät ovat pysyviä, eikä määräaikaisuudelle ole perustetta.

Palvelualue	Uudet tehtävät	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Perustelu
Sivistys	Yksi määräaikaisen erityisopettajan tehtävän vakinaistaminen	0	0	0	Tehtävä ollut määräaikaisesti täytetty muutaman vuoden ajan. Tehtävä ovat pysyvä, eikä määräaikaisuudelle ole perustetta.
Sivistys	Opetuksen suunnittelijan tehtävän perustaminen 1.8.2024 alkaen	25 000	30 000	0	Opetuspalveluiden hallinnon henkilöstö on alimitoitettu. Työntekijää edellyttäviä tehtäviä ovat esimerkiksi erityisopetuksen koordinointi, erilaiset kehittämistehtävät, opetussuunnitelman kehittäminen ja ylläpito ja erilaisten asiakokonaisuuksien suunnitelmallinen valmistelu.
Sivistys	Opinto-ohjaajan viran perustaminen 1.4.2023 alkaen	41 250	13 750	0	Opinto-ohjaaja vajeen täydentäminen. Oppivelvollisuuden laajenemisen myötä opinto-ohjaajien työkenttä on laajentunut
Sivistys	Koulunkäynninohjaajan palkkaaminen Kankaantaan kouluun 1.8.2024 alkaen	10 000	12 000	0	Kankaantaan koulussa on vajetta ohjaajapalveluiden tarjonnassa. Tuen oppilaiden määrä on vuosien varrella kasvanut ja ohjaajien lisätarvetta korostaa koulussa olevien diabetesta sairastavien lasten suuri määrä.
Sivistys	Kolmen yhteisöohjaajan tehtävän täyttäminen yläkouluille määräaikaisesti 1.1. - 1.6. 2024 ja vakinaisesti 1.8.2024 lähtien	108 000	0	0	Yhteisöohjaajien tehtävänä ovat mm. Kouluun kiinnittymisen, viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden edistäminen, yhdenvertaisuuden vahvistaminen, ohjaaminen hyvinvointia tukevien palveluiden piiriin, siirtymien tukemiseen, vertaissuhteiden parantamiseen ja ryhmäytymisen tukeminen.
Sivistys	Neljä (jaksotyön) lastenhoitajan toimea Kyyninkadun päiväkotiin 1.1.2024 alkaen.	137 115	0	0	Vuorohoidon laajentuminen. Toimet olemassa määräaikaisina 1.8.2023 alkaen. Muutostalousarviossa haettu lisämäärärahaa palkkakustannuksiin. Toimet anotaan vakinaistettavaksi 1.1.2024 alkaen.
Sivistys	Yksi varhaiskasvatuksen opettajan toimi Orelinkadun päiväkodin Pinsiöntien ryhmään 1.12.2024 alkaen.	41 417	0	0	Toiminnan laajentuminen. Toimi olemassa määräaikaisena 1.8.2023 alkaen. Muutostalousarviossa haettu lisämäärärahaa palkkakustannuksiin. Toimi anotaan vakinaistettavaksi 1.1.2024 alkaen.
Sivistys	Kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimea Orelinkadun päiväkodin Pinsiöntien ryhmään 1.12.2024 alkaen.	67 201	0	0	Toiminnan laajentuminen. Toimet olemassa määräaikaisina 1.8.2023 alkaen. Muutostalousarviossa haettu lisämäärärahaa palkkakustannuksiin. Toimet anotaan vakinaistettavaksi 1.1.2024 alkaen.
Sivistys	Kolme varhaiskasvatuksen opettajan toimea Pikku-Puron päiväkotiin 1.12.2024 alkaen.	124 251	0	0	Toiminnan laajentuminen. Toimet olemassa määräaikaisina 1.8.2023 alkaen. Muutostalousarviossa haettu lisämäärärahaa palkkakustannuksiin. Toimet anotaan vakinaistettavaksi 1.1.2024 alkaen.
Sivistys	Kuusi varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimea Pikku-Puron päiväkotiin 1.12.2024 alkaen.	201 604	0	0	Toiminnan laajentuminen. Toimet olemassa määräaikaisina 1.8.2023 alkaen. Muutostalousarviossa haettu lisämäärärahaa palkkakustannuksiin. Toimet anotaan vakinaistettavaksi 1.1.2024 alkaen.

Palvelualue	Uudet tehtävät	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Perustelu
Sivistys	Kahden avoimen varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimen muuttaminen opettajan toimiksi 1.8.2024 alkaen.	5 236	12 566	0	Henkilöstörakenteen muutos varhaiskasvatuslain edellyttämälle tasolle vuoteen 2023 mennessä.
Sivistys	Viisi kiertävän lastenhoitajan toimea 1.8.2024 alkaen.	71 555	171 732	0	Hyvin haastava sijaistilanne. Vakituksella toimella varmistetaan kelpoisen henkilökunnan saatavuus myös sijaisuuksiin. Ei kustannusvaikutusta , koska vastaava kulu vähennetty sijaiskustannuksista.
Sivistys	Viisi ohjaajan toimea 1.8.2024 alkaen.	70 001	168 002	0	Hyvin haastava sijaistilanne. Vakituksella toimella varmistetaan kelpoisen henkilökunnan saatavuus myös määräaikaisiin ohjaajan toimiin. Ei kustannusvaikutusta , koska vastaava kulu vähennetty muut palkat kustannuksista.
Sivistys	Informaatikko 0,5 HTV (täydennys 0,5 > 1 HTV)	16 400			Eläkkeelle siirtymisen myötä osa-aikaiseksi jäänyt tehtävä täydennetään kokoaikaiseksi, sekä vastaamaan osaamistarpeita ja henkilöstövajetta. Mahdollinen tehtävä- ja nimikemuutos tarpeita vastaavaksi huomioiden mm. monikulttuurisuustyö ja hakeutuvien palveluiden lisääminen aikuisväestölle. Kirjastoammattilaisten henkilöstömitoitus Nokialla on 0,46, koko maan ka 0,69 ja suositus (AVI) 0,8 HTV / 1 000 asukasta.
Sivistys	Nuoriso-ohjaaja 0,5 HTV	18 300			Hanketyöntekijä, Erityisavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävän nuorisotyön vahvistamiseen ja kehittämiseen AVI, työntekijä palkataan 1.10.2023-30.6.2024.

Palvelualue	Muuttuvat tehtävät	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Perustelu
Konserni	Palveluesimies	50 559	50 559	50 559	Siirto työllisyyspalveluista. Kuntalaisten hyvinvointia ja (työelämä)osallisuutta sekä työllistymistä edistävien palveluiden koordinaatio ja kehittäminen sisäisen palvelutoiminnan toimintaympäristössä. Toimipiste varikolla, varikkopäällikön alaisuudessa.
Kaupunki-kehitys	Kartoittaja	9208,1	9208,1	9208,1	Eläköityvän mittausmiehen tehtävä muutetaan nykyvaatimusten mukaiseksi kartoittajan vakanssiksi. Tehtävä on vakituinen.
Sivistys	Pirkan opiston käsityön suunnittelijaopettajan tehtävä jätetään täyttämättä ja tehtävät jaetaan muulle henkilökunnalle	-45 000			Säästösyistä
Sivistys	Pirkan opiston käsityön suunnittelijaopettajan tehtävä täytetään ja hän ottaa muille jaettuja tehtäviä itselleen		45 000		Toteutetaan, jos talous sallii.

Palvelualue	Poistuvat	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Perustelu
Konserni	kts. Vaihtoehtoiset tuotantomallit selvitys				Mikäli toimintaa kehitetään selvityksen pohjalta, henkilöstöä siirtyy ulkoiselle palveluntuottajalle syksyllä 2024
Konserni	kts. Vaihtoehtoiset tuotantomallit selvitys				Mikäli toimintaa kehitetään selvityksen pohjalta, henkilöstöä siirtyy ulkoiselle palveluntuottajalle syksyllä 2024
Kaupunki-kehitys	Palveluesimies vakanssi 64760001	-50 559	0	0	Työllisyyspalveluista palveluesimiehen vakanssi siirtyy konsernipalveluihin varikolle työelämäosallisuutta edistäviin palveluihin.
Sivistys	Pirkan opiston käsityön suunnittelijaopettajan vakanssia ei täytetä	-45 000			Seurausta valtionosuuksien leikkaamisesta